

Broj 1/2015 - Godina CXXIX - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Godina posvećenog života

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Mladen Kalfić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

USKRSNA PORUKA

Uskrsna poruka - MIR VAMA	5
---------------------------------	---

SVETA STOLICA

Poruka pape Franje za korizmu 2015.	7
Poruka pape Franje u povodu 23. svjetskog dana bolesnika (11. veljače 2015.)	9
Poruka pape Franje za Svjetski dan mira 2015.	11
Poruka pape Franje za 49. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije	16
Poruka pape Franje za 30. svjetski dan mladih 2015.	18

CCEE

Susret predsjednika komisija za nauk vjere Biskupskih konferencija Europe	22
Susret pravnih savjetnika biskupskih konferencija Europe	22

BK BIH

Poruka biskupa Semrena za Dan života 2015.	25
Priopćenje sa XVII. redovnog godišnjeg zajedničkog zasjedanja HBK i BK BiH	27
Deveta sjednica stalnog vijeća Biskupske konferencije BiH	28
Biskupi Biskupske konferencije BiH započeli pohod Svetom Ocu i tijelima Rimske kurije	28
Biskupi Biskupske konferencije BiH pohodili još četiri dikasterija Svete Stolice	30
Pozdravni govor mons. Franje Komarice papi Franji prigodom službenog pohoda Ad Limina	31
Papa Franjo biskupima BK BiH	33
Pohodima u četiri ureda Svete Stolice biskupi BK BiH završili pohod „Ad Limina“	35
Poziv biskupa BK BiH na susret s papom Franjom u Sarajevu	36
Priopćenje sa 63. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	36

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Pontifikali u Prvostolnici Vrhbosanskoj u 2015. godini	39
Predmet: Dekret o pokretanju Dijecezanske kauze i o ustanovi sudišta za beatifikaciju fra Lovre Milanovića, svećenika i franjevcu	40
Poziv na sjednicu članovima Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije	40
Poziv na sjednicu „Umrežavanje struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji“	41
Svjetski dan molitve, razmišljanja i djelovanja protiv trgovine ljudima	42
Dan posvećenog života	43
Imenovanje Povijesne komisije za dijecezanski proces slugu Božjega fra Lovre Milanovića	43
Poziv i dnevni red na susret po dekanatima župnika, župskih pastoralnih i ekonomskih vijećnika	44
Poziv i dnevni red dekanatskih susreta za župnike po arhiđakonatima	45
Imenovanje Organizacijskog Odbora za pripremu dolaska Pape Franje u Sarajevo 6. lipnja 2015.	46
XVIII. Susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije	47
Poziv na Misu posvete ulja i obnove svećeničkih obećanja – 1. travnja 2015.	49
Poziv na Izvanrednu sjednicu Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije	49
Dragi brate u Biskupstvu!	50
Poruka za dolazak Pape Franje u Sarajevo 6. lipnja 2015. godine	50
Održano zasjedanje svećenika Toliškog arhiđakonata	51
Održan susret svećenika Plehanskog arhiđakonata	52
Poziv na XXI. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	53
Poziv na Misu posvete ulja i obnove svećeničkih obećanja – 1. travnja 2015.	54

Susret župnika Fojničkog arhiđakonata	55
Dopunjeni statut Župnih ekonomskih vijeća u Vrhbosanskoj nadbiskupiji	56
Obred uvođenja članova ŽEV-a u službu	58
Imenovanja i premještanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji	59
Novi pečati	59
Kronika nadbiskupa Vinka kard. Puljića	60
Nihil obstat u procesu S. B. fra Lovre Milanovića	67
Čestitka pape Franje kardinalu Vinku za imendan	68
Zahvala Svete Stolice za čestitku i apostolski blagoslov	70

PRILOZI

Katedrala, Božić - Danja Misa	71
Kanonska vizitacija župe Svetoga Franje Asiškoga Dobrinja	72
Kanonska vizitacija župe Svetoga Dominika Goražde	74
Živjeti sveto u Derventskom dekanatu	75
Poslanica biskupa Mrzljaka u povodu Tjedna solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH	79
Sveta misa na grobu svetoga Petra prigodom pohoda Ad Limina Apostolorum	80
Fra Lovro Milanović (1777.-1807.)	81

BILJEŽIMO

Kardinal Puljić održao predavanje o odnosima Svete Stolice i Hrvata u BiH	84
Vrijedna knjiga koja promišlja o vjeri	86
Otvoren postupak kanonizacije sluge Božjega fra Lovre Milanovića	87
Održana XIV. godišnja skupština Nacionalnog vijeća PMD BiH	89

NAŠI POKOJNICI

+ fra Petar Andrijanić (1955. - 2014.)	91
--	----

DODATAK

Statistički podaci župa po dekanatima za 2014. godinu - Vrhbosanka nadbiskupija	93
Statistika po dekanatima 2013. godine	96

Uskrsna poruka - MIR VAMA

Draga braćo misnici, dragi redovnici i redovnice!

Draga braćo i sestre!

U Ivanovom evanđelju čitamo: „I uvečer toga istoga dana, prvoga u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im: MIR VAMA“ (Iv 20,19).

Te Isusove riječi uzeli smo kao geslo susreta s papom Franjom koji će pohoditi našu zemlju u lipnju ove godine. Želimo zajedno s Petrovim nasljednikom i Kristovim namjesnikom osjetiti kako se taj Kristov mir izlijeva na naša srca, na našu zemlju i na sve narode u njoj. Kako bismo što spremnije dočekali, te što radosnije i ponosnije doživjeli pastirski pohod Svetog Oca, želimo se pripremiti za taj događaj i kroz slavlje Kristova uskrsnuća koje naša srca i naše dane ispunja svojim mirom.

Mir Krista uskrsloga ispunja dušu kroz svaku našu skrušenu molitvu, posebno ako je ona doživljena u zajedništvu najbližima, unutar naših obitelji ili pak s onima s kojima dijelimo svoju svakodnevnu egzistenciju. Mir uskrslog Krista nastanjuje naša srca osobito u sakramentu svete ispovijedi gdje kroz skrušeno kajanje nad svojim grijesima zadobivamo milost Božjeg opraštenja. Mir uskrsloga Gospodina ispunja srce i dušu i onda kada snagom vjere opraštamo jedni drugima, te sud prepuštamo Bogu, a mi svoje srce i svoje misli oslobađamo od svake gorčine, mržnje i želje za osvetom. Mir uskrsloga Gospodina ispunja cijelo naše biće osobito onda kada zračimo djelatnom ljubavlju, te umijemo prepoznati bližnjega u potrebi i pružiti mu svoju ljubav, pažnju i blizinu. Mir uskrsloga Gospodina rađa se u nama na poseban način kada jedni drugima postajemo bližnji po slavljenju otajstva euharistije u kojemu se tješnje združujemo s Gospodinom stvarno nazočnim pod prilikama kruha i vina, te tako kroz slavlje Euharistije koja je uvir i izvor naše vjere jasnije očitujemo svoje zajedništvo.

Danas, kada su naši dani i naše vrijeme obilježeni strahovima u nama i oko nas, te smo nerijetko prisiljeni donositi teške i nepromišljene odluke, koje se tiču napuštanja naših ognjišta ili druge odluke koje nas tjeraju na bijeg od naše stvarnosti, držim da ponovno trebamo doživje-

ti Uskrslog Krista u našoj sredini, u našim obiteljima, a prije svega u našem srcu, te čuti njegovu riječ utjehe i ohrabrenja. Neka riječi uskrsloga Gospodina zapale naša srca da poput učenik iz Emausa uzmognemo reći: „Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?“ (Lk 24, 32). Primjer učenika iz Emausa trebao bi nam biti paradigma u trajnom otkrivanju Božje prisutnosti među nama, te njegova mira i svjedočke snage koju takva prisutnost udjeljuje onima koji je dožive i prepuste joj se. Struktura teksta koji donosi evanđelist Luka (Lk 24, 13-35) očituje nam *iskustvo preobrazbe* koje ide od: „Ali prepoznati ga bijaše uskraćeno njihovim očima“ (r.16) do „Uto im se otvore oči te ga prepoznaše“ (r.31).

Uvjeti koji nam olakšavaju dospjeti do svjedočenja i prepoznavanja uskrsloga Isusa kao „živoga“ (r.23) i koje nas vode do unutarnjeg obraćenja mogli bi se sažeti u tri iznimno bitna elementa:

Prije svega, *sjećanje na Isusa* kroz čitanje i tumačenje Svetoga pisma koje je učenike oslobodilo od tuge i očaja: „A mi se nadamo da je onaj koji ima otkupiti Izraela“ (r.21) i dovelo ih do obraćenja: „Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?“ (r.32). Pouzdanje u Boga prisutnoga u Svetome pismu izvanredan je put koji nas vodi susretu sa živim i uskrsnim Gospodinom koji je kadar mijenjati i preobražavati ljudska srca.

Druga bitna odrednica u tome procesu je *lomljenje kruha* – to je prvi naziv za kršćansku euharistiju i oduvijek je odlučujuće mjesto za prepoznavanje Gospodina. Čitamo u odlomku iz Lukina evanđelja: „Nato oni pripovjedu [Jedanaestorici] ono s puta i kako ga prepoznaše u lomljenju kruha“ (r.35). Euharistija nas poziva na susret s Gospodinom, posređuje nam živoga Boga, u njoj se Bog očituje na stvaran način: „Blago onima koji su pozvani na gozbu Jaganjčevu“, čujemo kod svake svete mise. Euharistija se uvijek živi u gostoprимljivosti: „Ostani s nama jer zamalo će večer [...] i uniđe da ostane“ (r.29). Naš Bog nije nasilan Bog, On nije nametljiv Bog, On nas ne zarobljuje, nego čeka naš poziv, otvorenost, spremnost i pripravno srce.

Treći korak u prepoznavanju uskrsloga

Gospodina je *apostolska zajednica* okupljena u Jeruzalemu kao Crkva koja se rađa i kao mjesto gdje se prihvaćaju uskrsna svjedočanstva: „Doista uskrsnu Gospodin i ukaza se Šimunu“ (r.34) posvjedočili su dvojica učenika apostolskoj zajednici. Apostolska zajednica je mjesto gdje se provjerava iskustvo doživljeno na putu u Emaus, mjesto gdje se provjerava prepoznavanje Uskrsloga u lomljenju kruha.

Dakle, živa riječ Boža kao sjećanje na Isusa ispunjeno nadom, odnosno sjećanje koje vodi trajnom obraćenju, zatim *euharistija* življena u zajedništvu u kojemu se prepoznaje Isusa i *apostolska zajednica* koja naviješta uskrsnuće i bdiye nad hodom učenika iz Emausa su tri uvjeta kako bi se moglo prepoznati Isusa kao živoga i navijestiti ga kao Uskrsloga i onoga koji donosi mir.

Neka prisutnost uskrsloga Krista, kojega otkrivamo kroz *Sveto Pismo, euharistiju* i *apostolsku zajednicu* prožme naš život, te tako mogemo nadilaziti sve strahove koje nam nameće današnja kultura življenja. Neka nam se kroz susret s Uskrslim vrati snaga vjere i gorljivo srce kakvo su imali učenici na putu u Emaus, kako bismo se mogli suočiti sa svim izazovima u vremenu i prostoru u kojemu živimo. Neka prisutnost uskrsloga Krista trajno odsjeva među nama te nas osposobi da budemo svjedoci njegove ljubavi i graditelji mira da zajedno s psalmistom možemo govoriti: „Radi braće i prijatelje svojih klicat ću 'Mir tebi!'“ (Ps 122,8).

Uskrsli Krist nam jamči mir, donosi nam svoj mir. Njegov mir nije mir koji daje ovaj svijet, kao što ni njegovo kraljevstvo nije od ovo-

ga svijeta. Kristov mir nije kao mir moćnika ovoga, koji je zapravo nemir, jer stvara mir u korist jačih i moćnijih a na štetu malih i slabih. Mir Krista uskrsloga je mir srca, njegov mir uvažava svakog čovjeka i nije uskraćen nikome. Naprotiv! On je trajna ponuda svim ljudima dobre volje. Krist razlijeva svoj mir u srca svih ljudi kako bi i mi ljudi mogli postati graditelji i pronositelji mira.

Stoga slaveći otajstvo Uskrsa, otvorimo svoje srce Božjem miru i gradimo mir u nama i u našim obiteljima, kako bi u našem društvu zavladao sloga, pravda, jednakopravnost i solidarnost. Onaj tko se otvorio miru uskrsloga Krista spreman je na iskorjenjivanje svakoga zla, nasilja i nepravde, koji ukoliko se ne rješavaju i ne sijeku u korijenu uvijek rađaju još većom nepravdom, nasiljem i mržnjom. Takva zla onda u konačnici uništavaju osnovnu stanicu našega društva – obitelj.

Neka nas mir uskrsloga Gospodina ohrabri i potakne kako bismo se zajedno s drugima u našoj zemlji zauzeli za izgrađivanje pravednijeg društva u kojemu će svaki čovjek – miljenik Božji, te svaki narod i svaka religija imati jednaka prava i jednako ljudsko dostojanstvo.

S tim mislima želim vam sretan i blagoslovljen Uskrs i na sve zazivam obilje Božjega blagoslova.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup i metropolit vrhbosanski

Poruka pape Franje za korizmu 2015.

Očvrsnite srca (Jak 5, 8)

Draga braćo i sestre,

korizma je vrijeme obnove za Crkvu, zajednice i pojedine vjernike. To je nadasve "vrijeme milosti" (2 Kor 6, 2). Bog od nas ne traži ništa što nam već prije nije dao: "Mi ljubimo jer on nas prije uzljubi" (1 Iv 4, 19). On nije ravnodušan prema nama. Stalo mu je do svakog od nas, poznaje svakog od nas po imenu, brine se za nas i traži nas kada se okrenemo od njega. On se zanima za svakog od nas; njegova ga ljubav priječi da bude ravnodušan prema onome što nam se događa. Međutim događa se da kada nam je dobro i kada smo bez briga tada zaboravljamo druge (što Bog Otac nikada ne čini): ne zanimaju nas njihovi problemi, njihove patnje i nepravde koje podnose... Tada naše srce postaje hladno. Sve dok mi je relativno dobro i dok sam zadovoljan, ne mislim na one koji nisu dobro. Taj egoistični, ravnodušni stav danas je poprimio svjetske razmjere, dotle da možemo govoriti o globalizaciji ravnodušnosti. To je problem s kojim se, kao kršćani, moramo uhvatiti u koštac. Kada se Božji narod obrati njegovoj ljubavi, nalazi odgovore na ona pitanja koja povijest neprestano postavlja. Jedan od najvećih izazova o kojem želim progovoriti u ovoj svojoj poruci jest upravo globalizacija ravnodušnosti.

Ravnodušnost prema bližnjemu i prema Bogu predstavlja stvarnu napast također za nas kršćane. Imamo stoga potrebu svake godine u korizmi čuti vapaj prorokâ koji dižu svoj glas i bude naše uspavane savjesti.

Bog nije ravnodušan prema svijetu, već ga toliko ljubi da je dao svoga Sina za spasenje svakog čovjeka. U utjelovljenju, zemaljskom životu, smrti i uskrsnuća Sina Božjega vrata između Boga i čovjeka, između neba i zemlje otvorena su jednom zasvagda. Crkva je poput ruke koja ta vrata drži otvorenima naviještanjem Božje riječi, slavljenjem sakramenata, svjedočenjem vjere ljubavlju djelotvorne (usp. Gal 5, 6). No, svijet teži zatvoriti se u samoga sebe i zatvoriti ta vrata kroz koja Bog ulazi u svijet i svijet u njega. Tako ruka, koja je Crkva, ne smije se nikada iznenaditi ako bude odbačena, zgažena

i ranjena. Božji narod treba dakle tu duhovnu obnovu, da ne bi postao ravnodušan i zatvoren u samoga sebe. Želim vam predložiti za razmišljanje tri biblijska teksta.

1. "Ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi" (1 Kor 12, 26) – Crkva

Božja ljubav razbija tu pogibeljnu zatvorenost u sebe same koja se zove ravnodušnost. Crkva nam tu Božju ljubav pruža svojim učenjem i, nadasve, svojim svjedočenjem. Međutim, svjedočiti se može samo ono što se najprije iskusilo. Kršćanin je onaj koji dopušta Bogu da ga zaodjene svojom dobrotom i milosrđem, da ga zaodjene Kristom, da bi poput njega bio na službu Bogu i ljudima. To nam jasno doziva u svijest liturgija Velikog četvrtka obredom pranja nogu. Petar nije želio da mu Isus opere noge, ali je kasnije shvatio da Isus ne želi biti samo primjer kako trebamo jedni drugima prati noge. Tu službu može činiti drugima samo onaj koji je prije toga dopustio Isusu da mu opere noge. Jedino on ima "dijela" s njim (Iv 13, 8) i tako može služiti drugima.

Korizma je pogodno vrijeme da dopustimo Kristu da nam služi te tako postanemo poput njega. To se događa svaki put kada primamo sakramente, napose euharistiju. U njoj postajemo to što primamo: Kristovo tijelo. U tome tijelu nema mjesta za onu ravnodušnost koja, čini se, tako često zagospodari našim srcima. Jer onaj tko je Kristov pripada jednom tijelu i u njemu ne možemo biti ravnodušni jedni prema drugima. "I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi." (1 Kor 12, 26).

Crkva je *communio sanctorum* ne samo zbog svojih svetaca, već također zato jer je zajedništvo u svetim stvarima: ljubavi Boga koji nam se objavio u Kristu i svim njegovim darovima. Među tim darovima je također odgovor onih koji su dopustili da ih ta ljubav zahvati. U tome zajedništvu svetih i u tome dioništvu u svetim stvarima nitko zadržava ništa za sebe, već sve što ima dijeli s drugima. A budući da smo povezani u Bogu, možemo učiniti

nešto i za one koji su daleko od Boga, za one do kojih nikada ne bismo mogli doprijeti vlastitim silama, da s njima i za njih molimo Boga da se svi otvorimo njegovu djelu spasenja.

2. “Gdje ti je brat...?” (Post 4, 9) – Župa i zajednice

Sve što smo rekli za opću Crkvu mora se primijeniti na život župâ i zajednicâ. Uspijevamo li u tim crkvenim stvarnostima iskusiti da smo dio istoga tijela? Tijela koje ujedno prima i dijeli ono što Bog želi darivati? Tijela koje poznaje i skrbi za svoje najslabije, najsiromašnije i najmanje članove? Ili se sklanjamo u neku opću ljubav koja želi zagrliti cio svijet, ali zaboravlja Lazara koji sjedi pred našim zatvorenim vratima? (usp. Lk 16, 19-31).

Kako bismo primili ono što nam Bog daje i kako bi to dalo obilne plodove moramo nadići granice vidljive Crkve na dva načina. Prije svega ujedinjujući se s nebeskom Crkvom u molitvi. Kada zemaljska Crkva moli, tada se uspostavlja zajedništvo uzajamnog služenja i dobra koje se uspijeva vinuti do Božjeg lica. Sa svetima koji su našli svoju puninu u Bogu, činimo sastavni dio onoga zajedništva u kojem ljubav pobjeđuje ravnodušnost. Nebeska Crkva nije pobjednička jer je okrenula leđa patnjama svijeta i sama uživa u slavi. Svci, radije, već kontempliraju i raduju se činjenici da su, Isusovom smrću i uskrsnućem, jednom zauvijek pobijedili ravnodušnost, tvrdoću srca i mržnju. Sve dok ta pobjeda ljubavi ne prožme čitav svijet, svci nas nastavljaju pratiti na našem ovozemaljskom putovanju. Sveta Terezija iz Lisieuxa, crkvena naučiteljica, izrazila je uvjerenje da radost na nebu zbog pobjede raspete ljubavi neće biti potpuna sve dok i jedan čovjek na zemlji pati i jeca od boli: “Čvrsto sam uvjeren da neću biti besposlena na nebu; želja mi je i nadalje raditi za Crkvu i za duše” (Pismo 254 od 14. srpnja 1897.). Mi smo dionici zaslugâ i radosti svetaca, a oni sudjeluju u našoj borbi i u našoj želji za mirom i pomirenjem. Njihova radost zbog pobjede Krista uskrsloga daje nam snagu u nastojanju da prevladamo tolike oblike ravnodušnosti i tvrdoće srca.

S druge strane svaka je kršćanska zajednica pozvana izaći iz same sebe i biti uključena u život društva čiji je dio, napose radeći sa

siromašnima i onima koji su se udaljili od Crkve. Crkva je po svojoj naravi misionarska, nije prignuta nad samu sebe, već je poslana svim ljudima.

Njezina je misija biti strpljivi svjedok Onoga koji želi privesti Ocu cjelokupnu stvarnost i svakoga čovjeka. Njezina je misija svima donijeti ljubav koja ne može šutjeti. Crkva slijedi Isusa Krista na putu koji je vodi do svakog čovjeka, sve do kraja zemlje (usp. Dj 1, 8). Tako u svakom našem bližnjem možemo vidjeti brata i sestru za koje je Krist umro i uskrsnuo. Sve što smo primili, primili smo i za njih. Jednako tako, sve ono što ta braća posjeduju je dar za Crkvu i čitavo čovječanstvo. Draga braćo i sestre, velika mi je želja da sva mjesta u kojima je Crkva prisutna, posebno naše župe i naše zajednice, postanu otoci milosrđa usred mora ravnodušnosti.

3. “Očvrstite srca” (Jak 5, 8) – Pojedini vjernik

I kao pojedinci izloženi smo napasti ravnodušnosti. Zatrpani vijestima i potresnim slikama ljudskih patnji, često osjećamo našu nesposobnost da pružimo pomoć. Kako izbjeći da budemo uvučeni u tu spiralu strahote i bespomoćnosti?

U prvom redu, možemo moliti u zajedništvu sa zemaljskom i nebeskom Crkvom. Ne podcjenjujmo snagu molitve mnoštva glasova ujedinijenih u molitvi! Inicijativa 24 sata za Gospodina, za koju se nadam da će se 13. i 14. ožujka provesti u čitavoj Crkvi, također na dijecezanskoj razini, želi biti znak te potrebe za molitvom.

Drugo, možemo pomagati djelima ljubavi, dopirući kako do onih koji su blizu tako i do onih koji su daleko, preko mnogobrojnih karitativnih tijelâ Crkve. Korizma je pogodno vrijeme da se pokaže ta briga za druge jednim znakom, pa i bio on i mali, našeg pripadanja jednoj ljudskoj obitelji.

Treće, patnja drugoga predstavlja poziv na obraćenje, jer mi potreba brata doziva u svijest krhkost moga života i moju ovisnost o Bogu i braći. Ako ponizno molimo za Božju milost i prihvaćamo granice svojih mogućnosti, tada ćemo vjerovati u beskrajne mogućnosti koje Božja ljubav čuva za nas. Moći ćemo se također oduprijeti đavoljskoj napasti da mislimo da

možemo vlastitim silama spasiti svijet i sebe. Da bismo pobijedili ravnodušnost i naše težnje samodostatnosti, sve vas pozivam da živite ovo vrijeme korizme kao prigodu da se poradi na onome što je Benedikt XVI. nazvao izgradnjom srca (usp. *Deus caritas est*, 31). Imati milosrdno srce ne znači imati slabo srce. Tko želi biti milosrdan treba čvrsto, postojano srce, zatvorenu napasniku, a otvoreno Bogu. Srce koje dopušta da ga pronikne Duh Sveti i da posvuda nosi ljubav braći i sestrama. I konačno, siromašno srce, koje je svjesno vlastitog siromaštva i besplatno se daje drugima.

Zbog toga, draga braćo i sestre, želim zajedno s vama u ovoj korizmi reći Kristu: "Fac cor nostrum secundum cor tuum": "Učini srce

naše po Srcu svome" (prošnja iz litanija Presvetom Srcu Isusovu). Tada ćemo imati snažno i milosrdno, budno i velikodušno srce koje se ne zatvara u samo sebe i ne postaje plijenom globalizacije ravnodušnosti.

U toj usrdnoj nadi, jamčim svoju molitvu da ova korizma urodi duhovnim plodovima za svakog vjernika i svaku crkvenu zajednicu, i molim vas da molite za mene. Neka vas Gospodin blagoslovi i Majka Božja čuva!

*Iz Vatikana, 4. listopada 2014.
Blagdan svetog Franje Asiškog*

Franjo

Poruka pape Franje u povodu 23. svjetskog dana bolesnika (11. veljače 2015.)

Sapientia cordis. "Bjeh oči slijepcu i bjeh noge bogalju" (Job 29, 15)

Vatikan, 9. siječanj 2015.

Draga braćo i sestre,

u prigodi dvadeset i trećeg Svjetskog dana bolesnika, kojeg je ustanovio sv. Ivan Pavao II., obraćam se svima vama koji ste opterećeni bolešću i na razne načine pridruženi Kristovom trpećem tijelu, kao i vama, profesionalnim djelatnicima i volonterima u zdravstvu.

Ovogodišnja tema poziva nas na razmišljanje o retku iz Knjige o Jobu: "Bjeh oči slijepcu i bjeh noge bogalju" (Job 29, 15). Želim proumatrati tu rečenicu iz perspektive "sapientia cordis" - mudrosti srca.

1. Ta "mudrost" nije teorijsko, apstraktno znanje, plod umovanja. Ona je radije, kao što je sveti Jakov opisuje u svojoj poslanici, "čista, zatim mirotvorna, milostiva, poučljiva, puna milosrđa i dobrih plodova, postojana, nehinjena" (3, 17). To je dakle stav kojega Duh Sveti izlijeva u um i srce onih koji su osjetljivi na patnje svoje braće i sestara i koji su kadri vidjeti u njima Božju sliku. Molimo molitvu psalmiste kao da je naša vlastita: "Nauči nas dane naše brojiti, / da steknemo mudro srce" (Ps 90,

12). U tu mudrost srca, koja je Božji dar, možemo sažeti plodove Svjetskog dana bolesnika.

2. Mudrost srca je služiti našoj braći i sestrama. Jobove riječi "bjeh oči slijepcu i bjeh noge bogalju" pokazuju da je taj pravednik, koji ima određenu vlast i važni položaj među starijima svoga grada, služio onima u potrebi. Njegova moralna veličina dolazi do izražaja u pomoći koju je pružao siromašnima koji mole za pomoć kao i u brizi za siročad i udovice (Job 29, 12-13).

Koliki samo kršćani i danas pokazuju, ne svojim riječima, već životom ukorijenjenim u iskrenoj vjeri, da su "oči slijepcu" i "noge bogalju"! To su osobe koje su blizu bolesnikâ koji trebaju stalnu brigu i pomoć kod pranja, odjevanja i hranjenja. To služenje, osobito kada je dugotrajno, može postati naporno i teško. Relativno je lako pomagati nekome nekoliko dana, ali je teško dvoriti osobu mjesecima ili čak godinama, i onda kad on ili ona više nisu u stanju izraziti zahvalnost. Pa ipak, kako je samo silno velik taj put posvećenja! U tim teškim trenucima možemo računati na poseban

način na Gospodinovu blizinu i postajemo posebna potpora misiji Crkve.

3. Mudrost srca je biti s braćom i sestrama. Vrijeme provedeno s bolesnicima je sveto vrijeme. Na taj način uzdižemo hvalu Bogu koji nas suobličuje slici svoga Sina, koji "nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge" (Mt 20, 28). Sâm Isus je rekao: "ja sam posred vas kao onaj koji poslužuje" (Lk 22,27).

Sa živom vjerom molimo Duha Svetoga da nam udijeli milost da cijenimo vrijednost naše, počesto tihe, spremnosti da posvetimo vrijeme toj braći i sestrama koji, zahvaljujući našoj bliskosti i ljubavi, bivaju većma ljubljeni i utješeni. Kako se velika laž, s druge strane, krije iza nekih fraza koje toliko insistiraju na važnosti "kvalitete života", ne bi li se ljude navelo da vjeruju da životi pogođeni teškom bolešću nisu vrijedni življenja!

4. Mudrost srca je izaći iz samoga sebe prema našoj braći i sestrama. Naš svijet katkad zaboravlja posebnu vrijednost vremena provedenog uz bolesnikovu postelju, jer mi smo stalno u nekoj žurbi i jurnjavi, zahvaćeni mahnitim ritmom rada, proizvodnje, pa zaboravljamo slobodno sebedarje, brinuti se o drugima, biti odgovorni za druge. Iza tog se stava često krije mlaka vjera koja je zaboravila Gospodinove riječi: "Meni učiniste" (Mt 25, 40). Zbog toga, želim još jednom podsjetiti na "apsolutni prioritet 'izlaženja iz samoga sebe prema bratu' kao jedna od dviju glavnih zapovijedi na kojima se temelje sve moralne norme i kao najjasniji znak za duhovno razlučivanje na putu duhovnog rasta u odgovoru na Božje apsolutno slobodno darivanje" (apost. pob. Evangelii gaudium, 179). Misijska narav Crkve je izvor "djelotvorne ljubavi prema bližnjemu, suosjećanja koje razumije, pomaže i promiče" (isto).

5. Mudrost srca je pokazati solidarnost s našom braćom i sestrama i ne suditi ih. Za ljubav treba izdvojiti vremena. Vremena posvećenog brizi za bolesne i njihovu posjećivanju. Vremena u kojem ćemo biti uz njih poput Jobovih prijatelja: "Potom sjedoše kraj njega na zemlju i ostadoše tako sedam dana i sedam noći. Nijedan mu ne progovori ni riječi, jer vidješe da je velika njegova bol" (Job 2, 13). No,

Jobovi su prijatelji u srcu krili negativan sud o njemu: mislili su da je nesreća koja je Joba snašla Božja kazna za njegov grijeh. Međutim, istinska ljubav je dijeljenje koje ne sudi drugoga, koja ne teži za tim da obrati drugoga; lišena je one lažne poniznosti koja, duboko u sebi, traži pohvalu i osjeća samodopadnost zbog učinjenog dobra.

Jobovo iskustvo patnje pronalazi svoj pravi odgovor jedino u Isusovu križu, najvišem činu Božje solidarnosti s nama, potpuno besplatnom i bogatom milosrđem. Taj odgovor ljubavi na dramu ljudske boli, a posebno patnje nevinih, ostavio je neprolazni trag na tijelu uskrslog Krista. Njegove slavne rane su sablazan za vjeru, ali i provjera vjere (usp. Homilija na kanonizaciji Ivana XXIII. i Ivana Pavla II., 27. travnja 2014.).

Čak i kad nam je zbog bolesti, samoće i nemoći teško doći do drugih, iskustvo trpljenja može postati povlašteno sredstvo prenošenja milosti i izvor za stjecanje i jačanje mudrosti srca. Moguće je stoga shvatiti kako Job, na kraju svog iskustva, može reći Bogu: "Po čuvenju tek poznavah te dosad, ali sada te oči moje vidješe" (42, 5). I osobe uronjene u otajstvo patnje i boli, kada to prihvaćaju u vjeri, i same mogu postati živi svjedoci vjere koja omogućuje prigriliti patnju, premda je čovjek svojim umom ne može potpuno shvatiti.

6. Povjeravam ovaj Svjetski dan bolesnika majčinskoj zaštiti Marije, koja je začela i rodila utjelovljenu Mudrost: Isusa Krista, Gospodina našega.

Marijo, Prijestolje mudrosti, prati svojim majčinskim zagovorom sve bolesnike i one koji skrbe za njih! Daj da u služenju našim bližnjima koji trpe i po samom iskustvu patnje uzognemo zadobiti i u sebi njegovati istinsku mudrost srca!

Ovu molitvu za sve vas pratim svojim apostolskim blagoslovom.

*Iz Vatikana, 3. prosinca 2014.
Spomen svetog Franje Ksaverskog
Papa Franjo*

(kta/ika)

Poruka pape Franje za Svjetski dan mira 2015.

Ne više robovi, nego braća

Globalizacija ravnodušnosti, koja danas opterećuje živote mnoge braće i sestara, traži od svih nas da postanemo tvorci nove globalizacije solidarnosti i bratstva, koja im može dati novu nadu, ističe se u poruci pape Franje povodom Svjetskog dana mira koji se slavi 1. siječnja 2015. Poruka ima za temu "Ne više robovi, nego braća" i posvećena je temi ropstva, toj "odurnoj pojavi" i "rani na tijelu suvremenog svijeta, rani na Kristovu tijelu", kako ropstvo definira Papa u svojoj poruci koju prenosimo u cijelosti:

1. Na početku nove godine, koju prihvaćamo kao milost i dar ljudskom rodu, želim uputiti, svakom muškarcu i ženi kao i svim narodima i državama svijeta, čelnicima država i vlada te vjerskim vođama, iskrene želje za mirom, koje pratim svojom molitvom da prestanu ratovi, sukobi i mnoga trpljenja i patnje izazvane bilo ljudskom rukom bilo starim i novim epidemijama i razornim učincima prirodnih katastrofa. Molim na poseban način da se, odgovarajući na naš zajednički poziv da surađujemo s Bogom i sa svim ljudima dobre volje na promicanju sklada i mira u svijetu, možemo othrvati napasti da se ponašamo na način nedostojan našeg čovječstva.

U svojoj prošlogodišnjoj poruci za Svjetski dan mira, primijetio sam da "želja za puninom života... uključuje onu nezatomljivu čežnju za bratstvom, koja nas potiče prema zajedništvu s drugima i osposobljava nas da ih ne promatramo kao neprijatelje ili suparnike, već kao braću koju treba primiti i prihvatiti"(1). Budući da je čovjek po svojoj naravi biće odnosa, kojem je određeno ostvarivati se kroz međusobne odnose nadahnute na pravdi i ljubavi, za njegov je razvoj od temeljne važnosti da mu se prizna i poštuje dostojanstvo, sloboda i autonomija. Nažalost, uvijek prisutna pošast izrabljivanja čovjeka od strane drugog čovjeka nanosi tešku ranu životu zajedništva i našem pozivu uspostave međusobnih odnosa prožetih poštivanjem, pravdom i ljubavlju. Ta odurna pojava, koja dovodi do gaženja temeljnih prava drugoga i zatiranja njegove slobode i

dostojanstva, ima mnogo oblika na koje se želim kratko osvrnuti, da bismo, u svjetlu Božje riječi, sve ljude smatrali "ne više robovima, nego braćom".

Osluškiivanje Božjeg nauma o čovjeku

2. vu poruku preuzeta je iz poslanice svetoga Pavla Filemonu, u kojoj Apostol traži od svoga suradnika da primi Onezima, bivšeg roba samoga Filemona koji je sada postao kršćanin te je, dakle, prema Pavlu, zavrijedio da ga se smatra bratom. Ovako piše Apostol narodâ: "bî za čas odijeljen da ga dobiješ zauvijek – ne kao roba, nego više od roba, kao brata ljubljenooga" (Flm 15-16). Postavši kršćanin Onezim je postao Filemonov brat. Tako obraćenje Kristu, početak života življena kao učenje u Kristu, predstavlja novo rođenje (usp. 2 Kor 5, 17; 1 Pt 1, 3) koje rađa bratstvo kao temeljnu svezu obiteljskog života i temelj društvenog života.

U Knjizi Postanka (usp. 1, 27-28) čitamo da je Bog stvorio čovjeka muško i žensko i blagoslovio ih da rastu i množe se: on je učinio Adama i Evu roditeljima od kojih je, odgovarajući na Božju zapovijed da se plode i množe, poteklo prvo bratstvo između Kajina i Abela. Kajin i Abel su braća jer su izašli iz istog krila. Samim tim su istog porijekla, naravi i dostojanstva kao i njihovi roditelji koji su stvoreni na Božju sliku i priliku.

Ali bratstvo izražava također raznolikost i razlike koje postoje među braćom i sestrama, premda su od iste majke rođeni i imaju istu narav i isto dostojanstvo. Kao braća i sestre, dakle, svi su ljudi po naravi povezani s drugima, od kojih se, istina, razlikuju ali s kojima dijele isto porijeklo, narav i dostojanstvo. Na taj način, bratstvo predstavlja mrežu temeljnih odnosâ za izgrađivanje ljudske obitelji koju je Bog stvorio.

Nažalost, između prvog stvaranja opisanog u Knjizi Postanka i novog rođenja u Kristu po kojem vjernici postaju braćom i sestrama "prvorodenca među mnogom braćom" (Rim 8, 29), uvukla se negativna stvarnost grijeha, koji često prekida ljudsko bratstvo i neprestano iz-

obličuje ljepotu i plemenitost bratstva i sestinstva unutar iste ljudske obitelji. Ne samo da Kajin ne podnosi svoga brata Abela, već ga iz zavisti ubija te time čini prvo bratoubojstvo: "Kajinovo ubojstvo Abela tragična je potvrda radikalnog odbacivanja poziva na bratstvo. Njihova povijest (usp. Post 4, 1-16) zorno pokazuje tešku zadaću na koju su svi ljudi pozvani, da žive u jedinstvu, da se brinu jedni za druge"(2).

To je također slučaj s Noom i njegovim sinovima (usp. Post 9, 18-27). Hamovo nepoštivanje oca Noe navela je ovoga potonjeg da baci prokletstvo na drskog sina i blagoslovi druge, one koji su ga poštovali. Tako je stvorena nejednakost između braće rođene od iste majke.

U izvještaju o počecima ljudske obitelji, grijeh otuđivanja od Boga, od oca i braće postaje izraz odbacivanja zajedništva. To dovodi do kulture ropstva (usp. Post 9, 25-27), s posljedicama koje to za sobom povlači i koje se protežu s koljena na koljeno: odbacivanje drugoga, zlostavljanje osobâ, kršenje njihova dostojanstva i temeljnih prava, te institucionalizirana nejednakost. Otud potreba stalnog obraćenja savezu, ispunjena Isusovom žrtvom na križu, u uvjerenju da "gdje se umnožio grijeh, nadmoćno izobilova milost... po Isusu Kristu Gospodinu našem" (Rim 5, 20.21). On, ljubljani Sin (usp. Mt 3, 17), je došao objaviti Očevu ljubav prema ljudskom rodu. Tkogod sluša evanđelje i odgovori na poziv na obraćenje postaje za Isusa "brat, sestra i majka" (Mt 12, 50), i time dionik posinstva njegova Oca (usp. Ef 1, 5).

Ne postaje se međutim kršćaninom, Očevom djecom i braćom u Kristu, na temelju neke autoritativne Božje odluke, bez ostvarivanja osobne slobode, to jest bez slobodnog obraćenja Kristu. Postati Božje dijete je nužno povezano s obraćenjem: "Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oproste grijesi i primit ćete dar, Duha Svetoga" (Dj 2, 38). Svi oni koji su vjerom i životom odgovorili na to Petrovo propovijedanje ušli su u bratstvo prve kršćanske zajednice (usp. 1 Pt 2, 17; Dj 1, 15.16; 6, 3; 15, 23): Židovi i helenisti, robovi i slobodnjaci (usp. 1 Kor 12, 13; Gal 3, 28). Različito porijeklo i društveni položaj ne umanjuje nečije dostojanstvo niti isključuje bilo koga iz pripadnosti Božjem narodu. Kršćanska je zajednica dakle mjesto zajedništva življenog u ljubavi koju se dijeli među braćom

i sestrama (usp. Rim 12, 10; 1 Sol 4, 9; Heb 13, 1; 1 Pt 1, 22; 2 Pt 1, 7).

Sve to pokazuje kako Radosna vijest Isusa Krista, po kojoj Bog "sve čini novo" (Otk 21, 5)(3), je također kadra otkupiti odnose među ljudima, uključujući također odnose između robova i njihovih gospodara, rasvjetljajući ono što im je zajedničko: posinstvo i vezu bratstva u Kristu. Sâm Isus je rekao svojim apostolima: "Više vas ne zovem slugama jer sluga ne zna što radi njegov gospodar; vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga" (Iv 15, 15).

Mnoga lica nekadašnjeg i današnjeg ropstva

3. Još od davnina razna su društva poznavala pojavu podjarmljenosti jednog čovjeka drugom. Bilo je povijesnih razdoblja u kojima je institut ropstva bio općenito prihvaćen i pravno uređen. Posebnim je propisima bilo određeno tko je rođen slobodan a tko je, naprotiv, rođen u ropstvu, kao i uvjeti u kojima je osoba, rođena slobodna, mogla izgubiti svoju slobodu odnosno ponovno je steći. Drugim riječima, sâm je zakon priznavao da se neke osobe moglo ili moralo smatrati vlasništvom druge osobe, koja je mogla slobodno raspolagati njima. Roba se tako moglo prodati ili kupiti, ustupiti ili nabaviti kao da je riječ o robi.

Danas, kao posljedica pozitivnog razvoja svijesti čovječanstva, ropstvo, taj zločin protiv čovječnosti(4), je formalno ukinut u svijetu. Pravo svake osobe da je se ne drži u stanju ropstva ili robovanja priznato je u međunarodnom pravu kao neotuđivo pravo.

Ipak, usprkos tome što je međunarodna zajednica usvojila brojne sporazume s ciljem iskorjenjivanja ropstva u svim njegovim oblicima i pokrenula razne strategije za borbu protiv te pojave, i danas su milijuni ljudi – djeca, muškarci i žene svih životnih dobi – lišeni slobode i prisiljeni živjeti u uvjetima sličnim ropstvu.

Tu mislim na brojne radnike i radnice, uključujući maloljetnike, koji su podjarmljeni na raznim sektorima, na formalnoj i neformalnoj razini, od kućanskih poslova do poljoprivrednih radova, od rada u tvornici do rada u rudniku, i to kako u zemljama u kojima radno zakonodavstvo ne zadovoljava ni minimalne međunarodne propise i standarde, tako, što je

također nezakonito, u onima u kojima se zakonom zaštićena radnička prava krše. Pred očima su mi također životni uvjeti mnogih selilaca koji, na svome tragičnom putovanju, trpe glad, bivaju lišeni slobode, oduzimaju im se posjedi ili ih se izvrgava tjelesnom i spolnom zlostavljanju. Tu mislim posebno na one od njih koje se, po njihovu dolasku na odredište nakon veoma iscrpljujućeg putovanja praćenog strahom i nesigurnošću, katkad drži zatočene u nehumanim uvjetima. U mislima su mi oni među njima koje razne društvene, političke i ekonomske okolnosti tjeraju na nezakoniti boravak kao i oni koji, da bi ostali unutar legalnih okvira, prihvataju živjeti i raditi u uvjetima nedostojnim čovjeka, osobito kada nacionalna zakonodavstva stvaraju ili omogućuju strukturalnu ovisnost radnika doseljenikâ o poslodavcu, primjerice uvjetujući legalnost boravka ugovorom o radu... Da, mislim na "ropski rad".

Mislim na osobe prisiljene na prostituciju, među kojima je mnogo maloljetnika, kao i na seksualne ropkinje i robove. Mislim na žene prisiljene na udaju, na one koje se prodaje na temelju dogovorene ženidbe ili one koje se poput nekog nasljedstva predaje nekom rođaku nakon muževe smrti a da pritom nemaju prava dati ili uskratiti svoj pristanak. Ne mogu ne misliti također na one maloljetne i odrasle osobe koje su žrtve trgovine ljudskim organima, prisilnog vojačenja, prosjačenja, ilegalnih radnji kao što je proizvodnja ili prodaja droga ili prikrivenih oblika međunarodnog posvajanja.

Mislim, na kraju na sve žrtve otmice koje u zatočeništvu drže terorističke skupine, koje ih prisiljavaju da se bore na njihovoj strani ili ih drže, prije svega kada je riječ o djevojkama i ženama, kao seksualne robove. Mnogi od njih nestaju, dok ostali bivaju više put prodavani, mučeni, sakaćeni ili ubijani.

Neki duboki uzroci ropstva

4. Danas, baš kao i nekoć, u korijenu ropstva se nalazi jedno shvaćanje osobe koje dopušta mogućnost da se s njom postupa kao s pukim predmetom. Svaki put kada grijeh izopači ljudsko srce i udalji ga od njegova Stvoritelja i njegovih bližnjih, ove se potonje ne doživljava više kao bića urešena jednakim dostojanstvom, kao braće i sestre u čovječstvu, nego

ih se promatra kao objekte. Čovjeka, stvorena na Božju sliku i priliku, prisilom i prijevarom ili tjelesnom ili psihološkom prinudom lišava se slobode, njime se trguje i svodi ga se na nečije vlasništvo. Riječju, tretira ga se kao sredstvo a ne kao cilj.

Osim toga dubljeg, ontološkog uzroka – nijekanja čovječstva drugoj osobi – postoje i drugi uzroci koji pomažu objasniti suvremene oblike ropstva. Tu mislim prije svega na siromaštvo, na nerazvijenost i isključenost, osobito kada su povezani s nemogućnošću pristupa obrazovanju i oskudnim, pa čak i nepostojećim, mogućnostima zaposlenja. Nerijetko su žrtve trgovine ljudima i ropstva oni koji su tražili način da izađu iz stanja krajnjeg siromaštva; često vjerujući u lažna obećanja o zaposlenju, postali su, naprotiv, plijenom zločinačkih mreža koje organiziraju trgovinu ljudima. Te se mreže vješto koriste suvremenim informatičkim tehnologijama kao mamcem za mlade i djecu u raznim dijelovima svijeta.

Među uzroke ropstva treba ubrojiti i korumpiranost onih koji su spremni učiniti sve za novac. Naime, ropstvo i trgovina ljudima često traže sudioništvo posrednikâ, bilo da je riječ o pripadnicima snaga reda, državnim službenicima ili raznim civilnim i vojnim ustanovama: "To se događa kada je u središtu nekog ekonomskog sistema novac a ne čovjek, ljudska osoba. Da, u središtu svakog društvenog ili ekonomskog sistema mora biti osoba, Božja slika, stvorena zato da gospodari čitavim stvorenim svijetom. Kada u središtu više nije čovjek već novac dolazi do toga preokreta vrijednosti" (5).

Ostali su uzroci ropstva oružani sukobi, nasilja, kriminalne aktivnosti i terorizam. Mnogo je ljudi koji su oteći radi prodaje, odnosno uključivanja u borbeni sastav ili spolnog zlostavljanja, dok su ostali prisiljeni emigrirati, ostavljajući sve za sobom: svoju zemlju, dom, posjed pa čak i članove obitelji. Ovi potonji su prisiljeni tražiti alternativu tim strašnim uvjetima izlažući opasnosti čak i vlastito dostojanstvo i život, riskirajući da, na taj način, budu uvučeni u onaj začarani krug koji ih čini plijenom bijede, korupcije i njihovih pogubnih posljedica.

Zajednička predanost borbi protiv ropstva

5. Često se, promatrajući fenomen trgovine ljudima, ilegalne trgovine migrantima i mnogih drugih znanih i neznanih lica ropstva, stječe dojam da se sve to događa u ozračju opće ravnodušnosti.

To je, nažalost, velikim dijelom istina. Ipak, želim spomenuti veliki i često tihi trud koje mnoge redovničke zajednice, osobito ženske, već godinama ulažu u pružanju pomoći žrtvama. Te ustanove djeluju u teškim okruženjima, u kojima katkad prevladava nasilje, pokušavajući prekinuti nevidljive lance kojima su žrtve vezane uz svoje trgovce i izrabljivače. Te lance čini niz karikâ, koje tvore podmukli psihološki mehanizmi kojima se žrtve drži ovisnima o njihovim mučiteljima. To se postiže ucjenama i prijetnjama njima i njihovim dragima, ali također materijalnim sredstvima, kao što je oduzimanje osobnih dokumenata i fizičko nasilje. Svoje djelovanje redovničke zajednice provode na tri glavna područja: pomoć žrtvama, njihova rehabilitacija pod psihološkim i odgojno-obrazovnim vidom i njihova reintegracija u društvo u kojem žive ili iz kojeg potječu.

Ta golema zadaća, koja iziskuje hrabrost, strpljivost i ustrajnost, zaslužuje poštovanje čitave Crkve i društva. No to samo po sebi nije dovoljno da se ukloni pošast izrabljivanja osoba. Potrebna je također trostruka zauzetost na institucionalnoj razini: sprječavanje, zaštita žrtava i sudski progon počinitelja. Osim toga, kao što se zločinačke organizacije koriste globalnim mrežama za postizanje svojih ciljeva, tako i djelovanje za uklanjanje te pojave zahtijeva složni i ujedno globalni napor raznih područja društvo.

Države moraju osigurati da se njihovim nacionalnim zakonima vezanim uz doseljenike, rad, posvajanje, pokretanje offshore poslovanja i prodaju robe proizvedene iskorištavanjem tuđega rada stvarno poštuje dostojanstvo osobe. Potrebni su pravedni zakoni u čijem će središtu biti osoba, koji brane njezina temeljna prava i vraćaju joj ta prava kada su ona prekršena. Ti bi zakoni trebali također predviđati rehabilitaciju žrtava, jamčiti im osobnu sigurnost i uključivati djelotvorne mehanizme kontrole provedbe zakonskih uredbi, koji neće ostaviti prostora korupciji i nekažnjivosti. Nužno je također priznavati ulogu žene u društvu, među ostalim inicijativama na kul-

turnom planu i na polju komunikacije u cilju postizanja željenih rezultata.

Međuvladine organizacije, u skladu s načelom supsidijarnosti, pozvane su provoditi koordinirane inicijative u borbi protiv transnacionalnih mreža organiziranog kriminala koje organiziraju trgovinu ljudima i ilegalnu trgovinu doseljenicima. Nužna je suradnja na različitim razinama i ona uključuje nacionalne i međunarodne institucije, kao i udruge civilnog društva i svijet poduzetništva.

Poduzeća(6), naime, imaju dužnost jamčiti svojim zaposlenicima dostojanstvene radne uvjete i odgovarajuća primanja, ali također budno paziti da razni oblici ropstva ili trgovine ljudima ne pronađu svoj put u distribucijskim lancima. Društvena odgovornost poduzeća ide ruku pod ruku s društvenom odgovornošću potrošača. Naime, svaka bi osoba morala biti svjesna da je "kupovanje ekonomski, ali ponad svega moralni čin"(7).

Udruge civilnoga društva imaju zadatak buditi svijest kod ljudi i promicati sve potrebne korake za borbu protiv kulture ropstva i njegovo iskorjenjivanje.

Posljednjih je godina Sveta Stolica, pozorna na bolni vapaj žrtava trgovine ljudima i glas redovničkih zajednica koje ih prate na njihovu putu prema slobodi, uputila više apela međunarodnoj zajednici da razna tijela ujedine snage i surađuju na okončavanju te pošasti(8). Organizirani su i neki susreti sa ciljem da se skrene pažnju na pojavu trgovine ljudima i olakša suradnju među različitim čimbenicima, uključujući stručnjake iz akademskog svijeta i međunarodnih organizacija, snage reda raznih zemalja porijekla, tranzita ili odredišta migranata, te predstavnike crkvenih skupina koje rade sa žrtvama. Nadam se da će u narednim godinama ti napori biti nastavljeni i još više ojačati.

Globalizirati bratstvo, a ne ropstvo ili ravnodušnost

6. U svome "naviještanju istine o Kristovoj ljubavi u društvu"(9), Crkva neprestano čini djela milosrđa nadahnuta istinom o čovjeku. Ona ima zadaću pokazati svima put prema obraćenju, koje nam omogućava promijeniti način na koji gledamo svoje bližnje, prepoznati u drugome, o kome god da se radilo, brata i

sestru u čovještvu i prepoznati njihovo duboko dostojanstvo u istini i slobodi. To je jasno svojim životom pokazala Giuseppina (Josefina) Bakhita, svetica porijeklom iz regije Darfur u Sudanu, koju su oteli trgovci robljem i prodali okrutnim gospodarima kada je imala devet godina. Ona je kasnije – nakon mnogih bolnih iskustava - postala “slobodna Božja kći” po vjeri življenoj u redovničkom posvećenju i u služanju drugima, posebno slabima i nemoćnima. Ta svetica, koja je živjela na prijelazu s 19. na 20. stoljeće, i danas je uzorna svjedokinja nade(10) za brojne žrtve ropstva i može poduprijeti napore svih onih koji se posvećuju borbi protiv te “rane na tijelu suvremenog svijeta, rane na Kristovu tijelu”(11).

U svjetlu svega navedenog, želim pozvati sve da, u skladu s vlastitom ulogom i vlastitim odgovornostima, čine djela bratstva prema onima koje se drži u stanju ropstva. Kao zajednica i kao pojedinci moramo se zapitati predstavlja li za nas izazov kada, u svojoj svakodnevici, susrećemo ili se bavimo osobama koje bi mogle biti žrtve trgovine ljudima ili kada smo u iskušenju da kupujemo robu za koje postoji opravdana sumnja da je proizvedena izrabljivanjem ljudi. Neki od nas, zbog ravnodušnosti, ili financijskih razloga, ili zbog zaokupljenosti svakodnevnim brigama, zatvaraju oči pred tim. Drugi, naprotiv, odluče učiniti nešto pozitivno, uključiti se u udruge civilnoga društva ili činiti male svakodnevne geste – koje imaju veliku vrijednost! – poput upućivanja jedne riječi, pozdrava ili osmjeha. To nas ništa

ne stoji ali može dati nadu, otvoriti put i promijeniti život drugoj osobi koja ima ilegalni status, a može također promijeniti naš vlastiti život u odnosu na tu stvarnost.

Moramo prepoznati da se suočavamo s globalnom pojavom koja nadilazi nadležnosti samo jedne zajednice ili države. Da bismo je iskorijenili potrebna je jedna mobilizacija koja se po svojim razmjerima može usporediti s veličinom same te pojave. Zato upućujem žurni apel svim muškarcima i ženama dobre volje, i svima onima koji su izravni ili neizravni, uključujući tu i najviše institucionalne razine, svjedoci rane suvremenog ropstva, da ne postanu sudionici toga zla, da ne okreću pogled pred trpljenjima svoje braće i sestara u čovještvu, koji su lišeni slobode i dostojanstva, već da imaju hrabrosti dotaknuti Kristovo trpeće tijelo(12) koje je vidljivo na bezbrojnim licima onih koje on sam naziva “moja najmanja braća” (Mt 25, 40.45).

Znamo da će Bog svakoga od nas pitati: “Što si učinio za svoga brata?” (usp. Post 4, 9-10). Globalizacija ravnodušnosti, koja danas opterećuje živote mnoge braće i sestara, traži od svih nas da postanemo tvorci nove globalizacije solidarnosti i bratstva, koja im može dati novu nadu i pomoći im da hrabro kroče usred problemâ našega doba kao i nove obzore koje ono nosi sa sobom i koje Bog stavlja u naše ruke.

*Iz Vatikana, 8. prosinca 2014.
FRANJO*

1 Br. 1.

2 Poruka za Svjetski dan mira 2014., 2.

3 Usp. Apost. pobud. Evangelii gaudium, 11.

4 Usp. Obraćanje izaslanstvu Međunarodne udruge kaznenog zakona, 23. listopada 2014.: L'Osservatore Romano, 24. listopada 2014., str. 4.

5 Obraćanje sudionicima Svjetskog susreta pučkih pokretâ, 28. listopada 2014.: L'Osservatore Romano, 29. listopada 2014, str. 7.

6 Usp. PAPINSKO VIJEĆE ZA PRAVDU I MIR, Razmišljanje o pozivu voditeljâ poslovanja, Milano i Rim, 2013.

7 Benedikt XVI., Enc. Caritas in veritate, 66.

8 Usp. Poruka gosp. Guyu Ryderu, generalnom direktoru Međunarodne organizacije rada, u prigodi 103. sjednice ILO-a, 22. svibnja 2014.: L'Osservatore Romano, 29. svibnja 2014., str. 7.

9 Benedikt XVI., Enc. Caritas in veritate, 5.

10 “Po spoznaji te nade ona je bila ‘otkupljena’, nije se više osjećala ropkinjom, već slobodnom kćeri Božjom. Shvatila je ono što je Pavao mislio pod tim kada je Efežane podsjećao da su prije bili bez nade i neznabošci u svijetu – bili su bez nade zato što su bili bez Boga” (Benedikt XVI., Enc. Spe salvi, 3).

11 Obraćanje sudionicima Druge međunarodne konferencije Combating Human Trafficking: Church and Law Enforcement in partnership, 10. travnja 2014.: L'Osservatore Romano, 11. travnja 2014., str. 7; usp. Apost. pob. Evangelii gaudium, 270.

12 Usp. Apost. pob. Evangelii gaudium, 24; 270.

(kta/ika)

Poruka pape Franje za 49. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije

Komunicirati obitelj: povlašteno mjesto susreta u daru ljubavi

Tema obitelji je u središtu dubokog promišljanja Crkve i procesa koji uključuje dvije sinode: nedavno održanu izvanrednu opću i redovitu opću koja je sazvana za listopad. U tome kontekstu, držao sam prikladnim da tema idućeg Svjetskog dana društvenih komunikacije ima obitelj za referentnu točku. Uostalom, obitelj je prvo mjesto gdje učimo komunicirati. Povratak tom prvobitnom ozračju može nam pomoći i da naša komunikacija bude više autentična i humana i istodobno promatrati obitelj s nove točke gledišta.

Možemo u vezi s tim crpiti nadahnuće iz evanđeoske slike o Marijinu pohodu Elizabeti (Lk 1, 39-56). "Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga i povika iz svega glasa: 'Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje'" (rr. 41-42).

Prije svega, ova epizoda nam pokazuje komunikaciju kao dijalog koji se isprepliće s govorom tijela. Prvi odgovor Mariji na njezin pozdrav daje dijete, koje poskakuje od radosti u Elizabetinoj utrobi. Radost u susretu s drugima, što je nešto što naučimo još prije rođenja, je u stanovitom smislu arhetip i simbol svakog drugog oblika komunikacije. Utroba koja nas prima je prva "škola" komunikacije, mjesto slušanja i fizičkog kontakta, gdje se počinjemo upoznavati s vanjskim svijetom u zaštićenom okruženju, uz umirujuće zvukove otkucaja majčina srca. Taj susret dvaju bića, tako intimno povezanih a ipak međusobno tako različitih, susret pun obećanja, je naše prvo iskustvo komunikacije. To je iskustvo zajedničko svima, jer sve nas je majka rodila.

I nakon rođenja ostajemo u stanovitom smislu u jednom "krilu", koje je obitelj. To krilo čine različite međusobno povezane osobe: obitelj je "mjesto gdje se uči suživotu u različitosti" (Apost. pobud. Evangelii gaudium, 66). Bez obzira na njihove razlike u spolu i dobi, članovi obitelji prihvaćaju jedni druge, jer između njih postoji veza. Što je širi raspon tih odnosa i što su više zastupljene različite dobi, to je bogatija sredina u kojoj živimo. To je ta veza koja je u

korijenu jezika, koji pak jača tu povezanost. Mi riječi ne izmišljamo: možemo ih koristiti, jer smo ih dobili. U obitelji se uči govoriti "materinski jezik", to jest jezik naših predaka (usp 2 Mak 7, 25.27). U obitelji dolazimo do spoznaje da su drugi živjeli prije nas, da su nam omogućili da postojimo i da možemo zauzvrat rađati život i činiti nešto dobro i lijepo. Možemo davati jer smo primili. Taj začarani krug je u srcu sposobnosti obitelji da komunicira unutar sebe same i s drugima. Općenitije govoreći, to je model svake komunikaciju.

Iskustvo tog odnosa koji nam "prethodi" omogućuje da obitelj bude također kontekst u kojem se prenosi onaj osnovni oblik komunikacije, a to je molitva. Kada mama i tata stavljaju svoje novorođeno dijete na spavanje, često ga povjeravaju Bogu, da bdije nad njima. Kada djeca malo porastu roditelji s njima mole jednostavne molitve, spominjući se s ljubavlju također drugih osoba, djedova i baka, rođaka, bolesnika i onih koji pate, svih onih kojima je potrebna Božja pomoć. Tako nas je većina upravo u obitelji naučila vjersku dimenziju komunikacije, koja je u kršćanstva sva prožeta ljubavlju, ljubavlju koju Bog nama daruje i koju mi zatim dajemo drugima.

U obitelji učimo jedni druge prihvaćati i podržavati, razabrati izraze lica i trenutke šutnje, smijati se i plakati zajedno s ljudima koji nisu izabrali jedni druge, a ipak su jedni drugima toliko važni. To nam uvelike pomaže razumjeti značenje komunikacije kao prepoznavanje i stvaranje bliskosti. Kad smanjujemo udaljenosti uzajamnim zbližavanjem i prihvaćanjem, možemo doživjeti zahvalnost i radost. Marijin pozdrav i poskakivanje vlastitog djeteta su blagoslov za Elizabetu, nakon čega slijedi prekrasni hvalospjev Veliča, u kojem Marija veliča Božji naum ljubavi za nju i za njezin narod. Iz jednog "da" izrečenog s vjerom proizlaze posljedice koje daleko nadilaze nas same i naše mjesto u svijetu. "Pohoditi" znači otvoriti vrata, ne ostati zatvoreni u svom malom svijetu, već izići, ići prema drugima. Obitelj također pokazuje da je živa ako se izdigne iznad same sebe, a obitelji

koje su to učinile mogu komunicirati svoju poruku života i zajedništva, mogu dati utjehu i nadu ranjenim obiteljima, a time i graditi samu Crkvu, koja je obitelj obitelji.

Obitelj je, više od bilo čega drugog, mjesto gdje se, u svakodnevnom zajedničkom životu, stječe iskustvo vlastitih i tuđih granica, nailazi na male i velike probleme što ih nosi suživot s drugim osobama, slaganje s drugima. Ne postoji savršena obitelj. Ne trebamo se bojati nesavršenosti, slabosti pa čak ni sukoba, već trebamo naučiti kako se s njima konstruktivno nositi. Zbog toga obitelj u kojoj nastavljam jedni druge voljeti unatoč našim ograničenostima i grijesima postaje škola opraštanja. Opraštanje je samo po sebi proces komunikacije. Kroz izraženo i prihvaćeno kajanje je moguće ponovno uspostaviti i unaprijediti komunikaciju koja je prekinuta. Dijete koje nauči u obitelji slušati druge, razgovarati s drugima s poštovanjem i izražavati svoj stav ne poričući tuđi, bit će u društvu graditelj dijaloga i pomirenja.

Kad je riječ o izazovima komuniciranja, obitelji koje imaju djecu s jednom ili više smetnji u razvoju mogu nas mnogo toga naučiti. Motorička, osjetilna ili mentalna ograničenost može biti razlog za zatvaranje u same sebe, ali isto tako može postati, zahvaljujući ljubavi roditelja, braće i sestara i prijatelja, poticaj na otvorenost, dijeljenje i komunikaciju sa svima. To također može pomoći školi, župi i udrugama da postanu gostoljubiviji prema svima, ne isključujući nikoga.

U svijetu u kojem se tako često proklinje, govori zlo o drugima, i kojem se sije razdor i ogovaranjem truje sredinu u kojoj živimo, obitelj nas može naučiti razumjeti komunikaciju kao blagoslov. I to također u situacijama u kojima očito prevladavaju mržnja i nasilje, gdje su obitelji razdvojene kamenim zidovima ili ništa manje neprobojnim zidovima predrasuda i ozlojeđenosti, gdje se čini da postoje dobri razlozi da se kaže "sad je dosta"; zapravo, jedino blagoslovom a ne proklinjanjem, susretanjem a ne odbacivanjem, prihvaćanjem a ne borbom, možemo razbiti spiralu zla, pokazati da je dobrota uvijek moguća i djecu učiti bratstvu.

Danas suvremeni mediji, koji su poglavito za najmlađe postali nezaobilazni dio života, mogu biti i prepreka i pomagati komunikaciju u obitelji i među obiteljima. Mogu joj biti prepreka ako dovedu do toga da se izbjegava

slušati drugoga i izravni kontakt s drugima, da se ispuni svaki trenutak šutnje i očekivanja, zaboravljajući da "šutnja je sastavni dio komunikacije i bez nje ne postoje riječi bogate sadržajem" (Benedikt XVI., Poruka za 46. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije, 24. 1. 2012.). Mediji mogu potpomoći komunikaciju kad omogućuju ljudima razgovor i dijeljenje iskustava, ostati u kontaktu s prijateljima koji su daleko, zahvaliti drugima ili tražiti oprost, otvoriti vrata za nove susrete. Svakodnevno otkrivajući to živo središte koje je susret s drugima, taj "novi početak", znat ćemo mudro koristiti tehnologiju, ne dopuštajući da nam ona dominira. I ovdje su roditelji prvi odgojitelji. Ali oni ne smiju biti prepušteni samima sebi. Kršćanska je zajednica pozvana pomagati im da nauče djecu kako živjeti u medijskom okruženju na način koji je u skladu s dostojanstvom ljudske osobe i u službi općeg dobra.

Veliki izazov koji se danas postavlja pred nas je, dakle, kako ponovno naučiti razgovarati jedni s drugima, a ne samo proizvoditi i konzumirati informacije. To je smjer prema kojem nas vode važni i utjecajni moderni komunikacijski mediji. Informacija je važna, ali to nije dovoljno. Prečesto se stvari pojednostavljaju, suprotstavljaju različiti stavovi i pogledi pozivajući osobe da se svrstaju na jednu ili drugu stranu, namjesto da im se pomogne steći cjelovit uvid.

Zaključno, obitelj nije tema rasprave ili teren na kojem se vode ideološka prepucavanja, već je to okruženje u kojem se uči komunicirati u iskustvo bliskosti, okruženje u kojem se ostvaruje komunikacija, "komunikacijska zajednica". Obitelj je zajednica koja zna pružiti pomoć, koja slavi život i koja je plodonosna. Kada to shvatimo ponovno ćemo moći vidjeti kako je obitelj i nadalje bogat izvor čovjekoljublja, a ne samo problem ili institucija u krizi. Mediji katkad nastoje predstaviti obitelj kao neku vrstu apstraktnog modela kojeg treba prihvatiti ili odbaciti, braniti i napadati, a ne kao živu stvarnost; ili pak kao tlo za ideološke sukobe, a ne kao mjesto gdje svi možemo naučiti što znači komunicirati u ljubavi koju se prima i daruje. Prenositi svoja iskustva znači shvatiti da su naši životi međusobno isprepleteni kao jedna stvarnost, da su glasovi mnogi i da je svaki od njih jedinstven.

Obitelji treba promatrati kao bogatstvo, a ne kao problem za društvo. Najljepša je obitelj ona koja zna komunicirati, polazeći od vlastitog svjedočenja, ljepotu i bogatstvo odnosa između muškarca i žene, te između roditelja i djece. Ne borimo se zato da branimo prošlost, već naprotiv, strpljivo i s povjerenjem, radimo

na izgradnji bolje budućnosti za svijet u kojem živimo.

*Iz Vatikana, 23. siječnja 2015.
Uoči spomendana svetog Franje Saleškog
Papa Franjo
(kta/ika)*

Poruka pape Franje za 30. svjetski dan mladih 2015.

“Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!” (Mt 5, 8)

Dragi mladi,

nastavljamo naše duhovno hodočašće prema Krakovu, gdje će se u srpnja 2016. održati idući Svjetski dan mladih. Odlučili smo na tome putu voditi se blaženstvima. Prošle godine smo razmišljali o blaženstvu siromašnih duhom, uključenom u širi kontekst “govora na gori”. Zajedno smo otkrili revolucionarni značaj blaženstava i Isusov snažni poziv da se hrabro upustimo u avanturu potrage za srećom. Ove godine ćemo razmišljati o šestom blaženstvu: “Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!” (Mt 5, 8).

1. Želja za srećom

Izraz blaženi odnosno sretni javlja se devet puta u ovoj prvoj velikoj Isusovoj propovijedi (usp. Mt 5, 1-12). To je kao refren koji nas podsjeća na Gospodinov poziv da zajedno s njim kročimo putem koji, unatoč svim izazovima, je put koji vodi do istinske sreće.

Da, dragi mladi, potraga za srećom je zajednička svim ljudima svih vremena i svih životnih dobi. Bog je stavio u srce svakog muškarca i svake žene nezatomljivu želju za srećom i ispunjenjem. Zar ne osjećate da su vaša srca nemirna i neprestano tragaju za dobrom koje može utažiti njihovu žeđ za beskonačnim?

Prva poglavlja Knjige Postanka nam pokazuju divno blaženstvo na koje smo pozvani. Ono se sastoji u savršenom zajedništvu s Bogom, s drugima, s prirodom i sa samim sobom. Slobodni pristup Bogu, njegovoj intimi i gledanju bio je prisutan u Božjem planu za nas od samih početaka; njegovo božansko svjetlo

proželo je sve ljudske odnose istinom i jasnoćom. U tome stanju izvorne čistoće nisu postojale maske, varke, razlozi da se jedni skrivaju od drugih. Sve je bilo jasno i čisto.

Kad su Adam i Eva podlegli napasti i prekinuli taj odnos povjerljivog zajedništva s Bogom, grijeh je ušao u ljudsku povijest (usp. Post 3). Posljedice su odmah bile vidljive također u njihovim odnosima s njima samima, u njihovu međusobnom odnosu kao i u odnosu s prirodom. A kako su samo dramatične te posljedice! Izvorna čistoća je okaljana. Od tog trenutka nije više moguć izravni pristup Božjoj nazočnosti. Javlja se težnja za skrivanjem, muškarac i žena moraju sakriti svoju golotinju. Lišeni svjetla koje dolazi od gledanja Gospodina, promatraju stvarnost koja ih okružuje na izobličen, kratkovidan način. Unutarnji “kompas” koji ih je vodio u traženju sreće gubi svoje uporište, a zamamnost moći, bogatstva, blaga i želje za užitkom pod svaku cijenu ih je dovela do ponora tuge i tjeskobe.

U psalmima nalazimo vapaj kojeg čovjek upućuje Bogu iz dubine duše: “Tko će nam pokazati sreću? Obasjaj nas, Jahve, svjetlom svoga lica!” (Ps 4,7). Na čovjekov vapaj Bog, u svojoj beskrajnoj dobroti, odgovara tako da šalje svojega Sina. U Kristu Bog dobiva ljudsko lice. Svojim utjelovljenjem, životom, smrću i uskrsnućem on nas otkupljuje od grijeha i otvara nam nove, do tada nezamislive obzore.

I tako, u Kristu, dragi mladi, nalazi se puno ispunjenje vaših snova o dobroti i sreći. Samo on može zadovoljiti vašu očekivanja, koja su često iznevjerena lažnim svjetovnim obećanjima. Kao što je rekao sveti Ivan Pavao II.: “On

je ljepota koja vas tako privlači; on je onaj koji vas izaziva onom žeđi za radikalnošću koja vam ne dopušta da pristajete na kompromis; on je taj koji vas poziva da skinete sa sebe maske koje život čine lažnim; on je taj koji čita u vašim srcima prave izbore koje bi drugi htjeli ugušiti. Isus je taj koji budi u vama želju da učinite nešto veliko od svojega života" (Molitveno bdjenje u Tor Vergati, 19. kolovoza 2000.: Insegnamenti XXIII/2, [2000], 212).

2. Blago čistima srcem

Pokušajmo sada dublje shvatiti kako je to blaženstvo duboko povezano sa čistoćom srca. Prije svega, moramo razumjeti biblijsko značenje riječi srce. Za hebrejsku kulturu srce je središte čovjekovih osjećajâ, misli i namjerâ. Budući da nas Biblija uči da Bog ne gleda ono izvanjsko, već srce (usp. 1 Sam 16, 7), možemo također reći da iz srca možemo vidjeti Boga. To je zato što je u srcu zgusnuto ljudsko biće u svom totalitetu kao jedinstvo tijela i duše, u njevoj sposobnosti da ljubi i bude ljubljeno.

Što se pak tiče definicije izraza čist, grčka riječ koju koristi evanđelist Matej je katharos i u osnovi znači čist, jasan, lišen onoga što bi moglo okaljati. U Evanđelju vidimo da Isus odbacuje određeno shvaćanje ritualne čistoće vezane uz izvanjske čine, koje zabranjuje svaki doticaj sa stvarima i osobama (uključujući gubavce i strance), koje se smatra nečistima. Farizejima koji, kao i mnogi Židova toga doba, nisu jeli ništa prije obrednog pranja i koji su održavali mnoge običaje vezane uz pranje predmeta, Isus kategorički poručuje: "Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga onečistiti, nego što iz čovjeka izlazi – to ga onečišćuje. Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznositost, bezumlje" (Mk 7, 15.21-22).

U čemu se dakle sastoji sreća koja izvire iz čistoga srca? Iz Isusova popisa zala koje čovjek čine nečistim vidimo da je to pitanje povezano prije svega s područjem naših odnosa. Svaki od nas mora naučiti prepoznati ono što može "onečistiti" njegovo srce, oblikovati ispravnu i osjetljivu savjest, tako da ona bude sposobna "razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno" (Rim 12, 2). Ako moramo pokazati zdravu brigu za očuvanje

stvorenog svijeta, za čistoću zraka, vode i hrane, koliko više trebamo očuvati čistoću onoga što je najdragocjenije od svega: našeg srca i naših odnosa. Ova "ljudska ekologija" će nam pomoći udisati čisti zrak koji dolazi iz ljepote, istinske ljubavi i svetosti.

Jednom sam vam prigodom postavio pitanje: "Gdje vam je blago? Na kojem blagu vam počiva srce?" (usp. Intervju s mladima iz Belgije, 31. ožujka 2014. godine). Naša srca se mogu privezati uz istinita ili lažna bogatstva, mogu naći pravi odmor ili se uspavati, postati lijena i zapasti u mrtvilo. Najdragocjenije dobro koje možemo imati u životu je naš odnos s Bogom. Jeste li uvjereni u to? Zna li da ste u Božjim očima od neprocjenjive vrijednosti? Zna li da vas on voli i prihvaća bezuvjetno, takve kakvi jeste? Izgubi li se taj osjećaj, čovjek postaje nerazumljiva zagonetka, jer upravo spoznaja i svijest da nas Bog bezuvjetno ljubi daje smisao našim životima. Sjećate li se Isusova razgovora s bogatim mladićem (Mk 10, 17-22)? Evanđelist Marko primjećuje da ga Gospodin pogleda i zavoli (usp. r. 21), te ga pozva da ga slijedi i tako pronađe pravo bogatstvo. Želim vam, dragi mladi, da vas taj Kristov pogled pun ljubavi prati kroz čitav život.

Mladost je životno doba u kojem se javlja veliko afektivno bogatstvo prisutno u vašim srcima, duboka želja za istinskom, lijepom i velikom ljubavlju. Koliko je snage u toj sposobnosti da se ljubi i da se bude ljubljen! Ne dopustite da ta dragocjena vrijednost bude patvorena, uništena ili izobličena. To se događa onda kada u naše odnose prodre instrumentalizacija bližnjih za svoje sebične ciljeve, ponekad kao puki predmet užitka. Srce ostaje ranjeno i tužno nakon tih negativnih iskustava. Molim vas, ne bojte se prave ljubavi, one kojoj nas Isus uči a koju sveti Pavao ovako opisuje: "Ljubav je velikodušna, dobrostiva je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje" (1 Kor 13, 4-8).

Pozivajući vas da ponovno otkrijete ljepotu čovjekova poziva na ljubav, potičem vas da se pobunite protiv raširene težnje banaliziranja ljubavi, posebno kada je se pokušava svesti isključivo na aspekt spolnosti, lišavajući je tako

bitnih karakteristika ljepote, zajedništva, vjernosti i odgovornosti. Dragi mladi "u kulturi prolaznog, relativnog, mnogi propovijedaju da je važno 'uživati' trenutak, da se ne vrijedi vezati za čitav život, donositi konačne odluke, 'zauvijek', jer se ne zna što donosi sutra. Ja, naprotiv, od vas tražim da budete revolucionari, da idete protiv struje. Molim vas da se u tome pobunite protiv te kulture prolaznog, koja, u osnovi, smatra da niste kadri preuzeti na sebe odgovornost, da niste u stanju istinski voljeti. Imam povjerenje u vas, mladi, i molim za vas. Imajte hrabrosti 'ići protiv struje'. I imajte hrabrosti također biti sretni" (Susret s volonterima SDM u Riju, 28. srpnja 2013.).

Vi ste, mladi, izvrsni istraživači! Ako se upustite u otkrivanje bogatog učenja Crkve na ovom polju, otkrit ćete da se kršćanstvo ne sastoji od niza zabranâ koje guše naše želje za srećom, već je to plan za život kadar očarati naša srca.

3. ...oni će Boga gledati!

U srcu svakog muškarca i svake žene neprerano odzvanja Gospodinov poziv: "Traži lice njegovo!" (Ps 27, 8). Istodobno moramo uvijek imati na umu da smo siromašni grešnici. To je ono što čitamo primjerice u Psalmima: "Tko će uzići na goru Gospodnju, tko će stajati na svetom mjestu njegovu? Onaj u koga su ruke čiste i srce nedužno" (Ps 24, 3-4). No, ne smijemo se bojati ili obeshrabriti: u Bibliji i povijesti svakog od nas vidimo da je uvijek Bog taj koji čini prvi korak. On nas čisti da možemo biti pripušteni u njegovu prisutnost.

Kada je primio Gospodinov poziv da govori u njegovo ime, prorok Izaija se uplašio i zavapio: "Jao meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana" (Iz 6, 5). No Gospodin ga je očistio, poslavši mu jednog anđela koji se dotače njegovih usta i reče mu: "krivica ti je skinuta i grijeh oprošten" (r. 7). U Novom zavjetu, kada je na Genezaretskom jeziku Isus pozvao svoje učenike i učinio čudo čudesnog ribolova, Šimun Petar pade do njegovih nogu govoreći: "Idi od mene! Grešan sam čovjek, Gospodine!" (Lk 5, 8). Odgovor je neočekivan: "Ne boj se! Odsada ćeš loviti ljude!" (r. 10). A kada ga je jedan od učenika tražio: "Gospodine, pokaži nam Oca i dosta nam je!", Učitelj je odgovorio: "Tko je vidio mene, vidio je i Oca" (Iv 14, 8-9).

Gospodinov poziv na susret s njim je upu-

ćen dakle svakom od vas, u kojem god mjestu i situaciji da se nalazili. Dovoljno je "da donesu odluku da će... dopustiti njemu da se susretne s njima, da će ga tražiti svakoga dana bez prestanka. Neka nitko ne misli da se taj poziv ne odnosi na njega" (Apost. pob. Evangelii gaudium, 3). Svi smo mi grešnici, potrebiti Gospodinova očišćenja. No dovoljan je mali korak prema Isusu da se otkrije kako nas on uvijek čeka raširenih ruku, osobito u sakramentu pomirenja, toj povlaštenoj prigodi za susret s Božjim milosrđem koje čisti i obnavlja naša srca.

Da, dragi mladi, Gospodin se želi susresti s nama, želi nam dopustiti da ga "vidimo". "A kako?" - mogli biste me pitati. I sveta Terezija Avilska, rođena u Španjolskoj prije točno 500 godina, već je od malih nogu govorila svojim roditeljima: "Želim vidjeti Boga". Zatim je otkrila put molitve kao "duboki odnos prijateljstva s Onim koji nam daje da se osjećamo ljubljenima" (Knjiga života, 8,5). Zato vas pitam: "Molite li?". Zna li da možete razgovarati s Isusom, s Ocem, s Duhom Svetim, kao što se razgovara s prijateljem? I to ne s bilo kojim prijateljem, već s najvećim i najpouzdanijim prijateljem! Pokušajte to učiniti, s jednostavnošću. Otkrit ćete ono što je jedan seljak rekao Arškom župniku: kada molim pred svetohraništem, "ja gledam njega i on gleda mene" (Katekizam Katoličke Crkve, 2715).

Još vas jednom pozivam na susret s Gospodinom čestim čitanjem Svetoga pisma. Ako još nemate tu naviku, počnite od evanđelja. Pročitajte svaki dan jedan odlomak. Pustite da Božja riječ progovori vašem srcu i bude svjetlo na vašem putu (usp. Ps 119, 105). Otkrit ćete da se Boga može "vidjeti" također u licu braće i sestara, posebno onih koji su zaboravljeni: siromašni, gladni, žedni, stranci, bolesnici, zatvorenici (Mt 25, 31-46). Jeste li već imali to iskustvo? Dragi mladi, da bi se ušlo u logiku Božjeg kraljevstva treba se prepoznati siromašnim sa siromašnima. Čisto srce je nužno također srce "na dlanu", koje se zna prignuti i podijeliti svoj život s najpotrebitijima.

Susret s Bogom u molitvi, kroz čitanje Biblije i u bratskom životu će vam pomoći da bolje upoznate Gospodina i sebe same. Kao što se dogodilo učenicima na putu u Emaus (usp. Lk 24, 13-35), Gospodinov glas učinit će da vaša srca gore. On će vam otvoriti oči da prepoznate njegovu prisutnost i tako otkrijete plan

ljubavi koji on ima za vaš život.

Neki od vas osjećaju ili će osjetiti Gospodinov poziv na brak, na zasnivanje obitelji. Mnogi danas misle da je ovaj poziv "ispao iz mode", ali to nije točno! Upravo iz toga razloga cijela crkvena zajednica prolazi kroz posebno razdoblje razmišljanja o pozivu i poslanju obitelji u Crkvi i suvremenom svijetu. Pozivam vas, nadalje, da razmislite jeste li pozvani na redovnički život i svećeništvo. Kako je lijepo vidjeti mlade ljude koji su prigrlili poziv da se potpuno posvete Kristu i služanju njegovoj Crkvi! Prespitajte se čista srca i ne bojte se onoga što Bog od vas traži! Polazeći od vašega "da" na Gospodinov poziv postat ćete novo sjeme nade u Crkvi i društvu. Ne zaboravite: Božja je volja da budemo sretni!

4. Na putu prema Krakovu

"Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!" (Mt 5, 8). Dragi mladići i djevojke, kao što vidite, to blaženstvo izbliza dotiče vaš život i jamstvo je vaše sreće. Zato vas još jednom pozivam: imajte hrabrosti da bude sretni!

Ovogodišnji Svjetski dan mladih vodi pre-

ma posljednjoj etapi pripreve za veliki skup mladih iz cijelog svijeta u Krakovu 2016. Prije trideset godina sveti Ivan Pavao II. utemeljio je Svjetski dan mladih u Crkvi. To hodočašće mladih po svim kontinentima pod vodstvom Petrova nasljednika doista je bila providonosna i proročka inicijativa. Zahvalimo zajedno Gospodinu za dragocjene plodove koje su ti svjetski dani mladih donijeli u životu mnogih mladih u svim dijelovima svijeta! Do koliko se samo važnih otkrića kroz to vrijeme došlo, a u prvom redu do otkrića da je Krist Put, Istina i Život a Crkva velika i gostoljubiva obitelj! Koliko obraćenja, kolika su zvanja proizašla s tih skupova! Neka sveti papa, zaštitnik Svjetskog dana mladih, moli za naše hodočašće prema njegovu voljenom Krakovu. I neka nas majčinski pogled Blažene Djevice Marije, pune milosti, koja je sva lijepa i čista, prati na svakom koraku na tom našem putu.

*Iz Vatikana, 31. siječnja 2015.
Spomendan svetog Ivana Bosca
Papa Franjo*

Susret predsjednika komisija za nauk vjere Biskupskih konferencija Europe

(Esztergom, 15. siječanj 2015.)

U Esztergomu u Mađarskoj, od 13. do 15. siječnja 2015., održava se susret vodstva Kongregacije za nauk vjere i predsjednika Komisija za nauk vjere europskih Biskupskih konferencija. Susret se održava pod predsjedanjem kardinala Gerharda Müllera, prefekta Kongregacije za nauk vjere, a u ime Biskupske konferencije BiH na ovom susretu sudjeluje mons. dr. Tomo Vukšić, predsjednik Komisije za nauk vjere BK BiH. Domaćin susreta je kardinal Péter Erdő, nadbiskup Esztergoma-Budimpešte i predsjednik Vijeća Biskupskih konferencija Europe (CCEE).

Sudionici su saslušali više izlaganja na različite teme s područja nauka vjere, koje su u ovo vrijeme aktualne na europskom kontinentu, i nakon svakog izlaganja sudjelovali u raspravi. Biskup Vukšić se u svojim intervencijama posebice osvrnuo na odnos između navještaja i dijaloga, to jest evanđeoskoga poslanja i obveze navještanja Evanđelja, s jedne strane, i suvremenoga dijaloga, s druge, te na problematiku odnosa istine, koju kršćanstvo propovijeda, i kulture subjektivnoga mišljenja, koja je sve prisutnija u europskoj kulturi, o čemu se potom razvila rasprava.

Kongregacija za nauk vjere je, svojom ins-

trukcijom od 23. veljače 1967., po nalogu blaženoga pape Pavla VI., zatražila od Biskupskih konferencija da osnuju svoje Komisije za nauk vjere kao savjetodavno tijelo radi pomoći istim Biskupskim konferencijama i pojedinim biskupima u njihovoj brizi za nauk vjere. A da bi se ojačalo veze između rimske Kongregacije za nauk vjere i pojedinih komisija pri Biskupskim konferencijama, godine 1982. odlučeno je da se povremeno sastaju predsjednici komisija na kontinentalnoj razini. Jedna od osnovnih oznaka ovih susreta sastoji se u tomu da vodstvo rimske Kongregacije putuje na razne kontinente naglašavajući tako važnost mjesnih i pokrajinskih ustanova i njihovu odgovornost za doktrinarna pitanja.

Prvi ovakav susret, još dok je prefekt Kongregacije za nauk vjere bio kardinal Joseph Ratzinger, održan je u Latinskoj Americi, u Bogoti 1984., a nakon toga susreti su održani u Africi, Kinšasa 1987., u Europi, Beč 1989., u Aziji, Hong Kong 1993., u Latinskoj Americi, Guadalajara 1996., u Sjevernoj Americi, San Francisco 1999. U vrijeme kad je prefekt Kongregacije bio kardinal William Levada, održan je još jedan susret u Africi, Dar es Salaam 2009.

(kta)

Susret pravnih savjetnika biskupskih konferencija Europe

Priziv savjesti: dobro za čovječanstvo

Bratislava, 4. - 6. ožujka 2015.

Dok u Europi, snažno obilježenoj sekularizmom i liberalizmom, sve više jača tendencija umnožavanja prava pojedinaca, posebno glede početka i kraja života, proporcionalno tome sloboda savjesti – temeljno pravo koje je osnova demokracije i pravne države naših europskih zemalja – sve se više stavlja na tešku kušnju, posebno na području medicine i odgoja. No prigovor savjesti ne upotrebljava

se protiv nekoga ili s ciljem potkopavanja pravnog sustava, nego za opće dobro. U Bratislavi, pravni savjetnici biskupskih konferencija Europe raspravljali su o stvarnoj primjenjivosti prigovora savjesti u svjetlu aktualne rasprave u europskim državama i posljedicama-izazovima koje ta realnost stavlja pred crkvene institucije.

Susret je održan od 4. do 6. ožujka u Bratislavi, u Slovačkoj. Ovo je bio drugi susret pravnih savjetnika, kojeg je organiziralo Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE). Prvi je održan u Strasbourgu 2013. Na konferenciji su sudjelovali predstavnici Svete Stolice, Engleske, Belgije, Bosne i Hercegovine, Češke, Hrvatske, Francuske, Njemačke, Španjolske, Mađarske, Italije, Litve, Latvije, Poljske, Portugala, Škotske, Slovačke, Slovenije i Ukrajine. Domaćin susreta bio je mons. Stanislav Zvolensky, nadbiskup Bratislave i predsjednik Slovačke biskupske konferencije, koji je otvorio rad konferencije. Tijekom susreta sudionike su pozdravili mons. Mario Giordana, Apostolski nuncij u Slovačkoj, i Jan Figel, zamjenik predsjednika Slovačkog parlamenta.

Glavni intervent održao je prof. Marek Šmid, rektor Sveučilišta u Trnavi (Slovačka), koji je govorio o pravnom reguliranju priziva savjesti. Postoje različite situacije u državama Europe. Zajednički element njihovih pravnih sustava je da reguliranje priziva savjesti ima važan utjecaj na mnoga etički osjetljiva područja.

Kada je riječ o članovima Katoličke Crkve, priziv savjesti trebao bi biti uređen kao zakonska mogućnost koja osobama daje pravo odbiti neku zadaću koja je u suprotnosti s općim principima crkvenoga nauka i morala. To ne znači imati pravo ignorirati državne zakone, nego dopustiti osobama poštivati zakone države te istovremeno ne djelovati protiv svoje savjesti.

Priziv savjesti u interesu je i pojedinca i države, koja nastoji biti pluralna i demokratska te poštivati prava. Dopušta građanima uživati pravo na slobodu savjesti i vjeroispovijesti, što je jedna od temeljnih vrijednosti društva. Učinci priziva savjesti na poseban način trebaju uključivati nepovredivost ljudskoga života od začeća do prirodne smrti kao i zdravstvene usluge s tim povezane. Njegovi učinci trebali bi se proširiti i na području poučavanja o spolnom moralu u javnim školama, na brak kao životnu zajednicu muškarca i žene i na prakticiranje vjerske slobode u javnom životu, posebno korištenjem vjerskih simbola.

U zdravstvenom sektoru pravo na priziv savjesti ne pripada samo liječnicima, nego i drugim profesijama (npr. medicinski tehničari, psiholozi, socijalni radnici). Ono mora biti omogućeno napose u sljedećim postupcima: pobačaj, eutanazija, umjetna oplodnja, istraži-

vanje i presađivanje organa, kako je to objasnila profesorica Eva Grey sa Sveučilišta zdravlja i socijalnog rada »Sv. Elizabeta« (Bratislava). Ipak, priziv savjesti ne može biti u suprotnosti s obvezom medicinskog osoblja štiti i spašavati ljudske živote.

Ostale temeljne točke naglašene tijekom susreta su sljedeće:

- danas se pojavljuju nove dimenzije priziva savjesti, posebno u agresivnom promoviranju rodne ideologije putem obrazovanja i antidiskriminacijskog zakonodavstva;
- potreba uzimanja u obzir uloge etičkog kodeksa u zdravstvenom sektoru;
- potreba promicanja institucionalnih aspekata priziva savjesti: ne samo pojedincima, nego i institucijama (bolnicama, školama) trebalo bi biti dopušteno suprotstaviti se djelovanju koje je u suprotnosti s njihovom etikom;
- uloga obitelji u stvaranju uvjeta za priziv savjesti;
- konačno, činjenica da sloboda savjesti nužno pretpostavlja svijest i priznavanje temeljnih vrijednosti društva i pojedinaca. Države s civilnim društvima, crkve i vjerske zajednice moraju surađivati na temelju načela supsidijarnosti. Socijalni nauk Katoličke Crkve snažno promiče to načelo.

U četvrtak 5. ožujka popodne, sudionici su se preselili u Beč. Ondje su posjetili Agenciju Europske Unije za temeljna prava (FRA). Nakon toga ih je dr. Gudrun Kugler, predsjednica Opservatorija za netoleranciju i diskriminaciju kršćana u Europi, uvela u izazove za crkvene organizacije u aktualnim raspravama o razvoju antidiskriminacijskih zakona. U austrijskom glavnom gradu sudionici su susreli i mons. Janusza Urbanczyka i mons. Marinka Antolovića iz Stalnog predstavništva Svete Stolice pri Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju (OSCE).

Putem snimljenog video interventa sutkinja Marta Cartabia, zamjenica predsjednika talijanskog Ustavnog suda, uvela je sudionike u temu slobode izražavanja. Crkva snažno brani ovo temeljno pravo, ali svjesna da bi danas, posebno što se tiče vjerske dimenzije, sloboda izražavanja mogla imati potrebu za »razumnim uravnoteženjem« između države i vjerskih zajednica. U slučaju sukoba, iskustva

pokazuju da se bolje reguliranje toga prava postiže kada je između države i Crkve potpisan konkordat/sporazum. Bilateralni sporazum ostaje, zapravo, najrazumnije rješenje u jednom pluralnom društvu, da bi se sačuvao pluralizam bez izazivanja poništenje različitosti ili stvaranja homologacije.

U Bratislavi sudionici su bili upoznati i s nedavnim redefiniranjem braka u Sloveniji i podržali su, zajedno sa slovenskim biskupima, nastojanja civilnog društva da se poništi potpuno izjednačavanje istospolnih zajednica sa zajednicama osoba različitog spola, putem referenduma kao narodne inicijative.

Na posljednjoj sjednici promišljalo se o *Izazovima za današnju Crkvu u govorima Pape Franje u Europskom Parlamentu i u Vijeću Europe u Strasbourgu*, nakon čega je slijedio dijalog s mons. Paulom Gallagherom, tajnikom za odnose s državama Državnog tajništva Svete Stolice. Mons. Gallagher naglasio je promišljanje Pape Franje o potrebi ponovne izgradnje »Europe koja upravlja pogled k nebu i slijedi ideale«.

Na kraju susreta dr. José Jesus López Nieto, pravni savjetnik Španjoske biskupske konferen-

cije, predstavio je rezultate kratkog upitnika koji je Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE) podijelilo početkom ove godine. Prema prikupljenim odgovorima, važno je da Vijeće promiče mrežu pravnih savjetnika i da se više založi kako bi odgovorilo na poseban poziv koji mu je Papa Franjo uputio u Strasbourgu, te da pozornije slijedi aktivnosti Vijeća Europe uz pomoć Stalnog predstavništva Svete Stolice pri Vijeću Europe, kojeg je tijekom susreta predstavio mons. Paolo Rudelli, stalni promatrač u Strasbourgu.

Valja spomenuti da su sudionici ovoga susreta u Bratislavi bili upoznati i s nedavnim redefiniranjem braka u Sloveniji i podržali su, zajedno sa slovenskim biskupima, nastojanja civilnog društva da se poništi potpuno izjednačavanje istospolnih zajednica sa zajednicama osoba različitog spola, putem referenduma kao narodne inicijative.

Na Susretu sudjelovao i Izvoješće podnio:

dr. sc. fra Ivan Sesar, OFM

Poruka biskupa Semrena za Dan života 2015.

Zaštita života i pravo na život od samog začeca

Na prijedlog Svetog Oca i prema odluci naših biskupa svake je godine prva nedjelja veljače posvećena razmišljanju i molitvi za dar života. Naši biskupi pozivaju na odgajanje svijesti i savjesti o ljubavi, prihvaćanju i poštivanju istinskog života od samoga začeca. Stoga je predsjednik Vijeća za obitelj mons. dr. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki, uputio Poruku za Dan života, koji se obilježava u nedjelju 1. veljače 2015., pod naslovom „Zaštita života i pravo na život od samog začeca“.

U Godini Posvećenog života potaknuti smo na poziv Crkve da budemo sveti. Svetost je izvorno svojstvo - bitnost Boga, a ljudi su po milosti pozvani na sudjelovanje u Božjoj svetosti. Bog je presveti, tri puta svet: „Budite sveti jer sam ja svet“ (1 Pt 1,16). Bog je svet, on nije posvećen. Posvetiti znači omogućiti stvarnosti koja nije Bog da ostvari relaciju sa svetim, s Bogom. Identitet Boga jest svetost, a identitet posvećenih osoba i redovnika jest posvećenje - potpuno sebdarje Bogu. Posvećeni život u kršćanstvu oblikuje se po primjeru Isusa Krista. Osnovni cilj posvećenog života jest postojano traženje Boga koji se očitovao u svome sinu Isusu Kristu. I Krist je svet po snazi osobnog sjedinjenja s Bogom. Isus Krist kaže: „Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski“ (Mt 5,48). On je svetost živio kao savršenost i naviještao je svojim učenicima i ljudima svih stalaža. On je stoga božanski učitelj, uzor, začetnik i dovršitelj svake savršenosti života (LG V). Vjernici od Krista dobivaju snagu za postizanje savršenstva, i to svaki prema mjeri dara Kristova. Ta ih snaga vodi njegovim stopama i pomaže im da postanu kristolični, suobličeni s njim slijedeći volju Očevu, posvetivši se svom dušom slavi Božjoj i služnji bližnjemu (LG 40).

Služenje bližnjemu nadahnjuje se na prihvaćanju Radosne vijesti Isusa Krista – Života i time postajemo životni tj. volimo život, želimo zaštititi život i pravo na život od samoga začeca. Ljudski je život krhak ali uvijek svet, vrijedan i nepovrediv, te ga stoga valja voljeti, štiti i njegovati. Sam Bog se pojavljuje rođenjem u obitelji i time izražava najveću ljubav prema

obitelji. Njemački pisac Kurt Marti *Božje ljubavi* zaodjenuo je u ruho jedne lijepe priče. „Kad su prvi ljudi sagriješili Bog je naredio anđelu da ih plamenim mačem protjera iz raja. Anđeo pronade Adama i Evu i potjera ih prema izlazu iz raja. Kad su bili na vratima, Adam pogleda anđela i veli: ‘Lijepo, ti imaš mač, a mi smo goloruki i zato moramo bježati pred tobom.’ Kad Bog ču tu riječ, lecne se i istoga časa odlučio razoružati anđela. Ali to mu ne bi dovoljno. Kad je odlučio u svom Sinu pohoditi zemlju, razoruža i sama sebe, liši se svake sile i opredijeli se za nemoć ljubavi“. Krhkost života povezana je s velikom ljubavlju. Ako je *Bog ljubav* (usp. I Iv 4,16), onda on svoju svemoć nije mogao drukčije ni očitovati nego preko *nemoći ljubavi u malom djetetu Isusu*. Jer, „*ljubav se ne boji svoje vlastite nemoći. Baš u tome je ona svemoćna... Jedino Bog koji ne poznaje drugu svemoć osim svemoći ljubavi može mi biti blizak*“ (E. Jünger). Povjeravajući svetoj obitelji svoga sina Bog tako potvrđuje ljudsko dostojanstvo i pravo na život od samoga začeca.

Prilikom obraćanja diplomatima u Vatikanu 12. siječnja 2015. papa Franjo istakao je sljedeće: „Među nama postoji jedna vrsta kulture odbacivanja. Ona nam ne dozvoljava da na bližnjega gledamo kao na svog brata kojeg prihvaćamo nego kao na konkurenta kojeg istjerujemo iz svoga životnoga horizonta i želimo ga sebi podčiniti. Radi se o ‘mentalitetu koji stvara kulturu otpada, koja nikoga i ništa ne štedi’, od ljudskog bića pa sve do samog Boga. Takva kultura stvara ranjeno čovječanstvo i stalno ga napetostima i sukobima ozljeđuje. Primjer ovakve kulture jest lik kralja Heroda koji – jer se osjetio ugroženim Isusovim rođenjem – daje ubiti svu djecu u Betlehemu. Evo Pakistan je mjesto, gdje je prije mjesec dana ‘s neviđenom brutalnošću masakrirano’ više od stotinu djece ...“. Za terorizam Papa tvrdi da je ‘posljedica kulture otpada, primijenjene na Boga’. Vjerski fundamentalizam, ‘prije nego odbaci ljudska bića čineći užasne masakre, odbacuje samoga Boga, čineći od njega puku ideološku izliku’. Svjedoci smo i događaja da je francuski parlament izglasao (27.11.2014.)

da u temeljna prava čovjeka spada abortus i događaja terorizma u Parizu. Što nam govore?

Bez djece nema budućnosti. Majke koje rađaju djecu šire i promiču vrijednosti koje Europa proglašava ali ih često ne uvažava. Ne zaboravimo da je Europa srce humanizma, gdje se proglašavaju prava i jednakost, nadahnuti na općoj *Povelji ljudskih prava*, ali i gdje je očita proturječnost glede *začete i nikad rođene djece*. Bez života nema ni prava. Kao što je Europi tako je i našoj Domovini potreban život, ako želi biti luč čovječanstva i prava u svijetu.

Od trenutka začeća počinje novi život koji nije ni očevo ni majčino nego *život novoga ljudskog bića* koje se samo razvija. Suvremena genetika je utvrdila da je od prvog časa utvrđen program onoga što će začeto biće biti – čovjek. To biće nikada neće postati ljudsko ako to nije već od tada. Prema tome, od prvog časa svog postojanja ljudsko biće u svojoj cjelokupnosti zahtijeva bezuvjetno poštovanje koje dugujemo svakom čovjeku. Stoga je život svet i nepovrediv od prvoga časa začeća. A čovjek se vrednuje kao osoba i ljubi se kao osoba bez obzira na njegovo fizičko ili mentalno zdravstveno stanje i bez obzira na njegove osobine. Stoga zapamtimo da je život uvijek, u svim svojim razdobljima i u svakoj dobi, svet i uvijek vrijedan. I to ne samo iz vjere nego i iz razuma. To i znanost potvrđuje. Ne postoji neki život koji je svetiji od drugoga; jednako tako ne postoji ljudski život koji je po vrijednosti važniji od drugoga. Vjerodostojnost se nekog zdravstvenog sustava ne mjeri samo po djelotvornosti, nego iznad svega po pažnji i ljubavi prema ljudima, čiji je život uvijek svet i nepovrediv.

Obitelj kao relaciju između muškarca i žene, roditelja i djece, ne valja miješati s drugim oblicima suživota, koji pak nastaju po drugoj logici, koji primjerice počivaju na nekom dogovoru ili interesu, i kao takvi mogu biti i nesigurni, kraće ili duže trajni. Bog međutim želi da ljudi budu slobodni pojedinci – članovi međusobnog zajedništva – obitelji, kao obitelj božanskih osoba: *obitelj je prva slika Trojstva*.

Moramo se suočiti s *denatalitetom*, koji je velika opasnost za gospodarsku, društvenu i kulturnu budućnost europskih naroda. Obitelj je slika Trojstva, svetosti Boga i kao takvu treba je neprestance posvećivati, tražiti njezinu relaciju s Bogom. Nju se ne može dokidati, ona nije na eksperiment ponuđena. Miješati obitelj s drugim oblicima odnosa i suživota prava je nepravda.

Ovom prigodom u ime svih katoličkih biskupa Bosne i Hercegovine upućujem iskrenu zahvalnost svima Vama, svećenicima, redovnicima i drugima, koji se na razne načine trudite oko izgradnje kulture i civilizacije života, a izbjegavate kulturu smrti.

Posebno zahvaljujem i izražavam veliko poštovanje svima onima u našoj Domovini koji s velikom sviješću odgovornosti prema Bogu, prema svojoj savjesti i prema svome narodu štite ljudski život i visoko cijene dostojanstvo braka i obitelji.

Zahvaljujem svim pomagačima zaklade „*Da životu*“, koju smo ustanovili prije više godina, a koja pomaže naše hrabre bračne drugove, koji su spremni imati više djece.

Zahvaljujem i raznim karitativnim i molitvenim skupinama koje se veoma trude oko pružanja pomoći mladim bračnim parovima kao i siromašnijim obiteljima.

Zahvaljujem također svim liječnicima i bolničkom osoblju, kao i članovima obitelji koji su se istakli u spašavanju nerođenih života.

Sve Vas molim: bdijte i dalje nad svakim ljudskim životom! Branite i štitite i ubuduće ljudski život u njegovoj cjelovitosti! To je velika zadaća i veliko poslanje za sve nas koje nam je povjerio sam Bog, Životvorac! Neka Vas On nagradi svojim blagoslovom i svojim mirom!

Banja Luka, 21.01.2015.

Dr. Marko Semren,
pomoćni biskup banjolučki i
Predsjednik Vijeća za obitelj BK BiH

Priopćenje sa XVII. redovnog godišnjeg zajedničkog zasjedanja HBK i BK BiH

BK BiH

Zajedničko godišnje zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, XVII. u nizu, održano je 26. siječnja 2015. u sjedištu HBK u Zagrebu. Na jednodnevnom zasjedanju, kojem su predsjedali nadbiskup zadarski mons. dr. Želimir Puljić, predsjednik HBK, i biskup banjolučki mons. dr. Franjo Komarica, predsjednik BK BiH, sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH i svi članovi Hrvatske biskupske konferencije, osim jednoga koji je bio spriječen.

Dijelu zasjedanja pridružio se i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico koji je prenio blagoslov i pozdrave Svetog Oca. Kazao je kako je, s gledišta Svete Stolice, godišnje zajedničko zasjedanje dviju Biskupskih konferencija važan događaj, jer daje mogućnost, ne samo za zajedničko odlučivanje o zajedničkim pitanjima pastoralnoga života, nego također da se zajedno razmišlja o izazovima s kojima se hrvatski katolički narod mora suočiti u konkretnim situacijama ovoga vremena.

U pozdravnom govoru nadbiskup Puljić izrazio je dobrodošlicu u Hrvatsku biskupsku konferenciju novoimenovanom krčkom biskupu fra Ivici Petanjku te zaželio da, kao vrijedni sljedbenik duha svetog Franje i dobar poznavatelj crkvene povijesti, bude unutar Biskupske konferencije mudar savjetnik u promicanju posvećenog života i formaciji prezbitera i laika. Govoreći o zajedničkom zasjedanju biskupa iz Republike Hrvatske i BiH, zahvalio je Bogu što, iako djeluju u dvije države, preko dviju konferencija putem zajedničkih poslova i umreženih institucija služe istom narodu te na zasjedanjima dijele svoje brige i radosti, nade i tjeskobe.

Pozdravljajući sve nazočne u ime BK BiH, biskup Komarica je, između ostalog, posebno spomenuo privođenje kraju postupaka za beatifikaciju slugu Božjih nadbiskupa Josipa Staldlera i Petra Barbarića te katastrofalne poplave koje su pogodile brojne župe Vrhbosanske nadbiskupije i dio župa Banjolučke biskupije. Zahvalio je za dragocjenu pomoć koju je stradalima pružio Hrvatski Caritas, premda je i sam morao skrbiti za brojne stradale na području

Republike Hrvatske.

Biskupi su upoznati s aktualnim pitanjima hrvatske inozemne pastve. Trenutno diljem svijeta ima 184 hrvatskih katoličkih župa i misija u kojima djeluje 195 svećenika, 49 časnih sestara i 46 pastoralnih suradnika. Promišljajući o izazovima pred kojima se nalazi hrvatska inozemna pastva, posebno je istaknut problem novog vala iseljavanja poglavito mladih obitelji i samaca. Naglašena je potreba ozbiljnog suočavanja s tim problemom na svim razinama te izražena zahvalnost svim koji djeluju u hrvatskoj inozemnoj pastvi za njegovanje vjerskog i nacionalnog identiteta te očuvanje obiteljskih vrijednosti među hrvatskim iseljenicima.

Predsjednici Hrvatskog Caritasa i Caritasa BK BiH informirali su biskupe o prošlogodišnjoj akciji Tjedna solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH te o pripremama za ovogodišnju akciju pod geslom „Nositi Isusovu ljubav“. Ponovno je istaknuto da ova akcija ima za cilj, ne samo materijalnu pomoć, nego jačanje međusobne povezanosti na duhovnoj i svakoj drugoj razini između Crkve u RH i BiH. Biskupi iz BiH su i ovom prigodom zahvalili svima koji su se uključili u ovu akciju, ali i u mnoge druge manje akcije kojima se pomaže opstanak u BiH Hrvata katolika, napose u onima dijelovima u kojima su egzistencijalno ugroženi.

Razmatrajući zajednička liturgijska pitanja, biskupi su dali smjernice za nastavak pripreme i tiskanje novog kantuala. Također su dali smjernice za poduzimanje potrebnih koraka za odobrenje datuma i molitava na spomendan pojedinih hrvatskih blaženika.

Biskupi su, između ostalog, također saslušali i izvješće o radu Komisije HBK i BK BiH za Hrvatski martirologij. Predstavljene su sve, do sada poduzete aktivnosti na popisivanju svih žrtava katolika na području obiju konferencija s posebnim naglaskom na onim osobama koje su dale svoj život iz ljubavi prema vjeri te bi se mogao pokrenuti proces za njihovo proglašenje blaženim.

Zagreb, 26. siječnja 2015.
Tajništvo BK BiH
Tajništvo HBK

Deveta sjednica stalnog vijeća Biskupske konferencije BiH

U prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u četvrtak, 5. ožujka 2015. održana je deveta sjednica Stalnog vijeća Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine pod predsjedanjem biskupa banjolučkog mons. dr. Franje Komarice, predsjednika BK BiH.

Članovi Stalnog vijeća, između ostalog, primili su na znanje izvješće Tajništva o provedbi zaključaka sa 62. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije BiH održanog, 4. i 5. studenog 2014. u Sarajevu, te dali potrebne smjernice. Razmotrili su i sve pristigle dopise. Također su dogovorili dnevni red predstojećeg zasjedanja Biskupske konferencije BiH koja će se održati 20. i 21. ožujka 2015. u Mostaru.

Posebnu pozornost posvetili su predstoje-

ćem pohodu pape Franje Sarajevu i Bosni i Hercegovini, 6. lipnja 2015. Nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić predložio je do sada poznati raspored boravka Svetog Oca u Sarajevu najavivši da će ovih dana uputiti dopis Biskupskim konferencijama okolnih zemalja te da će biti poslan i poziv svim biskupijskim zajednicama u Bosni i Hercegovini s obzirom na organiziranje hodočasnika na Misu s Papom.

Članovi Stalnog vijeća su razmotrili i neke konkretne pojedinosti vezane za predstojeći službeni pohod svih članova Biskupske konferencije BiH Svetom Ocu i tijelima Rimske kurije od 10. do 17. ožujka 2015.

(kta)

Biskupi Biskupske konferencije BiH započeli pohod Svetom Ocu i tijelima Rimske kurije

U utorak, 10. ožujka 2015. Svetom misom na grobu svetog Petra apostola u bazilici sv. Petra u Vatikanu biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine započeli su svoj službeni pohod Svetom Ocu i tijelima Rimske kurije poznat pod nazivom „ad limina Apostolorum“ (na apostolske pragove) koji će trajati do 17. ožujka 2015. U pohodu sudjeluju svi biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine: predsjednik mons. dr. Franjo Komarica, biskup banjolučki, nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. dr. Ratko Perić, vojni biskup u BiH mons. dr. Tomo Vukšić, pomoćni biskup vrhbosanski mons. dr. Pero Sudar i pomoćni biskup banjolučki mons. dr. Marko Semren. U njihovoj pratnji je generalni tajnik BK BiH mons. Ivo Tomašević.

Euharistijskom slavlju na grobu apostolskog prvaka sv. Petra predsjedao je kardinal Puljić u zajedništvu sa svim biskupima BK BiH te uz koncelebraciju desetak svećenika Hrvata koji se nalaze na poslijediplomskom studiju u

Rimu, a na Misi je sudjelovala i veleposlanica BiH pri Svetoj Stolici g. Slavica Karačić.

Na početku prigodne propovijedi kardinal Puljić je podsjetio na Isusove riječi upućene apostolu Petru kako je Sotona zatražio da ih može rešetati kao pšenicu te dodao da na terenu doživljavaju kako ih zaista život rešeta. Spomenuo je i Kristov poziv Petru da, kad k sebi dođe, učvrsti svoju braću. „I mi smo ovdje došli da dođemo k sebi kao nasljednici apostola na pragove apostola da bi mogli utvrđivati braću i sestre kojima smo poslani ulijevati nadu u ovim vremenima kada je teško živjeti nadu. Na Isusovo pitanje, što govore ljudi tko je on, Petar je ispovjedio vjeru da je Krist, Sin Boga živoga. Sve naše poslanje počiva na ispovijedanju Isusa Krista, Boga živoga, koji s nama trajno živi te u nama i po nama djeluje. Zato smo i mi, poput Petra došli ovdje obnoviti tu istinu da je Isus Krist, Sin Boga živoga. Ovdje želimo u svojim kušnjama ponoviti riječi koje je, nakon umnoženja kruha, u ime apostola izgovorio sveti Petar: ‘Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga’“,

kazao je kardinal Puljić. Na kraju Mise svi zajedno su izmolili Apostolsko vjerovanje na grobu svetog Petra apostola.

Poslije Euharistijskog slavlja svi biskupi su pošli kod groba sv. Ivana Pavla II. koji se nalazi ispod pokrajnjeg oltara u desnoj lađi bazilike sv. Petra te u tišini ostali u molitvi dok je grupa hodočasnika sudjelovala na Misnom slavlju na spomenutom oltaru.

U prijepodnevnim satima biskupi su najprije pohodili Kongregaciju za bogoštovlje gdje ih je vrlo srdačno primio tajnik Kongregacije nadbiskup mons. Arthur Roche, po nacionalnosti Englez, sa svojim suradnicima. U uvodnoj riječi predsjednik Vijeća za liturgiju BK BiH biskup Komarica je iznio općenite informacije u vezi s liturgijskim slavljinama ističući da u dosadašnjem provođenju liturgijske reforme Drugog vatikanskog koncila na području Biskupske konferencije BiH nije bilo već zastranjenja. Između ostalog, bilo je riječi o nacionalnom kalendaru blaženika i svetaca za područje Biskupske konferencije BiH te o odobrenju molitava za pojedine blaženike.

Tijekom prijepodneva biskupi su također pohodili i prvi odjel Državnog tajništva Svete Stolice te se zadržali u dugom razgovoru sa zamjenikom državnog tajnika nadbiskupom Angelom Becciuom. U uvodnom pozdravu biskup Komarica je ukratko prikazao društveno-političko stanje u Bosni i Hercegovini s posebnim naglaskom na situaciju u kojoj se nalazi Katolička Crkva. Izrazio je zabrinutost svih biskupa dramatičnim stanjem katolika u entitetu RS, gdje ih je ostalo samo oko 5% od predratnog broja, kao i stalnim smanjenjem broja katolika u entitetu Federacije BiH koje je uvjetovano nesređenim političkim i gospodarskim uređenjem države Bosne i Hercegovine. U razgovoru su sudjelovali i svi drugi članovi Biskupske konferencije BiH odgovarajući na konkretna pitanja nadbiskupa Becciu. I tijekom ovog susreta bilo je riječi o predstojećem pohodu pape Franje Sarajevu.

Istoga dana biskupi su pohodili i drugi odjel Državnog tajništva gdje ih je primio nadbiskup Paul Gallagher, tajnik Svete Stolice za odnose s državama, porijeklom Englez, i njegov suradnik mons. Henryk Mieczyslaw Jagodzinski, podrijetlom Poljak. U srdačnom razgovoru razmišljano je o načinima da se poradi na opstanku katolika u BiH i izgradnja trajnog i

pravednog mira. Posebno radosno biskupe je pozdravio djelatnik odjela za odnose s državama mons. Waldemar Stanisław Sommertag koji je nekoliko godina bio tajnik Apostolske nuncijature u BiH.

U sjedištu Papinskog vijeća za međureligijski dijalog biskupe iz Bosne i Hercegovine primio je predsjednik kardinal Jean-Louis Tauran i tajnik p. Miguel Angel Ayuso Guixot. Pozdrav i uvodnu riječ u ime biskupa uputio je predsjednik Vijeća za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama BK BiH kardinal Puljić koji je izvijestio o nastojanjima na planu dijaloga s Islamskom i Hebrejskom zajednicom u Bosni i Hercegovini.

Biskupi su pohodili i sjedište Papinskog vijeća za jedinstvo kršćana gdje su razgovarali s francuskim dominikancem p. Hyacinthom Destivellom koji je pet godina živio i djelovao u Rusiji. U razgovoru o ekumenizmu na razini Bosne i Hercegovine, spomenuti su raniji godišnji susreti episkopa i biskupa te pojedina događanja u okviru Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, ali je bilo riječi i o poteškoćama na planu ekumenizma.

U srijedu, 11. ožujka 2015. biskupi su pohodili Kongregaciju za kler gdje ih je primio prefekt Kongregacije kardinal Beniamino Stella sa svojim suradnicima biskupima: Francusom mons. Joelom Mercierom i Meksikancem istočnjačkih korijena mons. Jorgeom Patronom Wongom. U svom pozdravnom govoru u ime biskupa BK BiH predsjednik Vijeća za kler BK BiH biskup Perić je ukratko iznio broj dijecezanskih i redovničkih svećenika te bogoslova i sjemeništara osvrnuvši se na stanje u kojem svećenici žive i djeluju. Tijekom razgovora, između ostalog, posebna pozornost posvećena je odgoju budućih svećenika te praćenju i potpori sadašnjih svećenika koji su osobito bogatstvo i blagoslov Crkve u Bosni i Hercegovini i u ovom poratnom vremenu.

Tijekom pohoda „ad limina Apostolorum“ biskupi su odsjeli u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima. Svećenici studenti Hrvati, koji žive u ovom ili u drugim crkvenim rimskim zavodima, na čelu s rektorom mons. dr. Jurrom Bogdanom i virektorom don Markom Đurinom rado pomažu biskupima pri njihovim pohodima, a među svećenicima je i nekoliko svećenika iz BiH.

(kta)

Biskupi Biskupske konferencije BiH pohodili još četiri dikasterija Svete Stolice

Rim, 15. ožujak 2015.

U nastavku svog službenog pohoda Svetom Ocu i tijelima Rimske kurije u Rimu i Vatikanu poznatim pod nazivom „ad limina Apostolorum“ (na apostolske pragove), biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine pohodili su, 12. ožujka 2015. još četiri dikasterija Svete Stolice: Kongregaciju za nauk vjere, Kongregaciju za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, Kongregaciju za kauze svetaca i Papinsko vijeće „Justitia et pax“ (Pravda i mir).

U sjedištu Kongregacije za nauk vjere biskupe Biskupske konferencije BiH primio je prefekt kardinal Gerhard Ludwig Müller, a u razgovoru su sudjelovali i njegovi suradnici: tajnik Kongregacija nadbiskup Luis F. Ladaria, drugi tajnik nadbiskup Joseph Augustine di Noia, dominikanac, i promicatelj pravde isusovac p. Robert J. Geisinger. U pozdravnoj riječi predsjednik Komisije za nauk vjere BK BiH mons. dr. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, podsjetio je, između ostaloga, da su biskupi u srpnju 2011. godine osnovali spomenutu Komisiju te da nema većih anomalija na teritoriju biskupijskih zajednica u Bosni i Hercegovini kada je riječ o zdravom crkvenom nauku. Tijekom razgovora sugovornici su se dotaknuli više tema u vezi s djelovanjem Crkve u BiH.

U Kongregaciji za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, biskupe Biskupske konferencije BiH, u ime odsutnog prefekta kardinala Joaoa Braza de Aviza, pozdravio je tajnik te kongregacije nadbiskup Jose Rodríguez Carballo, bivši generalni ministar Reda Manje braće franjevac, koji dobro poznaje stanje Crkve u BiH. U razgovoru su sudjelovali i drugi djelatnici ove Kongregacije: dotajnici cistercit o. Sebastiano Paciolla i sestra Klanjateljica Krvi Kristove Nicoletta V. Spezzati, zatim p. Marian Babula, C.S.M.A., p. Leonello Leidi, C.P., mons. Orazio Pepe, dr. Daniela Leggio i p. Sandro Perrone R.C.I. U uvodnom obraćanju predsjednik Biskupske konferencije BiH mons. dr. Ranjo Komarica, između ostalog, spomenuo je da biskupi BK BiH redovito održavaju godišnje radne susrete s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica u BiH te da će se koncem travnja 2015. sastati po deseti put. „To je i prigoda da mi biskupi odamo priznanje i zahvalimo za veliki doprinos redovnika i redovnica u mjesnim Crkvama u BiH i šire o čemu dovoljno govore i statistički podatak da u Bosni i Hercegovini živi i djeluje ukupno 888 redovnika i redovnica“, kazao je biskup Komarica te istaknuo nastojanje da se još više zajednički poradi na buđenju svećeničkih i redovničkih zvanja kroz osnivanje djela za zvanja.

Vrlo plodan razgovor biskupi BK BiH imali su u sjedištu Kongregacije za kauze svetaca gdje ih je srdačno dočekaao prefekt Kongregacije za kauze svetih kardinal Angelo Amato koji se rado prisjetio lijepih trenutaka provedenih u Sarajevu kada je, 24. rujna 2011. blaženim proglasio pet sestara Družbe Kćeri Božje poznatih kao Drinske mučenice. U razgovoru su sudjelovali i tajnik Kongregacije nadbiskup Mercello Bartolucci i dotajnik p. Boguslaw Turek, C.S.M.A. Osim spomenutih blaženica, bilo je riječi o svim pokrenutim dijecezanskim procesima u Bosni i Hercegovini, a to su: sluga Božji Petar Barbarić (1874.-1897.), rođen u Hercegovini, a umro na glasu svetosti kao sjemeništara u Bosni; sluga Božji Josip Stadler, prvi vrhbosanski nadbiskup i utemeljitelj sestara Služavki Malog Isusa (1843.-1918.); sluga Božji Lovro Milanović, bosanski franjevac ubijen in odium fidei (iz mržnje prema vjeri - 1777.-1807.). Rečeno je i da je Banjolučkoj biskupiji dano dopuštenje za pokretanje dijecezanskog postupka za njezine ubijene svećenike – svjedoke vjere: vlč. Antu Dujlovića, vlč. Waldemara Maximilijana Nestora, don Juru Gospodnetića i vlč. Kazimira Barišića. U uvodnom pozdravu biskup Komarica je spomenuo da je Hercegovачka franjevačka provincija osnovala vicepostulaturu Postupka mučeništva „Fra Leo Petrović i 65 subraće“, ali da nisu završene predistražne pripreme s obzirom na pojedine poginule franjevce pa u Biskupskom ordinarijatu u Mostaru

još nije ništa pokrenuto. Također je rekao da je Biskupski ordinarijat u Mostaru pokrenuo istraživanje o životu i smrti Marka Milanovića kojega su neprijatelji ubili „in odium fidei“, kod Nevesinja 1859. Spomenuo je i da Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, zajedno s Hrvatskom biskupskom konferencijom, posljednjih godina puno radi na prikupljanju podataka o brojnim žrtvama totalitarnih režima, a posebno komunizma u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini s ciljem pokretanja postupka za žrtve ubijene „in odium fidei“.

U sjedištu Papinskog vijeća „Justitia et pax“ (Pravda i mir) biskupe Biskupske konferencije BiH primio je predsjednik Vijeća kardinal Peter K.A. Turkson, a u razgovoru su sudjelovali i njegovi suradnici mons. Paul Phan Hien iz Vijetnama i mons. Munono iz Konga. U uvodnoj riječi predsjednik Komsije „Justitia et pax“ spomenuo je godišnja izvješća o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini te istaknuo da biskupi uvijek iznova potiču političare da pomognu obespravljenim ljudima u ostvarenju njihovih ljudskih prava i sloboda. Nagla-

sio je da poseban naglasak stavljaju na potrebu da se omogući ostanak onih koji žele ostati u Bosni i Hercegovini te da se omogući povratak ljudima koji su u ratu prognani i da im se osigura život dostojan čovjeka.

U pohodu „ad limina Apostolorum“ sudjeluju svi biskupi Biskupske konferencije BiH. predsjednik mons. dr. Franjo Komarica, biskup banjolučki, nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. dr. Ratko Perić, vojni biskup u BiH mons. dr. Tomo Vukšić, pomoćni biskup vrhbosanski mons. dr. Pero Sudar i pomoćni biskup banjolučki mons. dr. Marko Semren. U njihovoj pratnji je generalni tajnik BK BiH mons. Ivo Tomašević. Pohod su započeli, 10. ožujka Euharistijskim slavljem na grobu apostolskog prvaka sv. Petra, a završit će ga 17. ožujka. U ponedjeljak, 16. ožujka predviđena je audijencija kod pape Franje.

(kta)

Pozdravni govor mons. Franje Komarice papi Franji prigodom službenog pohoda Ad Limina

Papa Franjo primio je, 16. ožujka 2015. sve biskupe Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine koji su došli u svoj službeni pohod poznat pod imenom ad limina Apostolorum (k apostolskim pragovima). Pozdravni govor u ime svih članova BK BiH uputio je Svetom Ocu predsjednik mons. dr. Franjo Komarica, biskup banjolučki. Govor biskupa Komarice prenosimo u cijelosti:

Sveti Oče,

s dubokom zahvalnošću Jednomu i Trojednom Bogu za ovaj njegov dar milosnog susreta s Vama, kao Kristovim Namjesnikom na zemlji i Petrom naših dana – izražavam Vam osjećaje sinovske odanosti.

To činim i u ime svih članova naše Biskupske konferencije – ovdje nazočnih:

- njegove eminencije kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa metropolita vrhbosanskog;

- mons. dr. Ratka Perića, biskupa mostarsko-duvanjskog i trajnog upravitelja trebinjsko-mrkanskog;

- mons. dr. Tome Vukšića, vojnog ordinarija u BiH;

- mons. dr. Pere Sudara, pomoćnog biskupa vrhbosanskog i

- mons. dr. Marka Semrena, OFM, pomoćnog biskupa banjolučkog;

zatim, također i u ime svih svećenika, redovnika i redovnica koji djeluju u naše četiri nad/biskupije i Vojnom ordinarijatu:

- 247 dijecezanskih svećenika; 331 redovničkog svećenika; 10 redovničke braće i 509 redovnica; 89 bogoslova i 73 sjemeništara, kao i u ime 420.000 katolika kojima je – nakon ratnog nasilnog istrebljivanja i poratnog sprječavanja povratka prognanika -uspjelo do sada održati se u svojoj Domovini. A ona je još uvijek politički, ekonomski, pravno i socijalno nesređena,

jer joj se onemogućuje potrebna i sigurna podloga za izgradnju pravednog i dugorajnog mira u njoj - a time ujedno i u njenom okruženju.

Osobito je dramatično pogođena Banjalučka biskupija u kojoj - zahvaljujući miroljubivom držanju najvećeg dijela katolika – skoro da i nije bilo ratnih sukoba. Unatoč takvom njihovom miroljubivom držanju, ubijeno je više stotina nedužnih civila u njihovim domovima, a s njima i sedam njihovih župnika te jedna redovnica. Čak tri četvrtine! od predratnog broja njenih članova danas nedostaje, koji su posvuda raspršeni.

I Vrhbosanska nadbiskupija danas broji tek oko jedne trećine! svojih predratnih vjernika jer su svi drugi također nasilno protjerani iz svojih vjekovnih rodnih mjesta.

U jednoj polovini zemlje (entitet Republika Srpska) nedostaje čak 95% od predratnog broja katolika! U drugoj polovini (entitet Federacije BiH) broj katolika također se dramatično smanjio i kontinuirano se smanjuje, poglavito usljed negativnih vanjskih čimbenika.

Mi smo, biskupi, tijekom rata i u poraću – uvijek u tijesnom kontaktu s Vašim časnim prethodnicima, papama svetim Ivanom Pavlom II. i Benediktom XVI. – poticali sve članove svojih mjesnih Crkava na praštanje i pomirenje, na odlučno zauzimanje oko istine i pravde te na pružanje konstruktivnih doprinosa za obnovu razrušene zemlje, osobito vlastitih domova i infrastrukture.

Također smo se dosljedno i neumorno, u brojnim našim zajedničkim apelima, obraćali političkim dužnosnicima, domaćim i međunarodnim – zaduženim za učinkovit i brz oporavak zemlje – da se odlučnije založe za zaštitu i afirmiranje osnovnih ljudskih i građanskih prava i sloboda, kako osobnih tako i kolektivnih, te za ostvarivanje u praksi jednakopravnosti između građana različitih vjeroispovijesti i nacionalnosti.

Veoma smo zahvalni Svetoj Stolici, osobito Papama – svetom Ivanu Pavlu II. i Benediktu XVI., za njihova višestruka snažna upozorenja domaćim i stranim političarima da zajednički i odlučnije porade oko uređenja Bosne i Hercegovine kao pravne, sigurne i prosperitetne države za sve njezine stanovnike uključujući, dakako, i katolike Hrvate – do sada – većinom obespravljenju populaciju. Osobito smo im zahvalni njihovo višekratno insistiranje oko stvaranja nužnih preduvjeta i pružanje potrebne

pomoći za održivi povratak mnogih prognanih i izbjeglih katolika koji se uporno i s pravom žele vratiti u svoja rodna mjesta i u svoje župe, a što im se, na žalost, do sada konstantno onemogućivalo.

Svima nam je u nezaboravnom sjećanju dvostruki apostolski pohod velikog i dokazanog prijatelja naše zemlje i svih njezinih stanovnika – pape svetog Ivana Pavla II. – u Sarajevu 1997. godine te u Banjoj Luci 2003., kada nam je na oltar Crkve podigao prvoga domaćeg sina – vjernika laika – blaženog Ivana Merza.

Znamo i trajno osjećamo očinsku skrb Kristovih Namjesnika i iskrenu, bratsku pomoć svih u Rimskoj kuriji za sve nas katolike u ovoj zemlji, burne i za njezine katolike nerijetko tragične prošlosti, gdje se nalaze tragovi Kristove Crkve još iz stoljećâ ranoga kršćanstva, koja je podarila brojne svjedoke vjere i kandidate oltara.

Zahvalni smo Svetoj Stolici i posebno Vašem prethodniku papi Benediktu XVI. za Temeljni ugovor između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine koji je ratificiran 2007. godine. Izražavamo svoju žalost što, zbog nesređene političke situacije u zemlji, tijekom proteklih osam godina nije došlo do provedbe toga Ugovora. Iskreno se nadamo da će se to u što skorije vrijeme vidjeti dobri rezultati.

Svjesni smo svoje obveze u izgradnji prijeko potrebnih mostova između katoličanstva i pravoslavlja, između kršćanstva i islama, između zapadne i istočne europske kulture u trajnom dosluhu s uputama Vašim, odnosno Svete Stolice. Nastojimo gajiti dobrosusjedske odnose i susrete – i to na svim razinama – s predstavnicima Srpske Pravoslavne Crkve, Islamske te Židovske zajednice. Ustrajavamo u poštovanju drugih oko nas, ne odričući se svoje vjerodostojnosti.

U istu smo svrhu, uz pomoć crkvenih institucija iz nekih europskih zemalja, otvorili u sedam gradova katoličke školske centre s različitim školama koje pohađa više od 5.000 učenika, među kojima je velik postotak nekatoličke djece. Na taj način, kao i razgranatim djelovanjem naših dijecezanskih Caritasa u korist brojnih siromašnih – ne samo katolika – koji često nemaju ni svoga doma, a još češće nikakvu prigodu za rad i zaradu, uspjeli smo ukloniti brojne predrasude i nepovjerenja, koje su uskogrudni domaći političari i njihovi naredbo-

davci putem medija godinama širili među pripadnike domicilnih naroda i vjerskih zajednica.

Zahvalni smo dobrom Bogu što nam je, unatoč našim vlastitim slabostima i ograničenostima, do sada uspjelo biti prepoznatljivim braniteljima i promicateljima dostojanstva svake ljudske osobe bez ikakve razlike, te upornog rada na učinkovitom liječenju još uvijek brojnih i dubokih ratnih rana.

Smatramo izrazom posebne Božje brige za našu krajevnu Crkvu zbog relativno velikog broja novih duhovnih zvanja tijekom svih ovih poratnih godina, koja se revno i složno uključuju u rješavanje aktualnih izazova u životu i pastoralu naše Crkve. Kao pastiri mjesnih Crkava trudimo se oko izgradnje što većeg jedinstva između nas, naših svećenika, redovnika i svih drugih koji su s nama na službi našem katoličkom puku kao i drugim našim sugrađanima.

Ne možemo ne izraziti svoju veliku zabrinutost i tjeskobu s obzirom na aktualnu društveno-socijalnu atmosferu koja rađa nesigurnošću za mlade obitelji i mnoge mlade koji se spremaju za stupanje u kršćanski brak. Nerijetki od njih su, na žalost, prisiljeni napustiti svoj rodni kraj i svoju Domovinu. Zajedno sa svim svojim suradnicima trudimo se biti im od konkretne pomoći osobito potičući ih na ustrajnost u življenju vjeri predaka i kršćanskoj nadi.

Sveti Oče,

Vaša osobna, u više navrata izražena podrška, u dosadašnjim susretima s nekima od nas biskupa, veoma nas je ohrabrila da nastavimo s

našim zajedničkim nastojanjima u izvršavanju ne samo slova nego i duha Evanđelja kao i jasnih naputaka Vaših predšasnika pape sv. Ivana Pavla II. i Benedikta XVI. kao i Vašeg naučavanja o služenju Crkvi i konkretnom društvu.

Beskrajno smo se svi u našoj zemlji, a osobito pripadnici naših nad/biskupija, obradovali Vašoj osobnoj najavi apostolskog Vašeg pohoda našoj „raspetoj Crkvi“ kao i svim žiteljima naše zemlje u lipnju ove godine. Svi smo zajedno odmah započeli zajedničkom molitvom dobrom Bogu da On obilno blagoslovi Vaš dolazak k nama kao i cjelokupnu Vašu apostolsku i proročku službu za naše dobro i za dobro cijele Kristove Crkve i cijelog čovječanstva.

Sveti Oče,

još jedanput Vam od srca zahvaljujem za ovaj blagoslovljeni susret s Vašom Svetošću i Vašim prvim suradnicima pri ovom našem pohodu *Ad limina apostolorum*.

Ponizno molim Vaš apostolski blagoslov za sve nas članove jedne svete katoličke i apostolske Crkve u našoj Domovini kao i za sve njezine stanovnike.

Vatikanski Grad, 16. ožujka 2015.

*Mons. dr. Franjo Komarica, biskup banjolučki
predsjednik Biskupske konferencije Bosne i
Hercegovine*

Papa Franjo biskupima BK BiH

Gospodine Kardinale,
draga Braćo Biskupi,

duhovno iskustvo posjeta grobovima Apostola i susreta s Rimskim Biskupom uvijek je snažan trenutak vjere i zajedništva. Želim vam srdačnu dobrodošlicu i zahvaljujem vam na iskrenim pozdravima vaših Crkava i naroda Bosne i Hercegovine. Osobno, nestrpljivo iščekujem posjet vašoj Domovini idućeg šestoga lipnja gdje ću s vašim narodom osjetiti

kako je lijepo i ugodno kao braća biti zajedno (usp. *Ps* 133, 1).

Pročitao sam s pažnjom vaša izvješća i u njima vaše nade i planove te sam, zajedno s vama, molio za sve stanovnike vaše Zemlje i za sve one koji su bili prisiljeni otići u inozemstvo zbog ne tako davnih ratnih događanja, zbog nezaposlenosti i neizvjesnosti za budućnost.

Iseljavanje je svakako jedna od zbiljnosti koja vam stoji veoma na srcu. Ono izaziva po-

teškoće u povratku mnogih vaših sunarodnjaka, manjak radnih mjesta, obiteljsku nestabilnost, afektivno i društveno razdvajanje čitavih zajednica, manjkavosti u djelovanju župa. Još su uvijek živa sjećanja na sukobe, bilo na osobnoj bilo na općoj razini s ranama srca koja i danas krvare. Znam dobro da to u vama kao Pastirima pobuđuje gorčinu i zabrinutost. Papa i Crkva su s vama u molitvi i po djelotvornoj potpori vaših planova u korist onih koji naseljavaju vaše krajeve, bez ikakve razlike. Stoga vas ohrabrujem da ne štedite svoje snage u podupiranju slabih, da pomognete - na način kako vam je najprikladnije - sve one koji imaju opravdanu i iskrenu želju za ostankom u rodnoj zemlji te utažiti duhovnu glad onih koji vjeruju u neprolazne vrijednosti, proizašle iz Evanđelja, koje su tijekom stoljeća podupirale živote vaših zajednica. Okrijepljeni melemom vjere te vašim primjerom i propovijedanjem, tako će moći ojačati vlastitu usmjerenost na dobro. U tom su vam djelovanju od neizmjerne pomoći vaši svećenici, koji su, kako mi velite, velikodušni, marljivi i uvjerljivi pastiri stada koje im je povjereno.

Društvo u kojemu živite obilježeno je multikulturalnom i multietničkom dimenzijom. Vama je povjerena zadaća da budete očevi svima, unatoč materijalnoj oskudici i krizi u kojoj se nalazite. Neka vaše srce uvijek bude raspoloženo primiti svakoga, neka poput Kristovog srca znade primiti u sebe - s božanskom ljubavlju - svako ljudsko biće.

Svaka kršćanska zajednica zna da je pozvana otvoriti se, očitovati u svijetu svjetlo Evanđelja; ne smije ostati zatvorenom samo u okviru svojih običaja, ma kako plemeniti bili. Zajednica vjernika izlazi iz vlastitoga "dvorišta", postojana u vjeri, potpomagana molitvom i hrabrena vlastitim pastirima kako bi živjela i naviještala novi Život kojega ona sama čuva, a to je Krist, Spasitelj svakoga čovjeka. U tom smislu, podržavam poticaje koji mogu proširiti prisutnost Crkve izvan obrednog ambijenta, obogaćujući maštom i kreativnošću svaku djelatnost koja bi mogla utjecati na društvo donoseći vam svježih duh Evanđelja. Svaka osoba ima potrebu, čak i onda kada ne zna, susresti Gospodina Isusa.

U vašim nastojanjima pokušajte unaprjeđivati društveni pastoral u susretima s vjernicima, posebno s mladima, kako bi ih se tako fo-

rmiralo da budu voljni ostati u svojim krajevima, kao pokretači i kao oni koji su odgovorni za obnovu i rast vaše Zemlje, od koje ne mogu očekivati da samo primaju. U ovome obrazovno-pastoralnom djelovanju, društveni nauk Crkve je od djelotvorne pomoći. Upravo je ovo način kako nadići stare materijalističke naslage koje još uvijek postoje u mentalitetu i u životu nekih dijelova društva u kojemu živite.

Vaša služba, draga Braćo, obuhvaća različita područja: pastoralno, ekumensko, međureligijsko. Zahvaljujući vašim izvješćima, mogao sam si bolje predočiti veliki trud koji ulažete u spomenutim prilikama, posao koji očituje vaše očišćenje u susretima s povjerenim vam narodom. Ohrabrujem vas podsjećajući da, s poštovanjem prema svima, slobodno i neustrašivo svjedočite svoju pripadnost Kristu.

Svećenici, redovnici, redovnice i vjernici laici koji žive u bliskom odnosu s građanima različitih vjerskih tradicija, mogu vam ponuditi korisne savjete za vaše djelovanje i nastupe, polazeći od njihovih spoznaja i iskustava s raznolikim zajednicama. Smatram da bi ovakav ili sličan mudri pristup mogao donijeti sjeme i plodove pomirenja, prihvaćanja, pa čak i suradnje.

Još jedan daljnji vid djelovanja kojeg bih želio naglasiti, a i vi ste ga spomenuli, zbog čega pohvaljujem vašu pastoralnu osjetljivost, jest onaj o odnosu između vašega i redovničkoga klera.

Poznajem po neposrednom iskustvu složenost tih odnosa, kao i poteškoće usklađivanja određenih karizmi. No, najvažnija je činjenica ta da se je u obje dimenzije jednoga svećeništva uvijek promicalo jedno jedino poslanje: služiti Kristovom Kraljevstvu. Oni koji sve svoje snage posvete toj misiji, na čast su i ponos apostolskom navještanju. Podsjećam na ono što Sveti Ivan Pavao II. nadahnutim riječima reče u Sarajevu prigodom posjeta u travnju 1997. godine, a čini mi se da su proročke i danas: Biskup je otac: zna da svaki savršeni dar dolazi od Boga (usp. *Govor biskupima*, 13. travnja 1997, 4).

U ovoj Godini posvećenog života trebamo uvidjeti kako su sve karizme i službe ustanovljene na slavu Božju i na spasenje svih ljudi, bdijući da one budu uistinu usmjerene na izgradnju Kraljevstva Božjega i da ne budu ukaljane pristranim ciljevima. Neka se one provode u duhu ljudskoga i bratskoga zajedništva, podnoseći terete jedni drugih (usp. *Gal* 6,2) u duhu služenja.

Na koncu, dopustite mi jednu sasvim osobnu besjedu među nama Biskupima, kako i priliči u potpunosti ljubavi. Poznate su mi povijesne prilike koje su doprinijele različitosti Bosne od Hercegovine u mnogim oblicima. Ipak, vi ste jedno tijelo: vi ste katolički Biskupi na jednom pograničnom području u zajedništvu s Petrovim Nasljednikom. Spontano mi iz srca izlazi samo jedna misao: vi ste u zajedništvu. Iako je katkada nesavršeno, ovo zajedništvo biva s upornošću građeno na svim razinama bez ikakve razlike.

U pripadanju istome Apostolskom Zboru, treba djelovati od središta; ostala mišljenja prelaze u drugi plan i razlučuju se u svjetlu

jedinstva vaše vjere i vaše službe.

Draga Braćo, u iščekivanju susreta s vašim narodom u Sarajevu, baštinikom tolikih mučenika i ispovjedalaca vjere koji su tijekom duge i mučne povijesti vaše Zemlje tu istu vjeru sačuvali živom, želim vam iskazati ljubav, pažnju i blizinu Rimske Crkve.

Ovo su osjećaji koje vam srdačno izražavam i molim vas da ih prenesete vašim zajednicama. Želio bih da svi i dalje molite za moje služenje Crkvi te vama i vašemu narodu, s bratskim osjećajima, udjeljujem svoj Apostolski Blagoslov.

U Vatikanu, 16. ožujka 2015.

Pohodima u četiri ureda Svete Stolice biskupi BK BiH završili pohod „Ad Limina“

Pohodima u još četiri ured Svete Stolice, 16. i 17. ožujka 2015. biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine završili su svoj službeni pohod Svetom Ocu i tijelima Rimske kurije u Rimu i Vatikanu poznatim pod nazivom „ad limina Apostolorum“ (na apostolske pragove). U pohodima su sudjelovali svi biskupi Biskupske konferencije BiH: predsjednik BK BiH i biskup banjolučki mons. dr. Franjo Komarica, nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. dr. Ratko Perić, vojni biskup u BiH mons. dr. Tomo Vukšić, pomoćni biskup vrhbosanski mons. dr. Pero Sudar i pomoćni biskup banjolučki mons. dr. Marko Semren.

U Kongregaciji za katolički odgoj, 16. ožujka biskupe je primio prefekt Kongregacije kardinal Zenon Grocholewski, tajnik nadbiskup Vincenzo Zani i podtajnik mons. Friedrich Bechina, F.S.O., i drugi suradnici. Kardinal Puljić je u uvodnoj riječi iznio informacije o broju kandidata za svećeništvo i katoličkim učilištima u BiH, a biskup Sudar je govorio o osnutku i djelovanju katoličkih škola. Biskup Komarica je spomenuo da je Katolički školski centar „Bl. Ivan Merz“ u Banjoj Luci jedini takav centar u entitetu RS. Dodao je da entitetske vlasti još uvijek nisu uvrstile ovaj Centar u proračun i da samo povremeno dadnu određena sredstva kao potporu što stvara velike financijske pote-

škoće radu ove vrlo cijenjene institucije.

Istoga dana dobrodošlicu biskupima iz Bosne i Hercegovine, u ime predsjednika Papinskoga vijeća 'Cor Unum' kardinala Roberta Saraha, zaželio je tajnik mons. Giampietro Dal Toso i dotajnik mons. Segundo Tejado Muñoz. Predsjednik Caritasa Biskupske konferencije BiH biskup Komarica ukratko je prikazao djelovanje nacionalnog i dijecezanskih Caritasa u BiH ističući njihov veliki doprinos posebnu u ratnim vremenima. Bilo je riječi o temeljnom poslanju Caritasa te o što boljoj međusobnoj suradnji.

U utorak, 17. ožujka biskupi su pohodili Kongregaciju za biskupe gdje ih je primio prefekt Kongregacije kardinal Marc Ouellet, P.S.S., i tajnik nadbiskup Ilson de Jesus Montanari te djelatnik Kongregacije don Ivan Kovač, svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije.

Istoga dana, na kraju svoga pohoda biskupi su došli u Papinsko vijeće za tumačenje zakonskih tekstova gdje ih je primio predsjednik kardinal Francesco Coccopalmerio, Talijan, biskup Juan Ignacio Arrieta Ochoa de Chinchetru, Španjolac, i mons. Markus Graulich, S.D.B., Nijemac. U otvorenom i srdačnom razgovoru domaćini su se pohvalno izrazili o zakonskim tekstovima Biskupske konferencije BiH što posebno treba zahvali dvojici članova BK BiH koji su bili profesori kanonskoga prava na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu.

(kta)

Poziv biskupa BK BiH na susret s papom Franjom u Sarajevu

Okupljeni na 63. redovnom zasjedanju, 20. ožujka 2015. u Mostaru, mi biskupi Bosne i Hercegovine očitujemo svoju radost i zahvalnost Bogu što je papa Franjo prepoznao potrebu Crkve i pučanstva u Bosni i Hercegovini za ohrabrenjem i poticajem da se, snagom vjere, hrabro suoče sa svim, zasigurno, nimalo lakim ali ne i nesavladivim poteškoćama i izazovima.

U dvadeset godina poraća pravedan mir i istinsko pomirenje, socijalna pravda i sigurnost nisu, na žalost, ostvareni nego su ostali samo želja ljudi dobre volje. Mnogi građani naše zemlje kao da sve manje vjeruju da su pravda i suživot u ovoj zemlji još uvijek mogući. A to, u interesu svih, ne može i ne smije tako ostati, jer bi to značilo da u ovoj Božjim darovima bogatoj zemlji, ni za koga ne bi bilo potrebnih i nužnih uvjeta za miran i normalan ljudski život.

Sve je očitije da bez istinske obnove ljudskoga duha ne može biti ni istinskoga gospodarskog napretka niti socijalne pravde.

Papa Franjo je u dvije godine svoje papinske službe pokazao svoju blizinu i razumijevanje s onima kojima prijeti beznađe. Vjerujemo da njegove poruke mogu biti učinkovit poticaj vrlo potrebnoj duhovnoj, ali i svakoj drugoj obnovi našeg društva i da će nam pomoći shvatiti i prihvatiti činjenicu kako smo svi, i kao ljudi i vjernici, odgovorni za izgradnju mirne i sretno budućnosti svih vjernika, svih građana i naroda ove zemlje.

Mi biskupi smo uvijek upozoravali da nepravda i rat ne rješavaju, nego pogoršavaju poteškoće i nesporazume među ljudima i narodima. Upozoravali smo i na činjenicu da još uvijek važeći Daytonski mirovni sporazum ne nudi nužne uvjete trajnoga mira i napretka naše zemlje. Za to veliku odgovornost snose svi oni koji su ga nametnuli kao i oni koji ga djelomično provode ili ga uopće ne provode. Međutim, isto tako je očito da bez međusobnoga uvažavanja i iskrene suradnje domaćih predstavnika u vlasti i svih ljudi u ovoj zemlji nema i ne može biti istinskoga napretka i boljika za sve njezine stanovnike i narode.

Zato pozivamo sve katolike i ljude dobre volje u Bosni i Hercegovini, kao i one u susjednim zemljama, napose u Republici Hrvatskoj, na molitvu i duhovnu pripremu za ovaj dragocjeni susret s papom Franjom, prvakom apostolskog zbora, nespornim moralnim autoritetom današnjice. Otvorena srca i duha puna kršćanske nade pozivamo biskupe, svećenike, redovnike, redovnice i vjernike na susret i molitvu s papom Franjom u Sarajevu u subotu, 6. lipnja 2015. To je izvrsna prilika za očitovanje najprije vlastitoga povjerenja u Božju providnost, ali i u molitvene potrebe naše zemlje i na velike nakane današnjega svijeta te ujedno izraz solidarnosti sa svima koji ovoj zemlji trpe zbog još uvijek nezacijeljenih rana nedavnoga rata.

(kta)

Priopćenje sa 63. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održali su 13. ožujka 2015. u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu i 20. ožujka 2015. u Biskupskom ordinarijatu u Mostaru svoje 63. redovito zasjedanje pod predsjedanjem biskupa banjolučkog mons. dr. Franje Komarice. U Mostaru su, osim članova Bi-

skupske konferencije BiH, također sudjelovali delegati: Hrvatske biskupske konferencije mons. Nikola Kekić, biskup križevački, Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda mons. Ilija Janjić, biskup kotorski, i Talijanske biskupske konferencije mons. Dino de Antoni, nadbiskup u miru iz Gorizije.

Na početku zasjedanja u Mostaru predsjednik BK biskup Komarica izrazio je dobrodošlicu svim nazočnima te se osvrnuo na proteklo petogodišnje razdoblje svoga predsjedanja. Podsjetio je da je održano 38 sjednica što plenarnog zasjedanja BK BiH i njezina Stalnog vijeća, što zajedničkog zasjedanja s Hrvatskom biskupskom konferencijom te zasjedanja BK BiH s Konferencijom viših redovničkih poglavara i poglavarica i, napose, s franjevačkim provincijalima u Bosni i Hercegovini. Naveo je značajan broj urađenih poslova i ostvarenih projekata za dobro Crkve i ljudi u BiH te za Crkvu u okruženju i diljem Europe.

Na dijelu zasjedanja u Mostaru sudjelovao je i apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Luigi Pezzuto. U razgovoru nuncija Pezzuta s biskupima bilo je riječi o potrebi ažuriranja dušobrižništva u bolnicama i zatvorima, o upravo završenu pohodu biskupa „ad limina Apostolorum“ u Rimu te o ovogodišnjem obilježavanju Papina dana početkom srpnja 2015. godine.

Delegati Biskupskih konferencija prenijeli su članovima BK BiH izraze bratske solidarnosti članova njihovih Konferencija izvijestivši biskupe o nekim osobito aktualnim pastoralnim pitanjima i projektima koje poduzimaju u svojim partikularnim Crkvama. Čestitali su biskupima BK BiH na velikom Božjem daru u najavljeni apostolskom pohodu pape Franje početkom mjeseca lipnja ove godine Sarajevu, nadodavši da će se biskupi, a i vjernici iz njihovih Biskupskih konferencija, priključiti tome jedinstvenom radosnom događaju za Crkvu i sve ljude u BiH.

Biskupi BK BiH su zamolili biskupa Kekića da prenese zahvalnost članovima HBK, brojnim katolicima i svim ljudima dobre volje u Republici Hrvatskoj što su i ove godine svojom molitvom i materijalnim doprinosom u okviru Tjedna solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini pokazali svoju solidarnost i blizinu.

Tijekom zasjedanja biskupi su, između ostalog, razmotrili pristigle službene dopise i donijeli konkretne zaključke.

Informirani su o dosadašnjim pripremama za najavljeni apostolski pohod Svetog Oca Sarajevu, 6. lipnja 2015., iznijeli svoje želje i dali određene sugestije.

Detaljno su se osvrnuli na svoj upravo zavr-

šeni službeni pohod Svetom Ocu i uredima Rimske kurije „ad limina Apostolorum“ koji je trajao od 10. do 17. ožujka 2015. Izrazili su zahvalnost Bogu što su imali prigodu tijekom Misnih slavlja u četiri velike rimske bazilike - Sv. Petra, Sv. Pavla, Sv. Ivana Lateranskoga i Sv. Marije Velike - te u crkvi Ara coeli i u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima slaviti Mise i na osobit način moliti za Crkvu i sve ljude u Bosni i Hercegovini. Posebno su molili na grobovima apostolskih prvaka svetih Petra i Pavla i na grobu svetog Ivana Pavla II. za sve članove svojih biskupijskih zajednica. Osobito su zahvalni za nezaboravan susret s papom Franjom i za njegovu očinsku poruku koju su primili. Osjećaju se obogaćeni otvorenim i konstruktivnim razgovorima i bratskim susretima u Državnom Tajništvu Svete Stolice te u sjedištima brojnih Kongregacija i Papinskih vijeća. Posebnu zahvalnost osjećaju prema ravnateljstvu i članovima Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima zbog njihova izvanredna gostoprimstva i raspoloživosti za brojne usluge.

Biskupi su saslušali izvješća svih svojih Komisija, Vijeća i drugih tijela BK. Za neke od njih dali su konkretne sugestije za daljnji rad. Saslušali su i izvješće o radu Papinskih misijskih djela u BiH te izrazili zahvalnost nacionalnom i dijecezanskim ravnateljima za uspješno organiziran 26. susret misionara Crkve u Hrvata u mjesecu srpnju 2014. u Sarajevu. Potiču sve svećenike, redovnike redovnice i sve vjernike na trajnu molitvu i potporu misionarima i misijama. Biskupi su prihvatili i podržali prijedlog Nacionalnoga vijeća PMD BiH da se nova misijska akcija, koja će se od srpnja 2015. godine provoditi na području cijele BiH, namijeni kao pomoć Misiji Njoko u Zambiji, gdje djeluje krčki svećenik don Boris Dabo.

Nakon što je dosadašnjem predsjedniku istekao petogodišnji mandat, biskupi su za novoga predsjednika izabrali nadbiskupa metropolita vrhbosanskoga kardinala Vinka Puljića, za dopredsjednika mons. dr. Tomu Vukšića, vjonnoga biskupa u BiH, a za člana Stalnoga vijeća mons. dr. Peru Sudara, pomoćnoga biskupa vrhbosanskoga.

Na predstojećoj Biskupskoj sinodi o Obitelji, koja će se održati od 4. do 25. listopada 2015. u Vatikanu, biskupe BK BiH predstavljat će mons. Tomo Vukšić.

Sa zasjedanja u Mostaru biskupi su uputili

BK BiH

katolicima u zemlji i u zemljama okruženja poziv „na molitvu i duhovnu pripravu za dragocjeni susret s papom Franjom“ u Sarajevu, 6. lipnja 2015.

Biskupi su slavili Euharistiju, 19. ožujka u katedrali Marije Majke Crkve u Mostaru na svetkovinu sv. Josipa, zaštitnika Mostarsko-duv-

anjske biskupije. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, a propovijedao biskup Vukšić.

Mostar, 20. ožujka 2015.

Tajništvo BK BiH

Pontifikali u Prvostolnici Vrhbosanskoj u 2015. godini

Datum: 24. prosinca 2014.

Broj: 2212/2014

Č. - 1. siječnja – u 10.30 s.	- Nova Godina – Marija Bogorodica – Dan mira;
U. - 6. siječnja – u 10.30 s.	- Bogojavljenje;
P. - 2. veljače – u 10.30 s.	- PRIKAZANJE GOSPODINOVO – Svijećnica
Dan posvećenog života;
N. - 29. ožujka – 10.30 s.	- CVJETNICA – NEDJELJA MUKE
S. - 01. travnja – 10.30 s.	- Posveta ulja i obnova svećeničkih obećanja;
Č. - 02. travnja – u 18 s.	- Misa večere Gospodnje;
P. - 03. travnja – u 18 s.	- Obredi Velikog Petka;
S. - 04. travnja - u 23. s.	- Vazmeno bdijenje;
N. - 05. travnja - u 10.30 s.	- U S K R S
S. - 25. travnja – u 10.30 s.	- MINISTRANSTKO ZBOROVANJE;
Č. - 04. lipnja - u 10.30 s.	- TJELOVO:
N. - 14. lipnja – u 10.30 s.	- PROSLAVA SRCA ISUSOVA –
Naslovnik katedrale i nadbiskupije;
P. - 29. lipnja – 10.30 s.	- SV. PETAR I PAVAO
Svećeničko ređenje u Katedrali
S. - 1. studenoga – u 10.30 s.	- SVI SVETI;
N. - 2. studenoga – u 18 s.	- Zadušnica za pokojne nadbiskupe, svećenike i redovnike/ce;
P. - 3. studenoga u 18 s.	- Dan zahvalnosti BK BiH
N. - 22. studenoga – u 10.30 s.	- KRIST KRALJ
N. - 29. studenoga – u 10.30 s.	- Đakonsko ređenje;
U. - 8. prosinca - u 10.30 s.	- BEZGRIJEŠNO ZAČEĆE BDM.
Č. - 24. prosinca – u 24 s.	- BOŽIĆNA POLNOĆKA;
P. - 25. prosinca – u 10.30 s.	- B O Ž I Ć;
Č. - 31. prosinca – u 18 s.	- ZAHVALNICA.

Kada je u katedrali Pontifikalna Misa onda se ne slavi na području katedralne župe u to vrijeme ni jedna sv. Misa, iznimka je Božićna polnočka, jer tada katedrala ne može sve primiti. **Ujedno se očekuje izraz crkvene komunitarnosti s mjesnim biskupom** koncelebracija svećenika koji mogu sudjelovati s područja grada Sarajeva i dijecezanskih i redovničkih. Očekuje se sudjelovanje u prvom redu kanonika, članova ordinarijata, svećeničkog doma, bogoslovije. Prikladno je da se uključe barem predstavnici samostan s Bistrika, Provincijalata, Bogoslovije na Neđarićima.

Ovi su predviđeni Pontifikali, ukoliko ne iskrasne neka viša sila. Također u pojedinim izvanrednim zgodama slavljenja Pontifikalnih Misa u katedrali, naknadno će se javiti.

Uz iskreni pozdrav, neka je blagoslovljena ova 2015. godina.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Mladen Kalfić, kancelar

Dostavlja se svim župskim uredima, redovničkim zajednicama i crkvenim institucijama u Sarajevu

Predmet: Dekret o pokretanju Dijecezanske kauze i o ustanovi sudišta za beatifikaciju fra Lovre Milanovića, svećenika i franjevca

Datum: 09. siječnja 2015.

Broj: 08/2015

Nakon prikupljenih osnovnih povijesnih podataka o životu i mučeničkoj smrti 1807. godine fra Lovre Milanovića, svećenika i člana Franjevačke provincije Bosne Srebrene u dogovoru s upravom Provincije, uputio sam molbu Kongregaciji za proglašenje svetih dopis br. 1137/2014. od 30. lipnja 2014. godine tražeći *nihil obstat* za otvaranje dijecezanskog procesa.

Kongregacija je dopisom br. 3181-1/14. od 3. prosinca 2014. godine odobrila pokretanje dijecezanskog procesa te samim tim se fra Lovro Milanović oslovljava sa Sluga Božji.

Snagom službe nadbiskupa vrhbosanskog, ovim određujem da se pokrene Dijecezanska kauza za beatifikaciju fra Lovre Milanovića te imenujem tribunal u sastavu:

dr. sc. mons. Mato Zovkić, umirovljeni svećenik i profesor ima biti **sudac delegat Ordinarija;**
dr. sc. fra Ivan Sesar, profesor crkvenog prava na KBF-u Sarajevo i Franjevačkoj teologiji,
promicatelj pravde;
dr. sc. fra Danimir Pezer, odgojitelj i profesor na Franjevačkoj teologiji, kao **bilježnik**.

Ovim sazivam prvu sjednicu Tribunala za dan 31. siječnja 2015. godine u 15h u dvorani za sjednice Nadbiskupijskog ordinarijata u Sarajevu. Na toj sjednici će svaki član Tribunala položiti propisanu zakletvu o savjesnom obavljanju preuzete zadaće.

Kako je ovo *Godina posvećenog života* započeti dijecezanski proces za Slugu Božjeg fra Lovru Milanovića otvoriti ćemo javnosti svečanom misom na *Dan posvećenog života* 2. veljače 2015. godine i pozvati na molitvu da se Bog proslavi i po ovoj kauzi.

Tribunalu želim Božji blagoslov u radu, tako važnom za Provinciju Bosnu Srebrene, za ovu mjesnu Crkvu i za sveopću Katoličku Crkvu.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski

preč. Mladen Kalfić, kancelar

Dostavlja se:

1. Imenovanima
2. Upravi franjevačke provincije Bosne Srebrene
3. Arhivu

Članovima Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv na sjednicu

Datum: 9. siječnja 2015

Broj: 10/2015

Pozivam članove Ekonomskog vijeća na redovitu sjednicu na početku 2015. godine koja će se održati 20. siječnja 2015. godine u Ordinarijatu s početkom u 15 sati.

Dnevni red:

- Zapisnik s prošle sjednice
- Analiza poslovanja u prošloj i tekućoj godini
- Dogovor o raspodjeli pristiglih računa sa župa i izviješća
- Razno

Recesija, nezaposlenost, klizišta i poplave, koje su se dogodile prošle godine, dovode poslovanje ekonomata Nadbiskupije i institucije koje financira u još nepovoljniju situaciju. Zbog toga će trebati tražiti načina kako bi Ekonomat pozitivno poslovao, i da se ne dovede u pitanje egzistencija najvažnijih institucija za ovu Nadbiskupiju. Dobro bi bilo da ekonom sačini analizu prošlogodišnjeg poslovanja, bez obzira što će prošla godina biti zaključena krajem veljače kao i sve druge institucije. Dobro bi također bilo da svi članovi Vijeća razmisle o konkretnim prijedlozima za poboljšanje rada Ekonomata.

Zahvaljujući na dosadašnjem zalaganju iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

preč. Mladen Kalfić, kancelar

Predmet: Poziv na sjednicu „Umrežavanje struktura u Vrhbosanskoj nadbiskupiji“

Datum: 12. siječnja 2015.

Broj: 32/2015

Vaše redovito izviješće o radu i poslovanju u 2014. godini trebate dostaviti do konca veljače 2015. godine. Za ovu sjednicu Vaše izviješće može biti i kraće. Ono treba sadržavati glavne točke djelovanja i poslovanja a u izlaganju ne bi smjelo preći pet minuta. Potrebno je navesti samo glavne točke jer u svom izviješću na susretu trebate staviti naglasak i na tri točke/područja.

1. Broj zaposlenih: stalno, privremeno, volonteri... Navesti također, ako nije moguće točne, barem približne, ukupne primitke, izdatke i saldo. U zaposlene možete uračunati i svećenike ali ovdje je važno prvenstveno evidentirati laike.

2. Što je učinjeno za vrijeme i poslije poplava?!

3. Što je učinjeno i što se planira učiniti za pripravu Sinode?!

Ovo su teme o kojima će biti riječi na ovogodišnjem susretu, s tim što se mogu iznijeti pitanja, teme ili novi prijedlozi koji bi mogli obogatiti naše djelovanje i još bolje uvezati sve strukture u Nadbiskupiji.

Nakon sjednice je zajednički ručak u 12,30 sati.

Sjednica je u srijedu, **4. veljače 2015. godine s početkom u 9 sati u prostorijama Vrhbosanske nadbiskupije. Pozivam sljedeće nositelje služba:**

Mons. dr. Peru Sudara, pomoćnog biskupa i Promicatelja Sustava Katoličkih škola za Europu

Mons. mr. Luku Tunjića, generalnog vikara

Mons. Bosiljka Rajića, pastoralnog vikara

Mons. mr. Marka Tomića, sudskog vikara

Preč. Mladena Kalfića, kancelara

Preč. Franju Tomića, ekonomu

Mons. Antu Meštorovića, rektora Katedrale i arhivara

Preč. mr. Josipa Kneževića, rektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa

Preč. dr. Michelea Capassa, rektora sjemeništa Redemptoris mater
 Mons. dr. Pavu Jurišića, dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta
 Preč. mr. Željka Marića, rektora Nadbiskupskog sjemeništa „Petar Barbarić“
 Vlč. dr. Tomu Mlakića, pročelnika Katehetskog ureda
 Vlč. dr. Mirka Šimića, direktora Caritasa VN
 Vlč. Miroslava Čavara, direktora Medijskog centra VN
 Vlč. dr. Šimu Maršića, ravnatelja Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih
 Vlč. Fabijana Stanušića, ravnatelja Svećeničkog doma
 Vlč. Pavu Šekeriju, dijecezanskog direktora Papinskih misijskih djela
 Vlč. Maria Bernardića, generalnog tajnika Biskupijske sinode
 Vlč. Peru Brajku, bolničkog kapelana

U nadi da će nas i ovaj susret obogatiti i učvrstiti naše zajedništvo te želeći Božji blagoslov u 2015. godini iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup vrhbosanski*

preč. Mladen Kalfić, kancelar

Župama Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Svjetski dan molitve, razmišljanja i djelovanja protiv trgovine ljudima

Datum: 21. siječnja 2015.
 Broj: 57/2015

Državno tajništvo Njegove Svetosti je, među predviđene proslave za Godinu posvećenog života, odredilo 8. veljače 2015. godine liturgijski spomendan svete Josipe Bakhite kao „Svjetski dan molitve, razmišljanja i djelovanja protiv trgovine ljudima“. U dopisu se naglašava „Sveti Otac, koji se više puta izjasnio o novim oblicima ropstva i ovoj važnoj temi posvetio je poruku za Svjetski dan mira, prihvatio je pozitivno inicijativu, promoviranu od Međunarodnih unija viših redovničkih poglavara“. Također se naglašava da „Katolička crkva, posebice ženske redovničke kongregacije rade u različitim dijelovima svijeta na borbi protiv trgovine ljudima te je potrebno bolje poznavanje problema i šira suradnja između različitih vjerskih i društvenih institucija“.

Cijela Katolička crkva bi se trebala pridružiti proslavi tog Svjetskog dana i na taj način doprinijeti senzibiliziranju javnog mnijenja i crkvene zajednice, glede fenomena koji predstavlja jednu od bolnijih rana našeg vremena.

Bilo bi lijepo da se na nedjeljnim misama pozove vjernike na molitvu, razmišljanje i aktivno djelovanje protiv novog oblika porobljavanja koji duboko u sebi ruši i uništava dostojanstvo ljudske osobe. Svojom molitvom i zalaganjem, dižući hrabro svoj glas protiv ove strašne zloupotrebe ljudi, vjernici mogu umanjiti bol, nesreću i razmjere ovog globalnog problema, koji se nalazi i u našem dvorištu.

Zahvaljujući na prihvaćanju dosadašnjih poticaja i suradnji iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup vrhbosanski*

preč. Mladen Kalfić, kancelar

Dan posvećenog života

2. veljače 2015.

Datum: 22. siječnja 2015.

Broj: 60/2015

U Godini posvećenog života želimo na blagdan Prikazanja Gospodinova u hramu u molitvenom i misnom zajedništvu i bratskom druženju dostojanstveno proslaviti Dan posvećenog života. Zato najavljujemo slijedeći program:

31. siječnja 2015. u 15:00 sati u prostorijama Ordinarijata svečana sjednica i otvaranje dijecezanskog procesa za fra Lovru Milanovića.

1. veljače 2015. u 17:00 sati klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu u Katedrali i I. večernja Prikazanja Gospodinova u hramu.

U 18:00 sati sv. Misa koju predvodi fra Lovro Gavran, provincijal.

2. veljače 2015. u 10:30 sati slavlje sv. Mise u katedrali Presvetog Srca Isusova. Prije sv. Mise procesija sa svijećama oko Katedrale. Ovom sv. Misom odpočinjemo javno dijecezanski proces i molitvu za proglašenje blaženim Sluge Božjega fra Lovre Milanovića.

U 12:00 sati zajedničko druženje i domjenak u Svećeničkom domu za sve redovnike, redovnice, svećenike i bogoslove.

U radosti očekujem zajedništvo u slavlju Dana posvećenog života u ovoj Godini posvećenog života. Pozdrav i blagoslov!

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

preč. Mladen Kalfić, kancelar

Predmet: Imenovanje Povijesne komisije za dijecezanski proces sluge Božjega fra Lovre Milanovića

Datum: 24. siječnja 2015.

Broj: 77/2015

Kako 31. siječnja započinjemo dijecezanski proces za slugu Božjega fra Lovru Milanovića imenujem Povijesnu komisiju od tri člana, koje pozivam da prigodom otvaranja procesa polože zakletvu.

Članovi povijesne komisije su:

dr. sc. Vera Katz, Humska 73, BiH – 71000 Sarajevo. Radi na *Institutu za istoriju* u Sarajevu.

mr. sc. vlč. Pero Brajko, Kaptol 7, BiH – 71000 Sarajevo, Dušobrižnik u bolnici Sarajevo.

dr. sc. fra Marinko Pejić, Franjevačka 6, BiH – 71000 Sarajevo. Profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu.

Ako tko od članova Povijesne komisije bude spriječen doći 31. siječnja u 15 sati u zgradu Ordinarijata zakletvu će položiti pred sudcem delegatom za proces.

Vaša je dužnost u suradnji s vicepostulatorom fra Marijanom Karaulom, sve podatke provjeriti i potvrditi za potrebnu građu u procesu. Nakon što završi istraživanje i prikupljanje, Komisija će pripremiti kritičku studiju i dostaviti će također cjelovit izvještaj o izvršenu radu zajedno s mišljenjem glede autentičnosti i vrijednosti dokumenata.

Želim vam radosno služenje u Crkvi za Crkvu i na ovom zadatku te Vas iskreno pozdravljam zazivajući obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski*

Mladen Kalfić, kancelar

Dostavlja se:
Imenovanima
Sudcu delegatu dr. sc. mons. Mati Zovkiću
Vicepostulatoru fra Marijanu Karauli
Arhivu

Župama Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv i dnevni red na susret po dekanatima župnika, župskih pastoralnih i ekonomskih vijećnika

Datum: 11. veljače 2015.
Broj: 173/2015

Velečasna gospodo župnici!

Dostavljamo Vam poziv i dnevni red za dekanatske susrete župnika, župskih pastoralnih i ekonomskih vijeća. Svih trinaest susreta bit će održano na isti dan u subotu 14. ožujka 2015. godine.

Planirano je da susreti započnu u 10,00 sati. Susretima predsjedaju dekani uz prisustvo predstavnika Povjerenstva za pripremu Sinode Vrhbosanske nadbiskupije. Radni dio susreta se sastoji od dvije točke:

1. Iskustvo rada na pripravi Sinode Vrhbosanske nadbiskupije, te osvrt na temu „Brak i obitelj“: Župnici bi prije susreta trebali izabrati jednog vijećnika iz svoje župe koji će podnijeti kratki izvještaj u ime župe. Izvještaj ne bi trebao biti duži od pet minuta. U njemu bi se trebalo kratko osvrnuti na iskustvo rada na pripravi Sinode (na dotičnoj župi), te na aktualnu sinodsku temu „Brak i obitelj“. Mogu se navesti i planirane aktivnosti u tekućoj godini, ali samo ako ima nešto novo u odnosu na dosadašnju pripremu i sinodalne aktivnosti. Navedeni izvještaj trebao bi biti pripremljen u čitljivoj pismenoj formi, kako bi se isti naknadno mogao arhivirati. Predviđeno je da Vam prije navedenih susreta bude dostavljen 3. broj Biltena Sinode, koji bi sudionicima trebao pružiti pomoć u smislu bolje pripreme za ove susrete. Bilo bi dobro da prije susreta organizirate sastanak sa svojim vijećnicima te ih upoznate s rezultatima II. Sinodske ankete, a koji će biti predloženi u spomenutom 3. broju Biltena Sinode.

2. Najava daljnjih aktivnosti Sinode: O ovoj točki dnevnoga reda govori predstavnik Povjerenstva za pripremu Sinode. On će nazočne svećenike i vijećnike upoznati s daljnjim aktiv-

nostima pripremne faze Sinode Vrhbosanske nadbiskupije.

Nakon radnog dijela susreta predviđeno je zajedničko slavljenje Sv. Mise, s početkom u 12h. Bilo bi lijepo da se dekan i domaćin susreta pobrinu za okrepu za sve sudionike.

Radujući se zajedničkom susretu iskreno vas pozdravljamo u Gospodinu.

*mons. Luka Tunjić,
generalni vikar*

*dr. vlč. Mario Bernadić,
generalni tajnik*

Župama Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv i dnevni red dekanatskih susreta za župnike po arhiđakonatima

Datum: 11. veljače 2015.

Broj: 174/2015

Dostavljamo Vam poziv i dnevni red za susret župnika i svećenika po arhiđakonatima, koji su najavljeni u Vrhbosni, br. 4./2014., str. 285.

Raspored susreta:

Gučogorski arhiđakonat: 25. veljače 2015. u Sjemeništu – Travnik

Plehanski arhiđakonat: 04. ožujka 2015. u Sijekovcu

Toliški arhiđakonat: 11. ožujka 2015. u Odžaku

Fojnički arhiđakonat: 18. ožujka 2015. u Kreševu

Predviđeno je da susreti započnu u 10,00 sati. Susretima predsjedaju – kao radna skupina – arhiđakoni, uz prisustvo predstavnika Odbora za pripravu Sinode Vrhbosanske nadbiskupije i dekana domaćina susreta.

Radni dio susreta sastoji se od dvije točke:

1. Iskustvo svećeničkog rada na pripravi Sinode Vrhbosanske nadbiskupije: Pod ovom točkom je predviđeno da dekani dotičnog arhiđakonata podnesu kratki izvještaj (ne duže od deset minuta) o iskustvima rada na pripravi Sinode Vrhbosanske nadbiskupije i planovima u tekućoj godini. Pri tome se referiraju, kako na svoja vlastita, tako i na iskustva i planove drugih župnika iz svog dekanata. Izvještaji trebaju biti pripremljeni u čitljivoj pismenoj formi, kako bi naknadno mogli biti arhivirani.

2. Sinodska anketa: Predstavnici Povjerenstva za pripravu Sinode podijelit će nazočnima anketne listiće pripremljene isključivo za svećenike. Isti će se popunjavati na licu mjesta, tj. tijekom susreta.

Nakon radnog djela susreta je zajedničko slavljenje Sv. Mise, s početkom u 12,00 sati, a poslije Sv. Mise predviđena je zakuska za učesnike susreta.

Zahvaljujemo na suradnji i iskreno pozdravljamo.

*mons. Luka Tunjić
generalni vikar*

dr. vlč. Mario Bernadić, generalni tajnik

Predmet: Imenovanje Organizacijskog Odbora za pripremu dolaska Pape Franje u Sarajevo 6. lipnja 2015.

Datum: 23. veljače 2015.
Broj: 234/2015

Kako je najavljen pastirski pohod pape Franje ovoj zemlji u gradu Sarajevu (6. lipnja 2015. godine) već smo pokrenuli pripreme radnje te ovim imenujem Organizacijski odbor za doček Svetoga Oca.

1. U moje ime će pratiti rad Odbora, a u slučaju odsutnosti ili spriječenosti i predsjedati sjednicama te koordinirati rad mons. Luka Tunjić, generalni vikar.
2. Pročelnik za liturgijsko slavlje mons. Tomo Knežević s prof. vlč. Markom Stanušićem
3. Pročelnik za medijsku djelatnost i promidžbeni materijal mons. Ivo Tomašević s mr. vlč. Josipom Vajdnerom
4. Pročelnik za najavu i registraciju hodočasnika i gostiju dr. vlč. Tomo Mlakić
5. Pročelnik za odnose i komunikaciju s vlastima dr. preč. Darko Tomašević
6. Pročelnik za prijem gostiju mr. preč. Josip Knežević
7. Pročelnik za sudjelovanje mladih dr. vlč. Šime Maršić
8. Pročelnik za prostor slavlja sv. Mise vlč. Fabijan Stanušić
9. Pročelnik za logistiku i medicinsku skrb dr. vlč. Mirko Šimić
10. Pročelnik za materijalno poslovanje preč. Franjo Tomić
11. U ime Franjevačke provincije fra Jozo Marinčić

Predstavnici drugih dijeceza:

preč. Željko Majić, generalni vikar
preč. Željko Čuturić, generalni vikar
vlč. Žarko Vladislav Ošap

Redovno prate sjednice radi koordinacije i pomoći:

mons. Bosiljko Rajić
mons. Ante Meštrović
preč. Mladen Kalfić
vlč. Branko Jurić

Želeći uspješan rad Odbora na sve zazivan Božji blagoslov i iskreno pozdravljam.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Mladen Kalfić, kancelar

XVIII. Susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, subota 25. travnja 2015.
(Bogoslovija - Katedrala - Katolički školski centar)

Datum: 24. veljače 2015.
Broj: 243/2015

UPUTE I SUGESTIJE ZA PRIPRAVU

Dopisom broj 2127/2014. od 5. prosinca 2014. godine najavljen je susret ministranata. Radi dobre pripreme i realizacije ovog programa želimo Vam ponuditi slijedeće upute i sugestije:

Programski sadržaji i priprava:

Dva su dijela ministrantskog susreta: liturgijski (procesija i svečano misno slavlje) te zabavno-rekreacijski (natjecanje u znanju i sportskim vještinama).

Lijepo je i korisno da u liturgijskom dijelu programa dođe do izražaja naša lokalna i krajeva raznolikost u zajedničkom misnom slavlju. Zbog toga molimo dekane da predvide i neke sudionike koji kao predstavnici dekanata u liturgiji vrše posebne službe.

Za prinos darova neka dekanati predvide prikladan dar koji na neki način treba biti simbol kraja iz kojeg se dolazi.

U drugom dijelu programa, koji je natjecateljski, mogu aktivno sudjelovati samo uredno i pravodobno prijavljeni pojedinci i skupine. Uz prijavu svakako treba staviti i voditelja ministrantske skupine: župe ili dekanata.

5. Tema kviza znanja je u duhu godine posvećena života i pripreme za Biskupijsku sinodu s naglaskom na obitelj, te o papi Franji koji je najavio svoj pastirski pohod BiH.

Propozicije za sudjelovanje:

U natjecateljskom dijelu programa mogu sudjelovati samo djeca petog, šestog, sedmog i osmog razreda osnovne škole (ne mogu mlađi, a niti stariji od navedenog).

2. I ove godine nudimo raznoliki program za sve ministrante. Bitno je detaljno pročitati upute i po njima prijavljivati ministrante. Obzirom da veliki broj mladih sudjeluje na Susretu ministranata potrebna nam je Vaša

suradnja i pomoć. U dolje navedenom tekstu su ponuđene aktivnosti u kojima će mladi sudjelovati.

3. MALONOGOMETNI TURNIR - odigravat će se u dvije skupine: 5. i 6. razred će činiti jednu skupinu, a 7. i 8. razred drugu skupinu. Jedna ekipa može brojati od 5-8 sudionika. Ekipe mogu nastupiti za svoju župu, ili pak za dekanat, ukoliko župa nema dovoljnog broja igrača.

4. KVIZ ZNANJA- svaka župa treba prijaviti 2 sudionika. Materijal za pripremu će biti dostavljen svim župama.

5. STOLNI TENIS- svaka župa može prijaviti 2 igrača.

6. ŠAH- svaka župa može prijaviti 2 natjecatelja.

7. TURNIR U „ČOVJEČE NE LJUTI SE“- u natjecanju može sudjelovati 2 igrača iz jedne župe.

8. IGRE BEZ GRANICA- (splet zabavnih, timskih i poučnih igara). Župu predstavlja tim koji treba činiti 5-ero mladih iz jedne župe.

Prijavljivanje sudionika:

Župnici prijavljuju uredu svog dekanata ili direktno organizatoru ukupni broj sudionika iz svoje župe, te imena natjecatelja za pojedine aktivnosti.

Dekan prijavljuje organizatoru po jednog predstavnika dekanata za ministriranje i za prinos darova kao i dar koji se prinosi u misnom slavlju. Prijavljuje se istovremeno kad i sudionici u ostalim ponuđenim aktivnostima.

Prijavnice dostaviti **do 11. travnja 2015.**

Također je važno napisati u prijavi tko je vođa skupine ministranata bilo župe, bilo da je organizirana pratnja na dekanskoj razini.

Neke tehničke napomene:

Ministranti izlaze iz autobusa kod katedrale, a autobusi odlaze na prikladno parkiralište. Okupljanje je u Bogosloviji. Sveta misa će biti u Katedrali.

Manji automobili moći će se parkirati u našem Svećeničkom domu kao i na parkiralištima između katedrale i kurije (parkirna mjesta se plaćaju!). Autobusi na odlasku mogu preuzeti ministrante na istom ili na drugom prikladnom mjestu, prema dogovoru s vozačem i vođom puta.

Dobro je upozoriti ministrante na uljudno ponašanje (psovke, bacanje smeća uokolo, uništavanje inventara, dobacivanje prolaznicima, nekulturno ponašanje u trgovinama... su naša dosadašnja loša iskustva). Za očekivati je da pratitelji ministranata (svećenici, časne sestre, katehete ili druge odrasle osobe) budu cijelo vrijeme uz svoje ministrante.

Program susreta:

- do 09.45 sati - okupljanje ministranata u Bogosloviji
- 10.00 sati - procesija od Bogoslovije do Katedrale
- 10.30 sati - Sveta misa
- 12.00 sati - Ručak u bogosloviji
- 12.45 sati - Okupljanje u KŠC-u
- 13.00 sati - Zabavno-rekreacijski program
- 15.00 sati - Podjela nagrada i polazak kući

Nadam se da ćemo svi doprinijeti kako bi susret ministranata prošao u lijepom i korisnom ozračju.

U toj želji i nadi iskreno Vas pozdravljam.

Bosiljko Rajić, koordinator

Prijave slati na jednu od slijedećih mogućnosti:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kapatol 7, 71000 Sarajevo
Fax: 033 212-937
e-pošta: rajic@bih.net.ba

Svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv na Misu posvete ulja i obnove svećeničkih obećanja – 1. travnja 2015.

Datum: 5. ožujka 2015.

Broj: 294/2015

U Vrhbosni br. 4/2014, str. 284 objavljen je dopis u kojem se objašnjava da se zbog pastoralnih razloga sv. Misa posvete ulja, za vrijeme koje se obnavljaju i svećenička obećanja, u našoj Nadbiskupiji slavi na Veliku srijedu u 10,30 sati u Katedrali u Sarajevu. Taj dan prikupljamo i priloge – Djela sv. Petra – za školovanje svećenika u misijskim zemljama.

Svi dekani dođu redovito na sv. Misu posvete ulja ali još jednom pozivam i sve svećenike da, posebno na ovoj Misi sjećanja na ustanovljenje Svećeničkog reda, iskažemo i učvrstimo svoje zajedništvo. Svetost svećeničkog poziva i djelovanja bi trebala doći do izražaja posebno u Godini posvećenog života. Dekani će preuzeti sveto ulje i dogovoriti sa svećenicima u svom dekanatu o vremenu i načinu preuzimanja. Valjalo bi budno paziti o načinu pohranjivanja starog ulja i dobro očistiti posudice za novo ulje. Staro je pravilo „sa svetim sveto postupati“.

Djela sv. Petra su naša misijska solidarnost koja nas poziva pomagati školovanje svećenika u misijskim zemljama. Ove godine slavimo pedesetu obljetnicu proglašenja misijskog dekreta Ad gentes. Kongregacija za evangelizaciju naroda potiče sve svećenike, redovnike, redovnice, svećeničke kandidate i laike da još jednom razmisle o svojoj misijskoj svijesti i spremnosti na suradnju s misijama. Neka ova prigoda, i cijela godina, budu poticaj i način upoznavanja misijskog poslanja ali i djelotvorne ljubavi. Svoje priloge možete dati izravno ekonomatu Nadbiskupije ili dekanu.

Želim vam blagoslovljeno ovo korizmeno vrijeme i iskreno pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Mladen Kalfić, kancelar

Članovima Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

PREDMET: Poziv na Izvanrednu sjednicu Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 27. veljače 2015.

Broj: 259/2015

Prema članku 17. Statuta Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije, sazivam izvanrednu sjednicu Vijeća za mlade koja se ima održati 06. ožujka 2015. u prostorijama Ordinarijata Vrhbosanske nadbiskupije, Kaptol 7 (Sarajevo) s početkom u 16.00 sati.

Dnevni red:

Posjet Svetog Oca Franje Sarajevu i uloga mladih.

Svim Vijećnicima koji nisu iz Sarajeva bit će osiguran smještaj uz prethodnu najavu, najkasnije do 02. ožujka na mail ncm.marijana@gmail.com ili 033 788 406. Kontakt osoba: Marijana Miketek. U nadi da ćete se odazvati, sve Vas iskreno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Mladen Kalfić, kancelar

Dragi brate u Biskupstvu!

Datum: 03. ožujka 2015.

Broj: 277/2015.

Već ste čuli za dragu vijest da nam Papa Franjo dolazi u **Sarajevo 6. lipnja 2015. godine** u jednodnevni pastirski pohod. Pokušavamo u našim skromnim mogućnostima pripremiti katolike u BiH, i ne samo njih, nego cijelu javnost da taj pohod bude snažna potpora izgradnji stabilnog i pravednog mira, te poticaj međureligijskom dijalogu.

Upućujem Vam ovo pismo kao pred poziv, očekujući ne samo Vašu prisutnost nego i prisutnost Vaših vjernika. Nadam se da ova obavijest ipak stiže na vrijeme te da ćete, uz svoje redovite pastirske obveze, uspjeti naći vremena i uzveličati ovaj veliki događaj za našu Crkvu.

Vama, brate u biskupstvu, doći će još jedan poziv kako biste mogli potvrditi svoj dolazak i sudjelovanje. U usuglašenom programu s Protokolom iz Vatikana predviđeno je Misno slavlje (11,00), i za biskupe u Katedrali mogućnost sudjelovanja na susretu Svetog oca sa duhovnim zvanjima (oko 16,20). O sudjelovanju mladih na tom susretu poslat ćemo posebnu obavijest.

Ovim pismom Vas bratski potičem da pozovete svoje vjernike na molitvu, kako bi se svi temeljito pripravili i doživjeli ovaj pastirski pohod Pape kao ohrabrenje u vjeri i nadi.

Zahvaljujem Vam na bratskom zajedništvu i potpori te iskreno pozdravljam želeći blagoslovljenu korizmu i radostan Uskrs.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski*

P.S.

Šaljem Vam podatke Ureda za prijavu i registraciju vjernika u kojem će se moći dobiti i sve druge informacije.

Odgovorna osoba:

Vlč.gosp. dr. Tomo Mlakić

Katehetski ured Vrhbosanske nadbiskupije

Josipa Stadlera 5; BiH – 71000 Sarajevo

Tel/fax: ++387.33.238.837 ili e-mail: kuvn@kuvn.org

Svim svećenicima, redovnicima i redovnicama

Poruka za dolazak Pape Franje u Sarajevo 6. lipnja 2015. godine

Datum: 03. ožujka 2015.

Broj: 278/2015

Draga braćo misnici, dragi redovnici i redovnice!

U Rimu za vrijeme Angelusa papa Franjo je osobno najavio svoj dolazak u Sarajevo 6. lipnja 2015. godine. Papa je ukratko rekao i razloge svojega dolaska. Već smo osnovali crkveni Odbor za doček koji je započeo svoju suradnju s državnim Odborom i Protokolom iz Vatikana. U tom programu za nas je važno *Misno slavlje s narodom, susret s duhovnim zvanjima, međureligijski susret i susret s mladima*. Sve detalje, što se tiče same prijave vas osobno i vaših vjernika, sudjelovanja u ovim događanjima te dobivanja ulaznica i promidžbenog materijala, dobiti ćete

naknadno kad se razrade i usvoje svi detalji. Jer mnogo toga ne zavisi samo od našeg crkvenog Odbora. Potrebno je, za ovaj veliki događaj za našu Crkvu, u prvom redu duhovno se pripremiti. Nadam se da smo ovo korizmeno vrijeme započeli ozbiljnom pripravom u pokorničkom duhu molitve, posta i djela milosrđa. U svojoj korizmenoj poruci papa Franjo pozvao je sve vjernike da posebno 13. i 14. ožujka tekuće godine mole za njega jer je to dan njegova izabranja za Petrova nasljednika: „I kao pojedinci smo u napasti ravnodušnosti. Zatrpani vijestima i potresnim slikama ljudskih patnji, često osjećamo našu nesposobnost da pružimo pomoć. Kako izbjeći da budemo uvučeni u tu spiralu strahote i bespomoćnosti? U prvom redu, možemo moliti u zajedništvu sa zemaljskom i nebeskom Crkvom. Ne podcjenjujmo snagu molitve mnoštva glasova ujedinjenih u molitvi! Inicijativa 24 sata za Gospodina, za koju se nadam da će se 13. i 14. ožujka provesti u čitavoj Crkvi, također na dijecezanskoj razini, želi biti znak te potrebe za molitvom.“

Priključimo se ovom Papinom pozivu, ali i ujedinito se u trajnoj pripravi molitvom i drugim djelima ljubavi za njegov pohod k nama.

Dok ne dobijete konkretnije upute za sada pripravljajte sebe i vjernike za ovaj molitveni pohod i susret. Ne dozvolite bilo kakvim polu informacijama ili dezinformacijama, da pokolebaju vaš dolazak u Sarajevo. Potrebno je već sada znati da ćete vaše prijave u Ured za prijavu i registraciju vjernika (Katehetski ured Vrhbosanske nadbiskupije) trebati učiniti najmanje mjesec dana prije 6. lipnja 2015. godine.

Sve daljnje informacije i prijave ići će isključivo preko spomenutog Ureda. Voditelj tog Ureda i Povjerenstva je dr.sc. vlč. Tomo Mlakić

Josipa Stadlera 5; BiH – 71000 Sarajevo

Tel/faks: ++ 387.33.238.837; e-mail: kuvn@kuvn.org

Želeći vam plodnosnu pripravu za Uskrs i dolazak pape Franje iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Mladen Kalfić, kancelar

Održano zasjedanje svećenika Toliškog arhiđakonata

U subotu, 11. ožujka 2015., u Odžaku je održano zasjedanje svećenika Toliškog arhiđakonata. Ovaj arhiđakonata inače obuhvaća Doborski, Šamački i Brčanski dekanat. Susretom je predsjedao preč. prof. dr. Darko Tomašević, toliški arhiđakon, koji je na početku susreta pozdravio sve nazočne svećenike te im zaželio uspješan rad. I ovaj susret je kao i dva prethodna, u Travniku i Sijekovcu, sadržavao dvije temeljne točke: izvješće trojice dekana o sinodskim aktivnostima u svojim dekanatima, te provedbu treće sinodske ankete.

Toliški arhiđakonata je tijekom proteklog rata pretrpio brojne gubitke, kako materijalne, tako i one ljudske. U njemu skoro da nema cr-

kvenog objekta koji tijekom rata nije bio barem oštećen, a brojni su bili do temelja srušeni. Slična situacija je zadesila i imovinu vjernika. Od brojnih obiteljskih kuća ostala su samo zgarista, a lijepa posavska imanja su tijekom vremena zarasla u korov, jer su njihovi vlasnici bili svirepo protjerani. Nakon rata pristupilo se kako materijalnoj, tako i duhovnoj obnovi. Crkve su iz temelja obnavljane, baš kao i cijela sela. Župske zajednice su ponovno počele dišati „punim plućima“. Međutim, s vremenom se moglo uočiti da se povratak i obnova nisu svugdje ostvarivali istim intenzitetom. Dok su se neke župe uspjele povratiti manje-više na predratno stanje, druge su stagnerale. Tako da

danas u Toliškom arhiđakonatu prevladava jedna šarolika pastoralna slika. S jedne strane, postoji veći broj vrlo vitalnih i aktivnih župa. S druge strane, postoji i veliki broj onih manje ili više raseljenih župa, u kojima su ostali uglavnom starci i samci. Zbog toga svećenici Toliškog arhiđakonata očekuju od nadbiskupijske Sinode da se ozbiljno pozabavi s planovima za budućnost ovakvih ugroženih župa. U protivnom bi mogli svi zajedno upasti u nemali paradoks: Naime, poznato je da je glavna tema Sinode Vrhbosanske nadbiskupije Brak i obitelj. Međutim, kako raditi nešto u svezi braka i obitelji u onim sredinama gdje više nema ni brakova, a niti obitelji? Problem postaje još teži ako se suočimo s činjenicom da postoji poprilično veliki broj ovakvih župa na prostorima Vrhbosanske nadbiskupije. Premda to možda nije uobičajeno za jednu biskupijsku Sinodu, ali tijekom susreta se mogao čuti prijedlog o nužnosti dvostrukog pristupa. Naime, po ovome bi Sinoda na jedan način trebala pristupiti aktivnim i vitalnim župama, a na posve drugi način onim ugroženim i raseljenim zajednicama, jer u njima vjernici, ali i svećenici žive u posve drugačijim okolnostima te u skladu s tim imaju i posve specifične potrebe.

Tijekom zasjedanja spomenute su i devastirajuće prošlogodišnje poplave, koje su mnogi ovdašnji vjernici doživjeli nažalost kao „kap na punu čašu“. Naime, veliki broj njih su protekle dvije decenije proveli u mukotrpnoj poratnoj obnovi svojih imanja i domova, da bi se zatim, tijekom prošle godine, našli ponovno u situaciji beskućništva. Podsjećanja radi, intenzitet poplava na ovim prostorima je bio toliko snažan

da bi zapravo u nekim konkretnim slučajevima možda bilo bolje govoriti o općem potopu, a ne o poplavama. Npr. s vrhuncem vodenog vala tijekom protekle godine neke su se župe, poput Bosanskog Šamca i Kopanica našle ispod čak četiri metra vode! Sve ovo je zatim pokrenulo jedan novi iseljenički val. Mnogi su vjernici u svojem opravdanom očajanju bili zaključili da u ovoj zemlji jednostavno više nema života. S druge strane, oni koji su usprkos svemu ostali, počeli su pokazivati ozbiljne znakove apatije, dezorijentiranosti, rastresenosti, kao i potresnoga gubitka vjere. Ukratko rečeno, organiziranje budućeg pastorala na prostorima Toliškog arhiđakonata nesumnjivo pred Crkvu stavlja velike i brojne izazove.

Nakon radnog dijela susreta bilo je upriličeno i zajedničko Misno slavlje. Misnim slavljem je predsjedao mons. mr. Luka Tunjić, generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije. Tijekom propovijedi, mons. Tunjić je nastojao predstaviti neke od korizmenih poticaja pape Franje. U ovom smislu na Korizmu se treba gledati kao na jedno posebno milosno vrijeme, kada čovjek, s jedne strane, ima priliku prekinutu svoje grešne ovisnosti i navezanosti, dok s druge strane, ima priliku učvrstiti svoju najvažniju vezu, onu vezu koju ima s Bogom. Istinska Korizma se ne može živjeti lagodno i konformistički ... na nju zapravo treba gledati kao na ona uska vrata, kroz koja se ulazi u Život – nadodao je mons. Tunjić.

Nakon svršetka misnog slavlja, domaćin susreta vlč. Jakov Filipović pozvao je nazočne sudionike na zajednički objed i druženje.

(kta/m.b.)

Održan susret svećenika Plehanskog arhiđakonata

U srijedu, 4. ožujka 2015., u župi Gornja Močila - Sijekovac održano je drugo ovogodišnje zasjedanje svećenika Vrhbosanske nadbiskupije po arhiđakonatima. Zasjedanje je okupilo svećenike Plehanskog arhiđakonata, koji inače obuhvaća Derventski, Usorski i Tuzlanski dekanat.

Susretom je predsjedao mons. Bosiljko Rajić, plehanski arhiđakon. U prvom djelu zasje-

danja trojica dekana su podnijela kratki izvještaj o sinodskim aktivnostima te iskustvima rada na Sinodi u svojim dekanatima. Osobitu težinu je imalo izlaganje preč. Marka Hrskanovića, derventskog dekana. Naime, Derventski dekanat je ratom i posljedicama rata najteže pogođeni dekanat Vrhbosanske nadbiskupije. Od prijeratnih pedesetak tisuća vjernika

danas je ostalo tek nešto više od tisuću vjernika, dok je većina infrastrukture bila do temelja uništena. Na ovom području preostali su mahom stari i iznemogli katolički vjernici te nešto katolika iz mješovitih brakova. Moglo bi se slobodno reći da tamošnji svećenici uz enorman trud i žrtvu pokušavaju spasiti što se spasiti može. I jedni i drugi, kako svećenici, tako i vjernici osjećaju se napušteno, pa čak i izdano od strane politike. Jedino u što se još uzdaju jesu Bog i Crkva.

Nakon provedbe treće sinodske ankete, pristupilo se diskusiji. Mons. Rajić je potakao prisutne da pokušaju ne govoriti samo o problemima, jer su problemi nažalost manje-više svima poznati. Tomu nasuprot, u današnje vrijeme u mjesnoj Crkvi trebalo bi se više govoriti o rješenjima, to jest, zajednički bi se moralo raditi na njihovom pronalasku i definiranju. Sličnog mišljenja je bio i mons. Luka Tunjić, generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije. On je govorio o svojevrsnom paradoksu koji nam se učestalo događa u svezi biskupijske Sinode. S jedne strane, svećenici i vjernici u svim dekanatima svjedoče o postojanju brojnih problema i izazova s kojima se danas susreću. S druge strane, i jedni i drugi počesto zatim postavljaju ono pitanje: „A što će nama ta Sinoda“? „Pa Sinoda nam je itekako potrebna, valjda upravo zato što se danas suočavamo s velikim brojem prilično izazovnih problema“ – zaključio je mons. Tunjić.

Vlč. Filip Maršić, župnik u Derventi izrazio je mišljenje da je Sinoda nama doduše potrebna, ali da on jednostavno nije siguran da li smo mi, kako svećenici, tako i vjernici dovoljno zreli za jedno takvo zahtjevno i ozbiljno

crkveno događanje.

Kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski je nadodao da je dobro što se svećenici okupljaju i što iskreno razgovaraju o stvarima koje ih tište. To i jeste duh Sinode, koji bi na koncu trebao rezultirati s brojnim dobrim plodovima za mjesnu Crkvu.

Nakon svršetka radnog dijela susreta bilo je upriličeno zajedničko Misno slavlje, na kojem su sudjelovali i vjernici župe Gornja Močila - Sijekovac. Tijekom propovijedi kardinal Puljić je govorio o velikoj opasnosti za svećenike koja prijete u vidu duha karijerizma. Spomenuo je i to da o navedenom problemu počesto govori i sam papa Franjo, i to potpuno iskreno i beskompromisno, pa čak i pred najvećim dostojanstvenicima Katoličke Crkve. „Jednostavno, moramo se uvijek prisjećati da nismo ovdje sami za sebe, nego jedni za druge ... U vremenu Korizme trebamo se ugledati u biblijski lik Šimuna Cirencea koji pomaže Gospodinu nositi križ. Svi bi smo trebali jedni za druge biti Šimuni Cirenci“ – rekao je kardinal Puljić. Nadodao je i to da bratska požrtvovnost i nije baš prirodna čovjeku. Ovdje se radi o svetom daru koji se jedino stiže molitvom i vjerom.

Nakon Svete mise domaćin susreta, vlč. Ivan Tolj pozvao je sve na zajednički objed.

„Inače, izvrsna organizacija cijelog današnjeg susreta kao da pouzdano svjedoči da nije sve crno u derventskom kraju. Ima tu još uvijek puno dobrih ljudi, kao i mnoštvo plemenitih nastojanja“, istaknuo je vlč. dr. Mario Bernadić, profesor na KBF u Sarajevu i generalni tajnik Sinode Vrhbosanske nadbiskupije.

(kta)

Svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv na XXI. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 5. ožujka 2015.

Broj: 293/2015

Draga braćo misnici!

Pozivam Vas na dvadeset prvi Sabor svećenika naše Nadbiskupije koji ćemo održati u srijedu 15. travnja 2015. godine u Sarajevu u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

Dnevni red:

9.30 – Sv. Misa u crkvi sv. Ćirila i Metoda (ponijeti albu i štolu)

Pedeseta obljetnica koncilskog dekreta o misijama II. Vatikanskog sabora Ad gentes – mr. mons. Tomo Knežević

Rallegratevi – Okružno pismo Kongregacije za ustanove posvećenog života prigodom proglašenja Godine posvećenog života – dr. fra Anto Popović

Šematizam Vrhbosanske nadbiskupije – vlč. Ilija Orkić

Nadbiskupova riječ

Već je ustaljena praksa da se na ovom Saboru svećenika predstavi novi dokument Svete Stolice, BK BiH ili naše Nadbiskupije. Ove godine Kongregacija za evangelizaciju naroda traži da se posebna važnost dadne pedesetoj obljetnici misijskog dekreta Ad gentes, kako bi se i na taj način podsjetila i produbila misijska svijest i djelatnosti Crkve. Nadam se da će nam i okružno pismo Rallegratevi pomoći u našem hodu prema svetosti, posebno u Godini posvećenog života. Iz tiska je izašao i Šematizam Vrhbosanske nadbiskupije kojeg ćemo ovom prigodom predstaviti. Uz predstavljanje ova tri dokumenta bit će prigode i za osobna pitanja, prijedloge i razmišljanja.

Nakon službenog dijela susreta je zajednički ručak.

Ukoliko netko uistinu ne može doći na ovaj svećenički susret, bilo bi lijepo da to u pisanom obliku javi kancelariji Ordinarijata.

Radujući se našem susretu i svećeničkom druženju iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Mladen Kalfić, kancelar

Svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv na Misu posvete ulja i obnove svećeničkih obećanja – 1. travnja 2015.

Datum: 5. ožujka 2015.

Broj: 294/2015

U Vrhbosni br. 4/2014, str. 284 objavljen je dopis u kojem se objašnjava da se zbog pastoralnih razloga sv. Misa posvete ulja, za vrijeme koje se obnavljaju i svećenička obećanja, u našoj Nadbiskupiji slavi na Veliku srijedu u 10,30 sati u Katedrali u Sarajevu. Taj dan prikupljamo i priloge – Djela sv. Petra – za školovanje svećenika u misijskim zemljama.

Svi dekani dođu redovito na sv. Misu posvete ulja ali još jednom pozivam i sve svećenike da, posebno na ovoj Misi sjećanja na ustanovljenje Svećeničkog reda, iskažemo i učvrstimo svoje zajedništvo. Svetost svećeničkog poziva i djelovanja bi trebala doći do izražaja posebno u Godini posvećenog života. Dekani će preuzeti sveto ulje i dogovoriti sa svećenicima u svom dekanatu o vremenu i načinu preuzimanja. Valjalo bi budno paziti o načinu pohranjivanja starog ulja i dobro očistiti posudice za novo ulje. Staro je pravilo „sa svetim sveto postupati“.

Djela sv. Petra su naša misijska solidarnost koja nas poziva pomagati školovanje svećenika u misijskim zemljama. Ove godine slavimo pedesetu obljetnicu proglašenja misijskog dekreta Ad gentes. Kongregacija za evangelizaciju naroda potiče sve svećenike, redovnike, redovnice, svećeničke kandidate i laike da još jednom razmisle o svojoj misijskoj svijesti i spremnosti na

suradnju s misijama. Neka ova prigoda, i cijela godina, budu poticaj i način upoznavanja misijskog poslanja ali i djelotvorne ljubavi. Svoje priloge možete dati izravno ekonomatu Nadbiskupije ili dekanu.

Želim vam blagoslovljeno ovo korizmeno vrijeme i iskreno pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Mladen Kalfić, kancelar

Susret župnika Fojničkog arhiđakonata

U Kreševu, 18. ožujka održan je susret župnika fojničkog arhiđakonata koji je i bio posljednji susret po arhiđakonatima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, u kojoj su četiri su arhiđakonata: fojnički, gučogorski, plehanski i toliški. Fojnički arhiđakonati čine četiri dekanata: kreševski, ramski, sarajevski i sutješki. Prema dopisu Vrhbosanske nadbiskupije od 11. veljače ovim sastancima predsjedaju arhiđakoni i određen je dnevni red. Radni dio sastanaka započeo je u jutarnjim satima u prostorijama kreševskog samostana. Nakon molitve za uspjeh Sinode Vrhbosanske nadbiskupije, fojnički arhiđakon mons. Ante Meštrović, koji je predsjedao susretu, pozdravio je nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, te dekane: preč. Marka Perića, dekana kreševskog, preč. fra Matu Topića dekana ramskog, preč. Josipa Lebu, dekana sarajevskog. Preč. fra Marinko Štrbac, dekan se ispričao se zbog ranije preuzetih pastoralnih poslova.

Nakon kratkog pozdrava gvardijana kreševskog gvardijana i župnika fra Mije Rajiča kao domaćina susreta, prešlo se na prvu točku dnevnog reda: „Iskustvo svećeničkog rada na pripravi Sinode Vrhbosanske nadbiskupije“. U trajanju od desetak minuta kreševski, ramski i sarajevski dekan su iznijeli svoja pismena izvješća, a pripravljeno izvješće sutješkog dekana pročitao je arhiđakon.

Nakon ovih izvješća pristupilo se drugoj točki dnevnog reda: „Sinodska anketa“. Po predviđenom programu u ovu točku je trebao uvesti predstavnik Povjerenstva dr. Mario Bernadić, generalni tajnik Sinode, ali kako je on opravdano bio odsutan, to je učinio mons. Luka Tunjić, generalni vikar, koji je protumačio je smisao ankete i podijelio materijale. Svećenici su na licu mjesta popunili anketu i predali mons. Tunjiću.

Usljedio je kratki odmor od petnaestak minuta te se nastavilo s radom. U ovom dijelu je bila mogućnost postavljanja pitanja, davanja poticaja, sugestija. Diskusija je bila tolerantna i uglavnom se doticala braka, obitelji, kršćanskog života što je i bila tema dekanskih izvješća.

Nadbiskup vrhbosanski kardinal Vinko Puljić pozdravio je nazočne svećenike te rekao nekoliko riječi o posjeti biskupa BK BiH „ad limina apostolorum“. U crkvi Uznesenja BDM potom je uslijedilo koncelebrirano Misno slavlje kojim predsjedao kardinal Puljić, a koji je tom prigodom svećenicima uputio svoju pastirsku riječ. U samostanskoj blagavaonici bratsko i svećeničko zajedništvo je nastavljeno zahvaljujući ljubavi gvardijana fra Mije i njegovih suradnika.

(kta)

Dopunjeni statut Župnih ekonomskih vijeća u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Uvod

Isus je Crkvu ustanovio kao vidljivi organizam (LG 8), a njoj su, za vršenje poslanja među ljudima, kao sredstvo potrebna i materijalna dobra. Crkva na njih ima prirodno pravo (kan. 1254). Dužnost je vjernika pribavljati joj ta dobra (kan. 222, § 1; 1260; 1262). Stoga i vjernici imaju pravo i dužnost sudjelovanja u upravljanju tim dobrima, na način kako određuje ZKP i mjesni Ordinarij (kan. 537, 1280).

I za vrijeme starog Kodeksa u našoj je Nadbiskupiji svaka župa imala za upravu crkvenim župskim dobrima uz župnika još dva tzv. «crkvena oca», prema Pravilniku iz 1934. godine, koji su u upravi imali «savjetodavni glas» (Pravilnik, član br. 1).

Međutim, i prema nauci II. Vat. Koncila laicima se na tom području daje mnogo više prostora jer iz same naravi stvari upravljanje dobrima i razumno korištenje tih dobara više spada na njih. O njima apostolska konstitucija LG u br. 36 kaže: «*Svojom kompetentnošću u profanim strukama i svojom aktivnošću.. neka snažno rade da poboljšaju stvorena dobra...*». Dekret pak o njihovoj apostolatu, AA u br. 7 naglašava: «*Laici treba da preuzmu obnovu vremenitog reda kao svoju zadaću i da u njemu djeluju neposredno i konkretno... prema specifičnoj stručnosti i na vlastitu odgovornost*». I pastoralna konstitucija GS ističe da to na njih spada jer kaže u br. 43: «*Laici su specijalno, iako ne isključivo nadležni za svjetovne zadaće i djelatnost*».

Za nas, dakle, nije bitna novost što novi ZKP izričito određuje da svaka župa mora imati posebno Ekonomsko vijeće za pomoć župniku u upravljanju crkvenim dobrima župe (kan. 537), i to najmanje dva savjetnika (kan. 1280). Stoga ovim kao od sada važećim i za sve župe u Nadbiskupiji obvezatnim proglašavam slijedeći

STATUT

ČI. 1.

Svaka župa u Vrhbosanskoj nadbiskupiji mora imati Župsko ekonomsko vijeće (ŽEV), kao savjetodavno tijelo, kojemu je svrha pomagati župniku u upravljanju crkvenim dobrima župe (kan. 537).

ČI. 2.

Uz župnika, kao predsjednika, ŽEV sačinjavaju još 2-5 članova, koji, prema veličini i potrebi župe, bivaju izabrani između župljana, a o izboru se župnik redovito konzultira sa župljanima.

ČI. 3.

Za člana ŽEV-a može biti izabran svaki dobar i Crkvi odan vjernik (ili vjernica), koji nema zabranu primanja sakramenata, te uz to treba imati navršениh 30 godina života; da je po mogućnosti netko od njih stručan u ekonomiji i svjetovnom pravu, a da se svi odlikuju poštenjem (usp. kan. 492, § 1). Iz ekonomskog vijeća su isključene osobe koje su sa župnikom u krvnom srodstvu ili u tazbini (kan. 492, § 3).

ČI. 4.

Članove ŽEV-a biraju aktualni vijećnici ŽPV-a i ŽEV-a i s njima veća grupa uglednih i čestitih župljana iz svih područja župe. Bira se tajnim glasanjem. Biranju predsjedja župnik i saop-

ćava nazočnima izbor, ako ne smatra da, radi dobra župe, treba za nekoga staviti «veto»; a zapisničar upisuje imena izabranih u zapisnik.

Čl. 5.

Imena i prezimena izabranih članova ŽEV-a župnik dostavlja Ordinarijatu pismeno da budu potvrđeni.

Čl. 6.

Izabrane i prihvaćene, a od Ordinarijata potvrđene članove ŽEV-a župnik predstavlja župnoj zajednici kod nedjeljne mise, pod kojom oni polažu zakletvu o vjernom upravljanju crkvenim dobrima tj. da će svoju službu savjesno vršiti, štiti dobro župe te čuvati tajnu o čemu bude potrebno. Obrazac zakletve nalazi se na kraju ovoga Statuta.

Čl. 7.

Služba u ŽEV-u je počasna, bez ikakve materijalne nadoknade. Traje pet godina, a može biti produžena na još pet. Nije ni doživotna ni nasljedna.

Čl. 8.

Prava i dužnosti članova ŽEV-a jesu:
 Preporučivati župniku način koji smatraju najboljim u bilo kojim ekonomskim poslovima.
 Pomagati župniku u prikupljanju priloga, kako za redovite tako i za izvanredne potrebe župe.
 Aktivno sudjelovati na sjednicama koje budu najmanje tri puta godišnje.
 Nazočiti primopredaji župe i supotpisati zapisnik o tome.
 Supotpisivati imovnik (inventar) župnih dobara kao i završne godišnje račune u originalu i u prijepisu za Ordinarijat.

Za izvanredne poslove (kad se radi o iznosu koji nadilazi visinu od 10000 KM) dati pismeno svoje mišljenje, koje će župnik priložiti molbi Ordinarijatu kada je u pitanju toliki izdatak, tražeći odobrenje (kan. 1281, § 1).

Bdjeti posebno nad dobrima u slučaju spriječenosti, bolesti ili smrti župnika (usp. kan. 555, § 3).
 Voditi posebnu brigu o gruntovnim i katastarskim listinama župskih posjeda.
 Posebno pomagati župniku kod gradnje i obnova župnih objekata te u organizaciji proslava.

Čl. 9.

Jednoglasno mišljenje ŽEV-a župnik neće otkloniti bez uistinu važna razloga.

Čl. 10.

Služba u ŽEV-u prestaje:
 istekom mandata od 5 godina, ako ga službeno ne produži Ordinarijat.
 ako vijećnik odseli iz župe;
 zahvalom na službi;
 uklanjanjem, koje župnik zatraži, posavjetovavši se s Ordinarijem mjesta;

Čl. 11.

Ovaj obnovljeni Statut stupa na snagu danom objavljivanja u Vrhbosni. Time prestaje važiti Statut br. 287/86 od 6. siječnja 1986., te Statut br. 1143/2002 od 01. srpnja 2000. godine kao i Pravilnik za crkvene oce pod brojem 1063/34 od 14. svibnja 1934. godine.

Vinko kard. Puljić, nadbiskup

Rkt. župni ured

Br. _____

Datum _____

Obred uvođenja članova ŽEV-a u službu

Vijećnici kleknu, prekriže se i nakon što zajedno izmole Vjerovanje, stavljaju ruku na Evanđelje ili na križ te se zaklinju (svaki pojedinačno):

Ja... preuzimajući dužnost člana Župnog ekonomskog vijeća u našoj župi na koju me, po izboru naših župljana mjesni Ordinarij potvrdio, izjavljujem i obećavam da ću dobro i vjerno, obdržavajući odredbe općeg i našeg krajevnog prava, voditi brigu o svim materijalnim dobrima naše župne zajednice. Tako mi Bog pomogao i ovo sveto Božje Evanđelje (ili ovaj sveti križ), što ga dotičem svojom rukom (poljubi križ ili Evanđelje). U ime Oca i sina i duha Svetoga. Amen.

1. Član ŽEV-a _____

2. Član ŽEV-a _____

3. Član ŽEV-a _____

4. Član ŽEV-a _____

5. Član ŽEV-a _____

ž u p n i k

MP

Opaska: Neka se ovaj zapisnik čuva u župnom arhivu.

Imenovanja i premještaji u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Vlč. gosp. Pero (Pejo) Oršolić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Imena Marijina-Svilaj i imenovan župnikom iste župe (Dekret br. 07/2015 od 08. siječnja 2015.).

Vlč. gosp. Josip Lebo imenovan dekanom Sarajevskog dekanata (Dekret br. 74/2015 od 24. siječnja 2015.).

Imenovanje Povijesne komisije za dijecezanski postupak sluge Božjega fra Lovre Milanovića (Dekret br. 77/2015 od 24. siječnja 2015.).

Vlč. gosp. Drago Bojić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi sv. Ante Padovanskog u Busovači (Dekret br. 95/2015 od 29. siječnja 2015.).

Vlč. gosp. Marinko Štrbac, OFM, imenovan dekanom Sutješkog dekanata (Dekret br. 143/2015 od 7. veljače 2015.).

Vlč. gosp. Zdravko Anđić, OFM, imenovan dekanom Žepačkog dekanata (Dekret br. 160/2015 od 09. veljače 2015.).

Vlč. gosp. Dubravko Turalija dobio kanonsko poslanje i imenovan profesorom na KBF-u Sarajevo u zvanju višeg asistenta (Dekret br. 201/2015 od 16. veljače 2015.).

Vlč. gosp. Milenko Krešić dobio kanonsko poslanje i imenovan profesorom na KBF-u Sarajevo u zvanju docenta (Dekret br. 202/2015 od 16. veljače 2015.).

Imenovan Organizacijski odbor za pripremu dolaska Pape Franje u Sarajevo 06. lipnja 2015. (Dekret br. 234/2015 od 23. veljače 2015.).

Vlč. gosp. Ivan Jelić imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-Rama-Ščit (Dekret br. 282/2015 od 06. ožujka 2015.).

Novi pečati

CONCORDAT CUM ORIGINALI

Die

Notarius

Kronika nadbiskupa Vinka kard. Puljića

od 1. prosinca 2014. do 28. veljače 2015.

1. prosinca 2014.

Od 10:00 sati bio je gost na otvaranju studentskoga doma *Dr. Dragutin Dujmušić* Hrvatskoga katoličkoga dobrotvornoga društva.

Od 15:00 sati primio je na razgovor veleposlanika Republike Njemačke u BiH nj. e. gosp. Christiana Hellbacha.

Od 16:00 sati primio je na razgovor dr. don Tomislava Mlakića, pročelnika Katehetskoga ureda VN.

2. prosinca 2014.

Od 09:00 primio je na razgovor s. M. Tereziju Karača, provincijalku sestara milosrdnica Svetoga Vinka Paulskoga.

Od 10:00 sati dao je intervju za neku televiziju iz Međugorja.

Od 12:00 sati primio je na razgovor vlč. Marka Mikića, vicerektora VBS-a.

Od 15:00 sati primio je na razgovor gosp. Denisa Dobrovoljskoga, djelatnika u studentskoj referadi KBF-a Sveučilišta u Sarajevu.

Od 16:00 sati primio je na razgovor don Ivana Štironju, nacionalnoga ravnatelja Papinskih misijskih djela u BiH.

3. prosinca 2014.

Od 15:00 sati primio je na razgovor veleposlanika Suverenog malteškog vojnog reda nje-

govu ekscelenciju gospodina Christopa Maria Fritzena.

4. prosinca 2014.

Od 12:00 sati primio je na razgovor p. Kresimira Djakovića, DI, župnika župe Sv. Ignacija Lojole na Grbavici u Sarajevu.

Od 15:00 sati sudjelovao je na sjednici Ordinarijata.

5. prosinca 2014.

Od 16:00 sati predvodio je duhovnu obnovu bogoslovima.

Od 18:00 sati slavio je Svetu misu u bogoslovnoj kapeli Navještenja Gospodinova.

Od 20:00 sati imao je susret s bogoslovima.

6. prosinca 2014.

Od 07:30 predvodio je duhovnu obnovu bogoslovima.

Od 10:30 slavio je Svetu misu u bogoslovnoj kapeli Navještenja Gospodinova.

Od 12:00 sati blagoslovio je gradilište novog samostana provincijske uprave Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije Prečistoga srca Marijina na Bjelavama.

Od 16:00 sati dao je intervju gosp. Ivi Kujundžiću za HRT-ovu emisiju "Pogled preko granice - Hrvati u BiH".

Od 17:00 sati primio je na razgovor glazbe-

nika gosp. Matu Bulića i grupu predstavnika FONSS-a.

7. prosinca 2014.

Od 11:00 sati slavio je Svetu misu u župnoj crkvi Svetoga Leopolda Bogdana Mandića na Brijesću.

8. prosinca 2014.

Od 10:30 slavio je Svetu misu u sarajevskoj katedrali.

Od 13:00 sati ručao je u Stadlerovom dječjem domu *Egipat*.

Od 17:00 sati primio je na razgovor isusovca mr. sc. p. Damira Kočiša, pastoralnog suradnika u župi Sv. Ignacija Lojole na Grbavici u Sarajevu.

Od 18:15 primio je na razgovor don Fabijana Stanušića, upravitelja Svećeničkoga doma VN i župnika župe Svetoga Josipa Radnika na Palama.

9. prosinca 2014.

Od 10:00 sati primio je na razgovor grupu neokatekumena.

Od 13:00 sati otputovao je u Frankfurt.

10. prosinca 2014.

Tijekom dana posjetio je urede organizacije *Crkva u potrebi - Kirche in Not*.

11. prosinca 2014.

Od 19:00 sati bio je u Bogosloviji gost na proslavi završetka postdiplomskoga studija svećenika VN dr. don Dubravka Turalije i dr. don Tome Mlakića.

12. prosinca 2014.

Od 09:00 sati posjetio je gradilište Nadbiskupijskoga centra za pastoral mladih "Ivan Pavao II."

Od 10:45 primio je gosp. dr. Mustafu Cerića, reisu-l-ulemu emeritusa (1993.-2012.) i predsjednika Svjetskog bošnjačkog kongresa.

13. prosinca 2014.

Od 11:00 sati boravio je u Zenici gdje je blagoslovio podružnicu Caritasu VN.

Od 15:30 primio je na razgovor msgr. dr. Tomu Vukšića, vojnog ordinarija.

Od 17:00 sati primio je grupu hodočasnika iz Dubrovnika.

Od 20:00 sati bio je gost božićnog koncerta HKD-a Napredak u Narodnom kazalištu u Sarajevu.

14. prosinca 2014.

Od 11:00 sati slavio je Svetu misu u župnoj crkvi Svetoga Ante Padovanskoga Suho Polje - Kupres.

Od 17:00 sati u prostorijama banjolučkog ordinarijata susreo se s gosp. Brunom Paurevićem, članom HDZ-a.

Od 19:00 sati bio je gost na prijemu povodom svetkovine Božića kod gosp. Josipa Jerkovića, potpredsjednika Republike Srpske.

15. prosinca 2014.

Od 11:00 sati primio je gosp. Antuna Lovrenovića.

Od 15:00 sati primio je na razgovor veleposlanika Crne Gore NJ. E. gosp. Dragana Đurovića, u pratnji tajnice Veleposlanstva gospodične Zorke Kujović.

Od 16:30 dao je intervju za radio Mir iz Međugorja.

16. prosinca 2014.

Od 09:00 sati primio je na razgovor gđu Božanu Ivelić-Katava, djelatnicu MRV-a.

Od 11:00 sati dao je intervju za Radio televiziju Republike Srpske.

Od 15:00 sati dao je intervju gosp. Mirzi Suljmanoviću, novinaru TVSA.

Od 16:30 sati primio je na razgovor nj. e. gosp. Cihada Erginaya, veleposlanika Republike Turske u BiH.

17. prosinca 2014.

Od 10:00 sati sudjelovao je na sjednici MRV-a.

Od 12:00 sati bio je u jednom sarajevskom restoranu gost vladike Grigorija, episkopa zahumsko-hercegovačkoga i primorskoga, koji je slavio obranu doktorskoga rada.

Od 17:00 sati bio je gost na božićnoj priredbi Katoličkoga školskoga centra i sjemeništa "Petar Barbarić" u Travniku.

Od 20:00 sati bio je gost na božićnoj priredbi Vrhbosanskoga bogoslovnoga sjemeništa.

18. prosinca 2014.

Od 14:30 primio je na razgovor gosp. Antu Vrhovca, bogoslova.

Od 16:00 sati posjetio je msgr. Luigia Pezzuta, apostolskoga nuncija u BiH.

Od 18:00 sati bio je gost na božićnom prijemu njegove ekscelencije dr. sc. Dragana Čovića, člana Predsjedništva BiH iz reda hrvatskoga naroda.

19. prosinca 2014.

Od 10:00 sati primio je na razgovor mr. sc. don Juru Babića, profesora na KBF-u Sveučilišta u Sarajevu.

Od 13:30 bio je gost na televiziji OBN.

Od 17:00 sati bio je gost na priredbi Caritasova dječijeg vrtića na Stupu.

20. prosinca 2014.

Od 09:00 sati primio je grupu neokatekumena.

Od 10:00 sati primio je na razgovor gosp. Borisa Jurića, vjeroučitelja.

Od 17:00 sati bio je gost na božićnoj priredbi Franjevačkoga sjemeništa u Visokom.

Od 20:00 sati primio je na razgovor msgr. dr. Franju Topića, profesora na KBF-u Sveučilišta u Sarajevu.

21. prosinca 2014.

Od 11:00 sati posjetio je sestre karmelićanske na Stupu.

Od 19:00 sati bio je gost na božićnoj priredbi Franjevačke bogoslovije na Neđarićima.

22. prosinca 2014.

Od 07:30 slavio je Svetu misu u kapeli Svećeničkoga doma VN. Potom je obišao gradilište *Nadbiskupske rezidencije* u susjedstvu, na adresi Josipa Stadlera 13.

Od 10:00 sati dao je intervju za Agenciju Anadoliju.

Od 11:00 sati gostovao je na FTV-u.

Od 17:30 primio je na razgovor msgr. Luigia Pezzuta, apostolskoga nuncija u BiH.

23. prosinca 2014.

Od 08:30 primio je mr. sc. don Ivana Dovođu, umirovljenoga svećenika.

Od 11:00 sati u prostorijama Ordinarijata imao je konferenciju za novinare.

24. prosinca 2014.

Od 11:00 sati imao je prijem za svećenike, redovnike i redovnice.

25. prosinca 2014.

Od 00:00 predvodio je Svetu misu polnoćku u katedrali.

Od 10:30 predvodio je Svetu misu u katedrali.

Od 16:00 sati posjetio je sestre karmelićanke na Stupu, a potom i Stadlerov dječji dom Egipt, te sestre Franjevke Bosansko-hrvatske provincije Prečistoga srca Marijina na Bjelavama.

26. prosinca 2014.

Od 11:00 sati u Svećeničkome domu Vrhbosanske nadbiskupije imao je svečani prijem povodom svetkovine Božića.

Od 15:30 posjetio je sestre milosrdnice svetoga Vinka Paulskoga provincije Majke Divne na Stupu, te njihov dom za starije i nemoćne osobe. Potom je u ulici Ivana Cankara posjetio sestre Kćeri Božje Ljubavi provincije Božje providnosti.

28. prosinca 2014.

Od 07:00 sati je glasovao na predsjedničkim izborima u zgradi Veleposlanstva Republike

Hrvatske u BiH.

31. prosinca 2014.

Od 18:00 sati predvodio je Svetu misu u sarajevskoj katedrali.

1. siječnja 2015.

Od 10:30 sudjelovao je na slavlju Svete mise u katedrali. Svetu misu je predvodio msgr. Luigi Pezzuto, apostolski nuncij u BiH.

Od 15:30 primio je na razgovor vlč. Marka Jukića, ekonomista i pomoćnika u odgoju u sjemeništu "Petar Barbarić" Travnik.

2. siječnja 2015.

Od 09:00 sati primio je na razgovor don Davora Topića i don Jošta Mezega, svećenike VN na službi u Skopju.

Od 11:00 sati primio je na razgovor msgr. Luigia Pezzuta, apostolskoga nuncija u BiH.

3. siječnja 2015.

Od 12:00 sati primio je na razgovor don Iliju Matanovića, župnika župe Uzvišenja Svetoga Križa Jelaške.

Od 16:00 sati posjetio je sarajevsku zajednicu Školskih sestara franjevki Krista Kralja provincije Svete obitelji.

4. siječnja 2015.

Od 11:00 sati predvodio je Svetu misu u župi Svetoga Ilije proroka Čemerno.

5. siječnja 2015.

Od 11:00 sati primio je na razgovor don Fabijana Stanušića, upravitelja Svećeničkoga doma VN.

Od 15:00 sati primio je na razgovor gosp. Jozu Pavkovića, glavnoga urednika Večernjeg lista BiH.

6. siječnja 2015.

Od 10:30 predvodio je Svetu misu u katedrali.

Od 15:00 sati dao je intervju gosp. Anti Pranjkicu za Radio Mariju BiH.

7. siječnja 2015.

Od 09:00 sati primio je na razgovor dr. sc. Ivu Komšića, gradonačelnika Sarajeva.

Od 16:00 sati primio je na razgovor gosp. Brunu Iljkicu, gospodarstvenika.

8. siječnja 2015.

Od 09:00 sati primio je na razgovor vlč. fra Marijana Karaulu, OFM.

Od 11:30 primio je na razgovor gosp. Daria Jurića, bogoslova iz Melbournea.

Od 15:00 sati sudjelovao je na sjednici Ordinarijata.

Od 17:30 primio je na razgovor msgr. Luigia Pezzuta, apostolskoga nuncija u BiH.

Od 19:30 primio je na razgovor mr. don Željka Marića, rektora sjemeništa "Petar Barbarić" u Travniku i ravnatelja istoimenoga KŠC-a.

9. siječnja 2015.

Od 10:00 sati primio je na razgovor dr. don Šimu Maršića, ravnatelja NCM *Ivan Pavao II* i profesora na KBF-u Sveučilišta u Sarajevu.

Od 11:00 sati primio je na razgovor don Miroslava Čavara, župnika župe Uznesenja BDM na Stupu i direktora Medijskoga centra VN.

10. siječnja 2015.

Od 11:00 sati predvodio je Svetu misu i podijelio sakrament krštenja u župnoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Prozoru.

Po povratku u Sarajevo imao je vizitaciju župe Svetoga Josipa na Marijinu dvoru.

11. siječnja 2015.

Od 07:00 sati je glasovao na predsjedničkim izborima u zgradi Veleposlanstva Republike Hrvatske u BiH.

Od 11:00 sati predvodio je Svetu misu u župi Svetoga Josipa na Marijinu dvoru.

Od 15:00 sati primio je na razgovor vlč. Josipa Šimunovića, župnika župe Uznesenja BDM Haljinići.

12. siječnja 2015.

Od 09:00 sati primio je na razgovor odgojitelje VBS-a.

13. siječnja 2015.

Od 12:00 sati doputovao je u Zagreb.

Od 16:30 u prostorijama zagrebačkog Kaptola dao je intervju novinarki Tanji Popec za Hrvatski katolički radio.

Od 18:30 u prostorijama Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika održao je govor o odnosu Svete stolice i Hrvata u BiH.

14. siječnja 2015.

Od 07:30 u kapeli zagrebačkog nadbiskupa slavio je Svetu misu u zajedništvu s Josipom kardinalom Bozanićem, zagrebačkim nadbiskupom.

Od 12:00 sati doputovao je u Zadar.

Od 18:00 sati sudjelovao je na Večernjoj molitvi u zadarskoj katedrali Svete Stošije, za vrijeme koje je pročitao čestitku pape Franje zadarskom nadbiskupu msgr. dr. Želimiru Puljiću prigodom 25. godina biskupske službe.

15. siječnja 2015.

Od 18:00 sati slavio je Svetu misu u zadarskoj katedrali Svete Stošije.

16. siječnja 2015.

Od 12:00 sati bio je u Mostaru kod msgr. dr. Ratka Perića, biskupa mostarsko-duvanjskoga i

apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskoga.

Od 15:00 sati bio je u kanonskoj vizitaciji župe Svetoga Ivana Krstitelja Tarčin, a od 17:00 sati u župnoj crkvi slavio je Svetu misu.

17. siječnja 2015.

Od 08:45 sati primio je na razgovor mr. don Josipa Kneževića, rektora bogoslovije.

Od 10:00 sati primio je na razgovor don Iliju Orkića, župnika župe Svete Ane Radunice.

Od 11:00 sati primio je na razgovor msgr. Luigia Pezzuta, apostolskoga nuncija u BiH.

Od 15:00 sati bio je u kanonskoj vizitaciji župe Svetoga Svetoga Franje Asiškoga Dobrinja, a od 17:00 sati u župnim prostorijama slavio je Svetu misu.

18. siječnja 2015.

Od 10:30 predvodio je Svetu misu u sarajevskoj katedrali. Poslijepodne je bila kanonska vizitacija katedralne župe Presvetoga Srca Isusova.

Od 18:00 sati predvodio je molitvu za jedinstvo kršćana u katedrali.

19. siječnja 2015.

Od 08:30 primio je na razgovor poduzetnika gosp. Mijata Tuku.

Od 09:00 sati primio je na razgovor vlč. Marka Mikića, vicerektora VBS-a.

Od 09:30 primio je na razgovor dr. don Miljenka Krešića, svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije.

Od 10:00 sati bio je na sastanku s generalnim vikarom msgr. mr. Lukom Tunjićem, provincijalom fra Lovrom Gavranom, bugojanskim župnikom i gvardijanom fra Zoranom Tadićem, načelnikom općine Bugojno gosp. Hasanom Ajkunićem i gosp. Huseinom Smajićem u svezi arheoloških iskapanja ostataka katoličke crkve na lokalitetu Vesela Straža.

Od 11:15 primio je na razgovor mr. don Josipa Kneževića, rektora VBS-a.

Od 15:00 sati bio je u kanonskoj vizitaciji župe Svetoga Ignacija Lojole Grbavica, a od 17:00 sati u župnoj crkvi slavio je Svetu misu.

20. siječnja 2015.

Od 08:30 primio je na razgovor msgr. dr. Slađana Ćosića, svećenika u službi diplomacije Svete Stolice.

Od 09:30 sudjelovao je na sjednici odbora za Sinodu VN.

Od 11:00 sati primio je na razgovor dr. don Šimu Maršića, ravnatelja NCM *Ivan Pavao II* i profesora na KBF-u Sveučilišta u Sarajevu.

Od 11:15 primio je na razgovor don Antu Ćosića, čuvara svetišta i župnika župe Uznesenja BDM Komušina i upravitelja župe Svetoga Petra i Pavla Gornja Komušina.

Od 15:00 sati sudjelovao je na sjednici Ekonomskoga vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.

Od 17:15 posjetio je upravitelja Svećeničkoga doma VN don Fabijana Stanišića i čestitao mu imendan.

21. siječnja 2015.

Od 10:00 sati primio je na razgovor vlč. dr. fra Slavka Topića, profesora na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu.

Od 13:00 sati bio je u kanonskoj vizitaciji župe Uznesenja BDM Stup, a od 18:00 sati u župnoj crkvi slavio je Svetu misu.

22. siječnja 2015.

Od 12:00 sati imao je prijem povodom imendana.

23. siječnja 2015.

Od 08:30 primio je na razgovor vlč. Marka Jukića, ekonomista i pomoćnika u odgoju u sjemeništu "Petar Barbarić" Travnik.

Od 10:30 u prostorijama Židovske općine u Sarajevu, sudjelovao je na predavanju prof. dr. Michaela Brennera: "Mračna sjena Auschwitz. Život Židova u Njemačkoj".

Od 15:00 sati bio je u kanonskoj vizitaciji župe Presvetoga Trojstva Novo Sarajevo, a od 18:00 sati u župnoj crkvi slavio je Svetu misu.

24. siječnja 2015.

Od 09:00 sati s kancelarom don Mladenom Kalfićem primio je na razgovor vlč. fra Maijana Karaulu, vikara Franjevačke provincije BS.

Od 10:30 primio je na razgovor mr. don Ivicu Mršu, profesora na KBF-u Sveučilišta u Sarajevu i ravnatelja KŠC-a *Sveti Josip* u Sarajevu.

Od 15:30 bio je u kanonskoj vizitaciji župe Svetoga Luke Novi Grad, a od 18:00 sati u župnoj crkvi slavio je Svetu misu.

25. siječnja 2015.

U večernjim satima stigao je u Zagreb gdje je odsjeo kod zagrebačkog nadbiskupa Josipa kardinala Bozanića.

26. siječnja 2015.

Od 10:00 sati sudjelovao je na zajedničkom zasjedanju HBK i BKBiH u prostorijama HBK u Zagrebu.

27. siječnja 2015.

Od 09:00 sati sudjelovao je na 55. Teološko-pastoralnom tjednu na zagrebačkoj Šalati.

28. siječnja 2015.

Od 09:00 sati sudjelovao je na 55. Teološko-pastoralnom tjednu na zagrebačkoj Šalati.

Od 14:30 susreo se s vlč. Ivanom Toljom, župnikom župe Svetoga Ante Padovanskoga Gornja Močila - Sijekovac, i u njegovoj pratnji obišao neke institucije i osobe u Zagrebu.

Od 20:00 sati, zajedno sa zagrebačkim nadbiskupom Josipom kardinalom Bozanićem, sudjelovao je na promociji filma Marka Raguža "Uzdol 41" u dvorani Vijenac.

29. siječnja 2015.

Od 14:00 sati primio je na razgovor msgr. Luigia Pezzuta, apostolskoga nuncija u BiH.

Od 15:30 bio je u kanonskoj vizitaciji župe Svetoga Leopolda Bogdana Mandića Briješće, a od 18:00 sati u župnoj crkvi slavio je Svetu misu.

30. siječnja 2015.

Od 11:00 sati primio je na razgovor msgr. Luku Kesedžića, svećenika VN na službi u skupiji Klagenfurt u Austriji.

Od 16:00 sati slavio je Svetu misu u župnoj crkvi Svetoga Ante Padovanskoga u Žepču, a nakon toga pohodio KŠC "Don Ivan Bosco" gdje je sudjelovao na prigodnom programu.

31. siječnja 2015.

Od 09:00 sati slavio je Svetu misu u župnoj crkvi Blažene Majke Terezije u Vogošći, a potom obavio kanonsku vizitaciju istoimene župe.

Od 11:30 primio je na razgovor don Miroslava Ćavara, župnika župe Uznesenja BDM na Stupu i direktora Medijskoga centra VN.

Od 15:00 sati u prostorijama Ordinarijata predsjedao je na svečanoj sjednici otvaranja dijecezanskoga postupka za beatifikaciju fra Lovre Milanovića, OFM.

Od 16:30 primio je na razgovor msgr. dr. Tomu Vukšića, vojnog ordinarija.

1. veljače 2015.

Od 09:30 bio je u kanonskoj vizitaciji župe Svetoga Josipa Radnika na Palama, gdje je od 11:00 sati u župnoj crkvi slavio Svetu misu.

2. veljače 2015.

Od 09:30 je u prostorijama Apostolske nuncijature u BiH sudjelovao na novinarskoj konferenciji povodom objave dolaska pape Franje u BiH.

Od 10:30 slavio je Svetu misu u sarajevskoj katedrali.

Od 13:00 sati primio je na privatni razgovor svoga tjelohranitelja gosp. Antona Talajića.

Od 15:00 sati primio je u nastupni posjet nj.

e. gđu Maureen Cormack, novu veleposlanicu Sjedinjenih Američkih Država u BiH.

Od 16:00 sati sudjelovao je na sjednici Ordinarijata.

Od 17:30 primio je na razgovor msgr. dr. Pavu Jurišića, kanonika i dekana KBF-a Sveučilišta u Sarajevu.

3. veljače 2015.

Od 10:00 sati primio je na razgovor reisu-l-ulemu Islamske zajednice u BiH mr. Huseina ef. Kavazovića, u pratnji njegova zamjenika gosp. Huseina ef. Smajića i direktora Uprave za vanjske poslove Rijasetu IZ u BiH gosp. Razima Čolića.

Od 15:00 sati primio je na razgovor vlč. fra Marka Kepića, župnika župe Svetoga Juraja u Vitezu.

Od 20:00 sati sudjelovao je na teološkim tribinama KBF-a Sveučilišta u Sarajevu.

4. veljače 2015.

Od 09:00 sati je u prostorijama Ordinarijata sudjelovao na sjednici umrežavanja struktura Vrhbosanske nadbiskupije.

Od 16:30 primio je na razgovor bivšeg ministra kulture u Republici Hrvatskoj gosp. dr. Božu Biškupića i njegovu suprugu, te ravnatelja Franjevačkoga muzeja i galerije Gorica Livno gosp. Josipa Gelu.

Od 17:45 otišao je na liječnički pregled.

Od 19:30 primio je na razgovor dr. sc. Dragana Čovića, hrvatskoga člana Predsjedništva BiH.

5. veljače 2015.

Od 09:30 primio je na razgovor vlč. Ivana Tolja, župnika župe Svetoga Ante Padovanskoga Gornja Močila - Sijekovac.

Od 10:30 primio je na razgovor vlč. fra Josipa Tomasa, župnika župe Svetoga Ilije Proroka Novi Šeher.

Od 11:30 dao je intervju za Al Jazeera Balkans.

Od 15:00 sati je pohodio nove prostorije Veleposlanstva Republike Hrvatske u BiH u zgradi *Feroelektra d.d.* u ulici Maršala Tita 28.

Od 17:00 sati primio je na razgovor mr. don Olivera Jurišića, svećenika VN na poslijediplomskom studiju u Rimu.

Od 18:00 sati je u Hotelu Europa bio gost na svečanom primanju nj. e. gđe Maureen Cormack, nove veleposlanice Sjedinjenih Američkih Država u BiH.

6. veljače 2015.

Od 10:00 sati primio je na privatni razgovor svoga tjelohranitelja gosp. Antona Talajića.

7. veljače 2015.

Od 10:30 primio je na razgovor gđu Nadu Gavran, gđu Mariju Vučić i gđu Ljubicu Oroz iz župe Svetoga Ilije proroka Kiseljak.

Od 11:45 primio je na razgovor vlč. Josipa Šimunovića, župnika župe Uznesenja BDM Haljinići.

Od 20:00 sati gostovao je na Radio Mariji.

8. veljače 2015.

Od 11:00 sati predvodio je Svetu misu u župi Svetoga Dominika Goražde, gdje je bio u kanonskoj vizitaciji župe.

9. veljače 2015.

Od 09:00 sati primio je na razgovor gosp. Gorana Milića, direktora Al Jazeera Balkans.

Od 10:30 primio je na razgovor vlč. fra Marka Lovrića, župnika župe Svetoga Franje Asiškoga Šikara.

Od 11:00 sati primio je s. M. Ivanku Mihaljević.

Od 11:30 primio je na razgovor dr. don Šimu Maršića, ravnatelja NCM *Ivan Pavao II* i profesora na KBF-u Sveučilišta u Sarajevu.

Od 21:00 sat bio je na adoraciji u bogoslovnoj kapeli Navještenja Gospodinova.

10. veljače 2015.

Od 07:30 sudjelovao je na duhovnim vježbama svećenicima VN u Bogosloviji.

Od 10:00 sati u prostorijama Nuncijature sudjelovao je na sjednici Odbora za pripremu Papina pohoda Sarajevu.

11. veljače 2015.

Od 11:30 otputovao je u Rim na Konzistorij kardinala.

16. veljače 2015.

Od 10:00 sati primio je na razgovor msgr. dr. Stanislava Hočevara, beogradskoga nadbiskupa.

Od 11:00 sati primio je na razgovor gosp. Kevina Zlatka Brauchlera.

Od 15:30 primio je na razgovor gđu dr. sc. Katu Senjak, predsjednicu Ustavnoga suda Federacije BiH.

Od 16:15 primio je na razgovor vlč. Josipa Vajdnara, župnika župe Svetoga Leopolda Bogdana Mandića na Briješću i glavnog urednika Katoličkoga tjednika.

17. veljače 2015.

Od 12:00 sati u župi Rođenja BDM Brusnica predvodio je Svetu misu zadušnicu i sprovodne obrede za pokojnu Mariju Majić, majku svećenika vlč. Mate Majića.

18. veljače 2015.

Od 10:00 sati bio je na sastanku s odgojiteljima Vrhbosanskoga bogoslovnoga sjemeništa.

Od 15:00 sati primio je na razgovor gosp. Josipa Šimića, studenta laika na KBF-u Sveučilišta u Sarajevu.

Od 16:00 sati primio je na razgovor gđu mr. sc. Sandu Smoljo Dobrovoljski, voditeljicu Centra za savjetovanje Vrhbosanske nadbiskupije.

Od 17:00 sati primio je na razgovor msgr. mr. sc. Tomu Kneževića, profesora na KBF-u Sveučilišta u Sarajevu.

19. veljače 2015.

Od 08:00 sati predvodio je Svetu misu u župnoj crkvi Svetoga Ilije Proroka u Zenici, a potom je bio u kanonskoj vizitaciji istoimene župe.

Od 10:00 sati bio je u zgradi Predsjedništva na sastanku trojice članova Predsjedništva BiH Mladena Ivanića, Bakira Izetbegovića i dr. Dragana Čovića sa predstavnicima triju najvećih religijskih zajednica u BiH. U ime Islamske zajednice na sastanku je sudjelovao reisu-l-ulema Islamske zajednice u BiH mr. Husein ef. Kavazović, a u ime Pravoslavne crkve vladika Grigorije Đurić.

Od 16:00 sati u prostorijama Ordinarijata bio je na sastanku Odbora za pripremu Papina pohoda BiH.

Od 20:00 sati primio je na razgovor vlč. fra Lovru Gavrana, provincijala Franjevačke provincije BS.

20. veljače 2015.

Od 14:30 bio je u kanonskoj vizitaciji župe Svetoga Josipa u Zenici. Od 16:30 u župnoj crkvi prevodio je molitvu Križnoga puta, a od 17:00 sati Svetu misu.

21. veljače 2015.

Od 08:00 sati predvodio je Svetu misu u župnoj crkvi Bezgrešnoga začeca BDM Zenica Crkvice, a potom je bio u kanonskoj vizitaciji istoimene župe.

Od 14:00 u župi Marije Majke Crkve Garevac predvodio je Svetu misu zadušnicu i sprovodne obrede za pokojnog Peru Stanušića, oca svećenika vlč. Marka Stanušića.

22. veljače 2015.

Od 10:00 sati predvodio je Svetu misu u župnoj crkvi Presvetoga Srca Isusova Zenica Čajdraš, a potom je bio u kanonskoj vizitaciji istoimene župe.

23. veljače 2015.

Od 09:30 primio je na razgovor don Mirolava Čavara, župnika župe Uznesenja BDM na

Stupu i direktora Medijskoga centra VN.

Od 11:00 sati primio je na razgovor gosp. Predraga Praštala, predsjednika Europskoga pokreta u BiH.

Od 12:00 sati primio je na razgovor gosp. Marinka Čavaru, novoizabranoga predsjednika Federacije BiH.

Od 15:00 sati primio je na razgovor glavnog državnoga tužitelja u BiH gosp. Gorana Salihovića.

Od 16:00 sati u prostorijama Ordinarijata sudjelovao je na sjednici Odbora za pripremu Papina pohoda Sarajevu.

24. veljače 2015.

Od 08:00 sati predvodio je Svetu misu u župnoj crkvi Uzvišenja Svetoga Križa Zenica Klopče, a potom je bio u kanonskoj vizitaciji istoimene župe.

Od 16:00 sati predvodio je Svetu misu u samostanskoj crkvi Gospe od Karmela na Stupu.

25. veljače 2015.

Od 10:00 sati sudjelovao je na sastanku svećenika Gučogorskoga arhiđakonata u travničkom sjemeništu "Petar Barbarić", gdje je od 12:00 sati predvodio Svetu misu u sjemenišnoj crkvi Svetoga Alojzija Gonzage.

26. veljače 2015.

Od 10:30 primio je na razgovor don Mirolava Čavara, župnika župe Uznesenja BDM na Stupu i direktora Medijskoga centra VN.

Od 16:00 sati u prostorijama Ordinarijata sudjelovao je na sjednici Odbora za pripremu Papina pohoda Sarajevu.

Od 17:45 primio je na razgovor msgr. mr. sc. Tomu Kneževića, profesora na KBF-u Sveučilišta u Sarajevu.

27. veljače 2015.

Od 09:45 otišao je na liječnički pregled.

Od 11:00 sati primio je na razgovor vlč. fra Zorana Livančića, župnika župe Uznesenja BDM Dolac na Lašvi.

Od 11:30 primio je na razgovor msgr. Luku Kesedžića, svećenika VN na službi u biskupiji Klagenfurt u Austriji.

Od 14:30 bio je u kanonskoj vizitaciji župe Uzvišenja Svetoga Križa Bistrica. Od 16:30 u župnoj crkvi prevodio je molitvu Križnoga puta, a od 17:00 sati Svetu misu.

28. veljače 2015.

Od 09:30 u prostorijama Bogoslovije posjetio je i pozdravio sudionike Susreta animatora

liturgijskih zborova u VN.

Od 10:00 sati, u pratnji vlč. Fabijana Stanušića i obitelji Ernestine Bergamaschi iz mjesta Caronno Pertusella kod Milana, posjetio je gradilište *Nadbiskupske rezidencije* na adresi Josipa Stadlera 13.

Od 14:30 posjetio je Nadbiskupijsko sjemeni-

šte "Petar Barbarić" u Travniku, gdje je bio susret bogoslova VBS-a i travničkih sjemeništara.

Od 19:00 sati je u sjemenišnoj auli "Josip Stadler" bio gost na promociji knjige "Povijest Religija", autora dr. sc. don Ante Ledića, svećenika VN.

CONGREGAZIONE
DELLE CAUSE DEI SANTI

Romae, die 3 Decembris A.D. 2014

Prot. N. 3181-1/14

Eminentissime Domine,

Litteris sub Prot. N. 1137/2014, die 30 mensis Iunii huius anni 2014 editis, Eminentia Tua ab hac Congregatione de Causis Sanctorum quaerit utrum ex parte Sanctae Sedis aliquid obsit Causae Beatificationis seu Declarationis Martyrii Servi Dei Lovro Milanović, Sacerdotis professi Ordinis Fratrum Minorum, in odium Fidei, uti fertur, anno 1807 interfecti.

Re explorata, placet mihi Eminentiam Tuam certiore reddere ex parte Sanctae Sedis nihil obstare quominus Causa Beatificationis seu Declarationis Martyrii eiusdem Servi Dei peragi possit, servatis "*Normis servandis in Inquisitionibus ab Episcopis faciendis in Causis Sanctorum*", die 7 mensis Februarii anno 1983 ab eadem Congregatione editis.

Eminentiae Tuae addictissimus
in Domino

Angelus Card. Amato, S.D.B.
Praefectus

+Marcellus Bartolucci
Archiepiscopus tit. Mevanien.
a Secretis

Em.mo ac Rev.mo Domino
D. Vinko S.R.E. Card. Puljić
Archiepiscopo Vrhbosnensi seu Serajensi
Kaptol 7 – BiH 71000
Sarajevo
Bosna e Hercegovina

NUNZIATURA APOSTOLICA
IN BOSNIA ED ERZEGOVINA

Sarajevo, 19 gennaio 2015

N. 569 - 2

Eminenza,

Sono lieto di rimettere all'Eminenza Vostra i seguenti Telegrammi a Lei indirizzati, in occasione del Suo prossimo onomastico (22 gennaio p.v.):

“EM.MO SIGNOR CARDINALE VINKO PULJIĆ
ARCIVESCOVO DI VRBOSNA

NELLA LIETA RICORRENZA DEL SUO ONOMASTICO, MI UNISCO ALLA SUA LETIZIA E LE RIVOLGO FERVIDI VOTI AUGURALI, INVOCANDO PER INTERCESSIONE DEL SANTO PATRONO, L'ABBONDANZA DEI FAVORI CELESTI E, MENTRE CHIEDO DI PREGARE A SOSTEGNO DEL MIO MINISTERO PETRINO, LE IMPARTO DI CUORE LA BENEDIZIONE APOSTOLICA, ESTENDENDOLA A QUANTI SONO AFFIDATI ALLE SUE CURE PASTORALI E ALLE PERSONE CARE.

FRANCISCUS PP”

“IN OCCASIONE DELLA FESTA ONOMASTICA, GRADISCA I MIEI CORDIALI VOTI AUGURALI, ACCOMPAGNATI DAL RICORDO AL SANTO ALTARE.

CARDINALE PIETRO PAROLIN
SEGRETARIO DI STATO”

Sua Eminenza Reverendissima
Il Sig. Card. VINKO PULJIĆ
Arcivescovo Metropolita di
Vrhbosna-Sarajevo
SARAJEVO

-2-

“NELLA LIETA RICORRENZA ONOMASTICA, VOGLIA
GRADIRE OGNI BUON AUGURIO, CON L’ASSICURAZIONE
DELLA MIA PREGHIERA.

ARCIVESCOVO ANGELO BECCIU SOSTITUTO”

Associandomi di vero cuore e ai voti augurali del Santo
Padre e dei Superiori della Segreteria di Stato, Le rinnovo, Eminenza, i miei sentimenti di profonda stima, mentre La saluto cordialmente nel Signore.

✠ Luigi Pezzuto
Nunzio Apostolico

IZ KORESPONDENCIJE

SEGRETERIA DI STATO

PRIMA SEZIONE - AFFARI GENERALI

Vatikan, 13. siječnja 2015.

Br. 63.000

Gospodine Kardinale,

u prigodi svetkovine Rođenja Gospodinova i za početak Nove Godine, Vi ste, u Vaše osobno, kao i u ime pomoćnog biskupa Mons. Pere Sudara, u ime svećenika, redovnika i redovnica, sjemeništara te svih vjernika Vaše Nadbiskupije, uputili Vrhovnom Svećeniku srdačnu čestitku praćenu molitvama i dobrim željama.

Njegova Svetost želi izraziti živu zahvalnost na toj ljubaznosti i, dok poziva da molite za Njega i Njegovo služenje Crkvi, želi da rođenje Isusa Krista „istinskog svjetla koje prosvjetljuje svakog čovjeka“ (Iv 1,9), ponovno zapali u našim srcima plamen vjere i nade.

Uzoriti, s tim mislima, zazivajući nebeski zagovor Bezgrešne Bogorodice, Sveti Otac rado udjeljuje zamoljeni Apostolski blagoslov svima koji su se ujedinili u ovoj čestitci.

Priopćujući ovo, s osobitim Vas poštovanjem pozdravljam.

Odani u Kristu Isusu,

Mons. Peter Brian Wells
Prisjednik za Opće poslove Državnog tajništva

Uzoriti gospodin
Kardinal Vinko PULJIĆ
Nadbiskup metropolit vrhbosanski
Kaptol 7
SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA

Katedrala, Božić - Danja Misa

25. prosinca 2014.

Dragi apostolski nunciju!

Draga braćo u biskupstvu!

Draga braćo i sestre po krsnoj milosti, vi u katedrali i vi koji nas pratite preko elektronskih medija!

Draga braćo i sestre koji niste kršćani, a koji nas pratite u ovom slavlju! I vas od srca pozdravljam!

Evo nas na ovaj božićni dan da slavimo otajstvo rođenja Isusa Krista. Shvatimo danas dok slavimo Božić da mi Bogu ne možemo ništa dodati jer On ima vječnu slavu. Ali tu vječnu slavu je očitovao u nama i darovao nama kada je se On Sin Božji, začet po Duhu Svetom i nošen od Djevice Marije, te se rodio utjelovi Bogočovjek. A onda, kada se to čudo dogodilo, ta slava koju je On imao od vječnosti, očitovana je i nama. Slaveći to otajstvo mi postajemo dionici toga otajstva. Mi dobivamo slaveći Božić. Što dobivamo? *I Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama.* Dobivamo dar da prepoznamo kako nam se Bog u svojoj ljubavi dariva i ostaje s nama. Ostaje bliz s nama. To je ono što je čovjeku potrebno jer se čovjek izgubio. Dobro se sjećate iz Biblije kako se čovjek sakrio kada je sagriješio. Adama Bog pita: *Gdje si?* Nije se samo tada čovjek sakrio, kada je od Boga pobjegao radi grijeha, nego kroz svu povijest čovjek bježi od Boga, krije se i osjeća se nesretan, izgubljen, u mraku. Bog je htio da ga izvadi iz tog mraka. Tako smo divno u današnjoj zbornoj molitvi molili da je Bog ljudsko dostojanstvo divno stvorio a još divnije obnovio. Bog nas je stvorio sebi sličnima kao djecu Božju. Ali kada smo to dostojanstvo grijehom izgubili onda ga je obnovio došavši kao dijete, postavši čovjekom da bi nas mukom, smrću i uskrsnućem vratio u ljudsko dostojanstvo. Rado volim ovo ponavljati – Božić je svetkovina ljudskog dostojanstva jer se Bog rodio kao čovjek i upravo u tome čovjek prepoznaje svoje dostojanstvo. To je danas tako jako važno kada vidimo da se urušava dostojanstvo ne samo u čovjeku nego i u društvu. Čovjek se izgubio pa će, iako je ugrožen čovjek, radije donositi zakone o zaštiti pasa. Donosi zakone da smanji nepravdu, ali istovremeno donosi zak-

one da se nerođeno dijete smije ubiti, da se starce smije ukloniti jer su smetnja društvu. To je i Adolf Hitler radio pa su ga svi osudili. Danas to rade kroz demokratske zakone. Strašno me to izaziva i zbunjuje. Čovječje, gdje si? Izgubio si se u tim svojim hodanjima i lutanjima. Izgubio si čovjeka iz vida. Zato je potrebno da se vrati vrednovanje života. Sjećam kako su za vrijeme rata kružile brojne anegdote i vicevi. Onda su pitali koliko vrijedi ljudski život? Odgovor je bio: onoliko koliko vrijedi jedan metak. Nažalost, nije to bilo samo u ratu. I danas: *Koliko vrijedi ljudski život?* Smrt se sije na svakom koraku, u raznim strukturama. Čovjek se naježi slušajući te strašne smrti koje se siju u ozračju mržnje koja se širi. Strašno je kada se ubija u ime Boga. Bog čovjeka ljubi i želi ga spasiti. To je toliko đavolski kada netko u ime Boga misli da smije sijati smrt. Zato je prevažno da mi danas, slaveći Božić, upravo prepoznamo te vrijednosti koje čovjek treba živjeti i ostvarivati. U prvom redu vrednovati život. Svačiji život je vrijedan.

Bog je nama došao kroz obitelj, Nazaretsku obitelj. Rodio je se i odrastao u nazaretskoj obitelji. Zapravo i mi idemo Bogu kroz obitelj. Bog, surađujući s našim roditeljima darovao nam je život. To je dar. Nitko od nas nije zaslužio biti živ. To je dar. Nijedan roditelj nije zaslužio imati djecu. To je dar. Ali mi danas ne shvaćamo da je život dar, a ne vlasništvo kako mnogi misle. Potrebno je ponovno vratiti u obitelji vrednovanje dara života. Što smo stvorili od toga obiteljskog gnijezda koje treba biti gnijezdo ljubavi? Stvorili smo trku za potrošnjom, za što više imati. A onda, tako mi je simpatično bilo čitati anketu gdje su pitali djecu: *Što bi voljeli da vam tata i mama za Božić daruju?* Jedna mala je rekla: *Imam previše igračkica, ne treba mi. Htjela bih igrati se s mamom i tatom.* Dijete treba srce, ne igračke. Ne mobitel, ne internet, nego ljudsko srce. Eto, Bog je uzeo ljudsko srce da nama pokaže blizinu. Zato nam je potrebno slaveći Božić prepoznati vrijednost ljudskoga srca - biti čovjek i odgajati čovjeka. Upravo je obitelj gnijezdo gdje se prihvaća život, gdje se on odgaja, gdje je prva

škola vjere i prva škola molitve. Bog je k nama kroz obitelj došao i mi idemo Bogu kroz obitelj. Kako će dijete Boga nazvati ocem ako u tom ocu ne zrači plemenitost očinske ljubavi. Ne može doživjeti Boga Ocem ako je otac agresivan i da ne nabrajam druge negativnosti. Ako on kaže *Oče naš* pa mu njegov otac padne na pamet, kako će Boga ocem zvati. Ili ako je majka sebična, a kažemo Bog je ljubav, kako će Božju ljubav doživjeti kroz sebičnu majku. Majka i otac djetetu predstavljaju Boga. I zato sam rekao da i kroz obitelj mi idemo Bogu. Prepoznati svoje dostojanstvo, prihvatiti dar Božji i odgajati život u ovome svijetu. A onda staviti čovjeka na noge. Bog želi čovjeka kao suradnika. Bog želi čovjeka da s Njim surađuje, a ne da uništava ovaj svijet. Današnji čovjek je shvatio da smije što god hoće, a onda kuka i uništava. Uništava zato što je zaničevao Boga, Božji zakon je zaboravio. Ruši naravni zakon kroz parlamente i tobožnju demokraciju. Čovječe, gdje si? Nađi se kao suradnik s Bogom, s Bogom koji je ljubav i koji je obnovio tvoje dostojanstvo. A onda ćeš razumjeti da čovjek nije neprijatelj nego suradnik. Uvijek mi je draga slika: *Kada sviće dan?* Često su odgovarali: pa kada vidiš stabla, kada nije više

mrak i sl. A odgovor je jednostavan: *Kada u čovjeku prepoznaš svoga brata tada je svanuo dan.* Dok to ne bude, noć vlada u ljudskom srcu. I zato u ovoj noći 21. stoljeća kada se sije smrt, kada se u ime stranke ubija ljude, želimo da ova noć zasvijetli i da utješi sve koji trpe. *Mali Isuse, utješi sve one koji su prognani iz svoje kuće. Utješi djecu koja su ostala bez svojih roditelja. Utješi sve one ranjenike, one koji su ubijeni u nadi. Donesi im svjetlo da prepoznaju da je nastao dan kada se Ti očituješ, u kojem se ti daruješ i vraćaš čovjeku dostojanstvo.* I završavam mišlju iz današnjeg Evanđelja. Nema bolnijeg osjećaja: *Svojima dođe i njegovi ga ne primiše.* To danas zapiše Ivan. Mi se zovemo Isusovi jer smo kršteni. Međutim, bolno je da toliki žive kao da Isus nije došao. Toliki imaju takav rječnik da se stidim što su kršćani. *Svojima dođe i njegovi ga ne primiše.* Mi koji smo Isusovi moramo svjedočiti. Čude se što Papa onako snažno traži vjerodostojnost. To mora biti zahtjev svakog kršćanina. Biti vjerodostojan. Ono što jesam da me po tome prepoznaju. To nije usmjereno ni protiv koga. Dapače, ako budemo pravi svi će pored nas mirno živjeti. Zato želim u tom duhu čestiti Božić i Isusovo porođenje. Tu radost ponesite i pronosite. Amen.

Kanonska vizitacija župe Svetoga Franje Asiškoga Dobrinja

17. siječnja 2015.

Draga braćo misnici!

Draga braćo i sestre!

Maloprije sam vijećnicima tumačio razlog ovog pohoda, a sada želim i vama protumačiti ovaj pohod župi Svetoga Franje na Dobrinji. Obaveza biskupa je da svake četiri godine napravi kanonsku vizitaciju svih župa u biskupiji. To činim ovih dana po sarajevskim župama. Tako sam danas došao i u vašu župu. Pregledao sam knjige, obišao gradilište i razgovarao s vijećnicima, a u ovom trenutku s vama želim moliti. Euharistija je najsvetiji čin. Danas slavimo svetoga Antu, opata i pustinjaka iz ranih kršćanskih vremena. Zanimljiv je ovaj svetic. Imao je jednu mlađu sestru i kao mladić

je ostao bez roditelja. Svaki mladi čovjek promišlja što učiniti u životu i kako se ostvariti. Ne samo mladi čovjek nego i svaki čovjek razmišlja što činiti i u životu se ostvariti. Tako i on. Na slavlju jedne Svete mise čitalo je se Evanđelje koje smo danas čuli. I on je doživio kao da mu to Isus kaže. Iza smrti njegovih roditelja ostala je velika imovina, veliko blago. A tada se bogatstvo mjerilo po imanju zemlje, nije bilo banaka kao danas. I čuvši ovo Evanđelje, vrati se kući, sve podijeli, rasproda, ostavi samo roditeljsku kuću i jedan manji dio imetka da može sestru uzdržavati. I onda opet dođe u crkvu i čuje Evanđelje: *Ne brinite se tjeskobno.* Vrativši se kući, proda i ono što mu je

ostalo, a sestru dadne u jedan odgojiteljski put koji je tada bio za djevojke, i on se posveti pokorničkom životu. Mlad čovjek. Bog mu je dao jedan poseban dar - sve što je pročitao i zapamtio je. Zanimljivo je da je u to doba bilo i knjiga. On je posebno čitao Sveto Pismo, molio i pokoru činio. Sotona je vrlo lukav. Kada vidi da je neko krenuo putem svetosti onda njega posebno napastuje. One koji griješe, on ne napastuje jer su već na njegovom putu. Tako je cijeli život proveo u borbi s đavлом u tim napastima koje su ga pratile cijeli život. No, radi svoga pokorničkog života vrlo brzo je stekao ugled u svojoj sredini pa su ljudi dolazili pitati za savjet. A njegov je bila riječ Božja koja je njega obratila. I ljudi su nevjerovatno ohrabreni odlazili od njega jer ih je poticao riječju Božjom. U to doba je bilo i Dioklecijanovo progonstvo. Tada je živio i biskup Atanazije koji se borio protiv krivovjerja pa su ga progonili. On je išao hrabriti kršćane da se ne prepadnu progonstva i mučeništva nego da ostanu vjerni. I uspio je ohrabriti mnoge katolike da se ne boje progonstva. Ako treba i mučenički umrijeti, ali treba ostati vjeran.

Svako vrijeme ima svoje breme. U svakom vremenu ima prilika i neprilika. Ovo je naše vrijeme. I treba nam sada jedan Ante Pustinjač koji će nam reći: *Ne bojte se vjernici! Hrabro! U Boga se pouzdajte.* Evo, čuli smo u prvom čitanju riječi o proroku Iliji. Prorok koji je vjernike hrabrio u vjeri. I mi koji smo dobili zadatak i poslanje propovijedanja, ponekad klonemo kao i prorok Ilija. *Dosta mi je svega. Poderao sam jezik, a ne uspijeva.* I on kao da je klonuo i želi odustati od svega. I Bog ga krijepi: *Ustani i jedi. Pred tobom je dalek put.* I tako dva puta. Vrlo je dirljivo doći u tu pećinu. Tamo je sada karmelski samostan, baš tamo gdje je Ilija doživio iskustvo Boga blizoga. Tamo sam ja posebno molio za Bosnu i Hercegovinu koja je stavljena pod zaštitu svetoga Ilije. On doživljava Božju blizinu. Tek tada postaje sposoban nastaviti poslanje. Mi smo svi krštenjem dobili poziv kršćanski, ali i poslanje svjedočiti vjeru. I u tome kao da koji puta izgubimo nadu, klonemo poput Ilije. I mislimo da nema smisla, gotovo je. Posebno kada slušamo vijesti iz svijeta. Ne zaboravimo da je Božja zadnja. Mogu ljudi kako hoće, ali neće dokle hoće. Božja je zadnja. Na primjeru Ilije želim sebe i vas hrabriti u pouzdanju u Boga. Bog kaže Iliji: *Ustani*

i jedi. Pred tobom je dalek put. Mi svaki dan možemo blagovati tu riječ Božju koja hrani našu vjeru. Možemo blagovati nebesku hranu u Euharistiji, samog Krista i tu iskusimo poput Ilije Božju blizinu kako bismo se nosili s izazovima života. Pred nama je toliko puno izazova ali i prilika da pokažemo svoju vjernost Bogu, svoje pouzdanje u Boga, nadu u Boga. Ljudi koji su puni nade izazivaju poštovanje. Nije sveti Ante stekao dostojanstvo, poštovanje čuvenim govorima nego s nadom kojom je pokoru činio. Jednom je u noći dobio jedno nadahnuće da ima jedan svetiji od njega. Krene na put i pronađe svetoga Pavla pustinjača. S njime ostane jedno vrijeme u pustinji. Tako je i on bio u zajedništvu ojačan. Kada je umro sveti Pavao on je se vratio, radio i činio pokoru. Odjednom su se počeli okupljati učenici. I on ih je poučavao riječi Božjoj. To je bio na svoj način prvi samostan. Onda ti njegovi učenici pitaju sve ono što im je potrebno za život. Jednom zgodom on upita svoje učenike: *Što mislite koja je krjepost najvažnija u životu?* Oni počnu govoriti: poniznost, istina, jer se Bog maleni- ma protiv. Ali sveti Ante im odogovori da ima još važnija. I oni stanu nabrajati, ali nijedna od navedenih nije bila najvažnija. *Učitelju, koja je najvažnija?* - upitaju ga učenici. Onda sveti Ante kaže: *Razboritost je najvažnija krjepost. Bez razboritosti svaka druga krjepost može postati mana jer đavao zna srušiti čovjeka kroz krjepost.* Razboritost je sposobnost razlikovanja duhova. Bože daj nam svjetla da znamo razlučiti ono što je Božje i što je ljudsko.

Sinoć sam u jednoj župi propovijedao o potrebi brige za dušu. Kada bismo se brinuli za dušu koliko za tijelo mi bismo jako brzo rasklali u svetosti. Ako mi ne vjerujete, provjerite sami - koliko vremena potrošite za uređivanje tijela, odijela ili stana. Kada biste malo posvetili za dušu, bili biste plemenitiji. Zato je potrebna ta razboritost da ne pravimo od sebe karikaturu nego cijelog čovjeka. Riječ Božja mi uvijek treba biti nutarnje svjetlo. Neće meni čovjek dati svjetlo, možda će mi preko čovjeka poručiti, ali Bog daje svjetlo. On mi daje utjehu, okrijepu i nadu. Neka ova riječ bude poticaj da se otvorimo Bogu, Njegovim poticajima, ohrabrenju, posebno i preko svetaca i preko riječi Božje, da se i mi poput Ilije nahranimo i da se ne bojimo putovanja kroz svagdanji život. Amen.

Kanonska vizitacija župe Svetoga Dominika Goražde

8. veljače 2015.

Dragi župniče, dragi tajniče!

Draga braćo i sestre!

Želim vama, maloj zajednici, kazati nekoliko stvari. Svaki biskup u biskupiji ima dužnost obići svoje župe kroz četiri godine i steći uvid kako živi Crkva na pojedinom prostoru. Evo kroz ovo vrijeme ja sam na neki način to činio u Sarajevskom dekanatu. Ove godine sam odlučio obići četiri dekanata. Naša nadbiskupija je podijeljena u 155 župa, a one su podijeljene u 13 dekanata. Ova župa u Goraždu pripada Sarajevskom dekanatu kojeg sam ovih dana obilazio. Župa Goražde je zadnja župa koju posjećujem u ovom dekanatu. Htio bih vas upoznati i s time da biskupi jedne zemlje svoja izvješća nose Papi i prikazuju mu stanje Crkve na području svoje biskupije. Tako ćemo mi biskupi BiH poći Papi i prikazati mu stanje Crkve na prostorima naših biskupija.

Vi ste čuli da je Papa najavio da će 6. lipnja osobno doći u Sarajevo i mi se polako pripremamo da mu spremimo vjernički doček. Ne samo katolici nego i svi ljudi dobre volje. I vas pozivam da molite da taj pohod bude blagoslov našoj zemlji i našem narodu, posebno Katoličkoj Crkvi.

U drugom dijelu svoje propovijedi osvrnut ću se na Riječ Božju koja je danas naviještena. Crkva je podijelila dijelove sv. Pisma kroz nedjelje i kroz svaki dan kako bi riječ Božja hrabrila ljudima vjeru. Današnje prvo čitanje uzeo je iz knjige o Jobu. Job je simbol trpljenja i patnje jer je on jako puno patio, ali u svojoj patnji nikada nije izgubio pouzdanje u Boga. Tu poruku želim prenijeti. Nema čovjeka na Zemlji da ne nosi križ. Svatko ima svoj križ. I u toj patnji potrebna nam je vjera i pouzdanje u Boga. To smo i molili u današnjoj molitvi: *Zaštita Božja je jedina naša sigurnost*. Ovo zemaljsko je tako nesigurno, prolazno i varljivo. Jedino Bog je naša sigurnost. I zato želimo danas ponijeti kući: sačuvati u svakoj situaciji pouzdanje u Boga, računati s Bogom i u Njemu tražiti utjehu.

Sveti Pavao pišući Korinćanima kaže da on kao apostol mora naviještati Evanđelje. Evan-

đelje je obaveza. Ne možemo više živjeti kao da Isus nije došao. On je došao, utjelovio se. I mi koji smo kršteni, koji smo primili to opredjeljenje za Isusa Krista, više ne možemo živjeti kao da Isus nije došao, bez obzira na one koji drugačije misle i drugačije žive. Mi moramo živjeti to uvjerenje i živjeti s Kristom. Ne samo da su biskupi, svećenici, redovnici i redovnici dužni naviještati nego svaki vjernik dužan je svjedočiti svoju vjeru za Isusa Krista.

Iz Evanđelja danas želimo prepoznati da je Isus onaj koji liječi i tijelo i dušu. Oni su donosili bolesnike Isusu. Znao, kada je čovjek bolestan, samo jedno treba - zdravlje, dok je zdrav, stotinu potreba ima. Ljudi često puno troše za zdravlje. Jasno, jer to je blago. Jedan bi rekao: *Nema nas zdravih, samo ima nepregledanih*. Svatko od nas na svoj način nosi svoju slabost, svoju bolest. Htio bih ovdje reći da je u fizičkom trpljenju jako važna duhovna snaga. A duhovnu snagu stječemo upravo iz pouzdanja u Boga. Na poseban način da čovjek shvati da je gora bolest duše nego tijela. A grijeh je ta bolest duše. I zato je potrebno osloboditi se grijeha, zloće. Grijeh je crv koji izgriza dušu. Čim je duša oslabila onda i tijelo slabi. Zato je prevaziđeno za tjelesno zdravlje imati duhovno zdravlje - biti u duši zdrav kako bi mogao snažno nositi krhkosti koje kao čovjek imam. Isus je taj koji daje i jedno i drugo - i zdravlje duše i zdravlje tijela. Jasno da neće koji puta Bog uslišiti molitve kada mi molimo za zdravlje. Ne usliša. Kada bismo mi znali zašto. Ne daje nam Bog na znanje zašto. Dopusti ga za tko zna koje dobro. Prepusti trpljenje. Čovjek kada je zdrav često postane i bahat. A kada je bahat onda mu Bog ne treba nego je dovoljan sam sebi. I zato koji puta Bog pripusti poniženja i trpljenja da čovjek shvati da je ograničeno biće i da mu je potrebna Božja pomoć. Druga stvar što želimo danas iz Evanđelja naučiti: Isus nije navezan na jedno mjesto. On želi na svim prostorima propovijedati. To je zadaća nas svećenika. Mi ne možemo biti navezani ni na jednu župu, ni na jedno mjesto. Mi smo poslani svima, na svim prostorima. Svaki vjernik

nam je važan - pomoć mu da ustraje na putu Isusovu. I vi mala zajednica niste za nas nevažni. Nama je stalo da i vi kao vjernici ustrajete u vjeri, da Bogu budete odani. Isus kada je obavio sve, ujutro rano se povukao u molitvu jer ga vjerojatno ujutro nitko nije smetao. Važno naći vrijeme za Boga. Kada mi kažemo da se nemamo vremena moliti to je jako opasno reći. Zašto? Zato što je to laž. Ne može biti da za Boga nema vremena. On je najvažniji. I za Boga u danu uvijek treba imati vremena da s Njim razgovaram. I zato je prevažno - molitva je razgovor s Bogom. I u molitvi s njim mi se Bogu približimo ali narod je davno rekao: *S kim si, takav si*. Ako se s Bogom družimo, onda

će nas Njegova ljubav obuhvatiti. I onda kroz molitvu On nas oplemenjuje. Kada se ljudi iskreno mole, oni zrače dobrotom i plemenitošću jer molitva ne da čovjeku da bude zao, nego da bude bliz.

Zato želim i sebe i vas hrabriti na tom putu da budemo Bogu blizi, da nas Božja blizina zahvati, oplemeni i učini hrabrima u nošenju svoga križa. Svima nam je ta milost Božja potrebna.

Evo, to su misli današnje nedjelje koje sam vam htio prenijeti. I želim da nakon svake druge nedjelje kada imate Misu odete kući duhovno ojačani i s Bogom više računate. Amen.

Derventski dekanat
Svećenička korona, Koraće, 26.02.2015.
Koreferat (razmatranje)

Živjeti sveto u Derventskom dekanatu

- U životu je samo jedna stvar žalosna: ako ne ljubimo Boga i ako nismo sveti¹.
- Godina posvećenog života: 30.11.2014.-02.02.2016.
- Logo za Godinu posvećenog života.

Tumačenje²: Evanđelje, prorokovanje, nada – temeljne vrijednosti redovničkog posvećenja; golubica nad vodama – djelovanje Duha Svetoga, leti nad valovima povijesti; mozaik – pred-

stavlja vodu, složenost i sklad ljudskih i kozmičkih elemenata; tri zvijezde – ispovijedanje Trojstva, znak bratstva i služba ljubavi; višeplošni globus – svijet u svoj raznolikosti; napomena – naglasak identiteta posvećenog života u Crkvi; Evanđelje – temeljna norma posvećenog života; prorokovanje – poseban oblik sudjelovanja u Kristovoj proročkoj službi; nada – podsjeća na eshatološko kršćansko otajstvo.

Osobe posvećenog života: Katolički katekizam govori izričito o Bogu posvećenim osobama kao o velikom razgranatom stablu čiji korijeni crpe svoje postojanje iz evanđeoskih savjeta od početka³. Izričito se spominje: pustinjački život, posvećene djevice, redovnički život, svjetovne ustanove i družbe apostolskog života.

Ali svi smo pozvani na svetost. Nemoguće je pobrojiti sve crkvene dokumente koji govore o pozivu na svetost.

1 Leon Bloy /1846-1917/, francuski katolički pisac; v. Josip Antolović, Duhovni velikani – Sveci Katoličke Crkve, I.dio: siječanj – lipanj, Zagreb 1998, Predgovor, Franjo Pšeničnjak, DI
2 Poruka BKBiH: Godina posvećenog života.
3 KKC, Posvećeni život, br.914-945.

Svetost općenito: Ponajprije Bog je svet. Bez Boga ništa ne može biti sveto. Zato je i čovjek svet ukoliko se Bog očituje u životu čovjeka. Iznad svega Bog se očituje u životu Isusa Krista. Svetost je nadnaravna stvarnost, dar i milost Božja; a u smislu čovjekova predanja Bogu, govori se o herojskom stupnju kreposti, osobito stožernih, kod pojedinog čovjeka⁴. Tako dakle, govorimo o *darovanoj svetosti ili posvećenju Duhom, to jest svetost kao dar i milost, te o svetosti kao pozivu i zadaći koja se mora ostvariti*⁵.

Zašto naslov: Živjeti sveto u Derventskom dekanatu:?

Svi su pozvani na svetost. Svakom je pružena prilika. I neprilike su prilike za svetost. I u progonstvu se može živjeti sveto. Nama je ponuđena prilika, barem za neko vrijeme, živjeti u okolnostima kao predvoditelji ratom opustošenih župa, mislim ponajprije na nas koji se zovemo svetim imenom – svećenici. Svetost je živa, dinamična, plodna, stvaralačka. Svetost je kao živo stablo s mnogo grana. Nisu važne samo najveće grane, nego i one najmanje. Zar ne rađaju plodovi upravo na grančicama. Mi smo grančice sitne ali bitne. Mislim da smijemo tako vjerovati, jer samo takva vjera može nas održati.

Povod za ovakav naslov ovog moga razmatranja jest jutro onoga dana, jasnije rečeno sve ono što sam tog jutra radio. Ma i mnogi drugi dani su slični. Mnoštvo banalnih, uobičajenih sitnih poslova. Onih poslova koje ni u obitelji neki ne vrednuju, jer se ne vide i nisu profitabilni. Mnogi od tih poslova nemaju veze s mojim svećeničkim poslanjem, tako barem izgleda. A uzimaju mi mnogo više od pola vremena svakog dana. Nije ovo prvi puta da razmišljam o svetosti i rutini svoga života u pustoj župi koja mi je povjerena. Bilo je mnogo kriznih momenata s naglašenim pitanjima: Ima li smisla sve ovo? Kamo me sve to vodi? Hoću li ostvariti povjerenu zadaću? Da li je od Boga sve ovo? Upravo zato sam odlučio staviti ovu temu pred sve nas koji živimo u vrlo sličnim okolnostima. Zato naslov: Živjeti sveto u Derventskom dekanatu.

Okolnosti i mnoga pitanja. Ali kako? Prije svega, poslani smo služiti narodu, a naroda nema. Nikad u mladosti nisam mislio da ću slaviti Misu bez naroda, često bez ikoga. A sada je takvih dana mnogo. U takvim momentima vidim u mislima pojedine župljane i molim. Pa ipak narod postoji, samo fizički nisu tu – kažem u sebi. Tako razmišljam s pouzdanjem da ne činim krivo i ne živim uzalud ovdje. U duhu prelazim granice svoje župe i pomišljam na sve koji su u sličnim sredinama, i drugdje, po cijelom svijetu. Tako me misli dovedu do zaključka: mi služimo Crkvi i činimo tu Crkvu, bez obzira na okolnosti. Služimo Bogu bili u pustinji, zatvoru, Brodu, ma gdje bili.

Aktivizam. Gradnja i briga za materijalna dobra u župi. To je ono što ponajviše obilježava naše služenje ovdje. Izgrađujemo crkvene objekte, a da li doista izgrađujemo Crkvu? Da li je dovoljno to što činimo, je li to najpotrebnije? Postavljamo i mnoga druga slična pitanja i u sebi razmišljamo opet o smislu i svetosti. Posvećujemo naše obnovljene crkve, blagoslivljamo kapele i spomenobilježja, obilježavamo razne godišnjice, i uživamo u uspješno obavljenom poslu. Pa opet ne možemo ušutkati onaj tihi upitni glas: koliko to vrijedi za nas, da li i nas te vanjske posvete posvećuju? Ili pojedinom od nas sve to ispisuje samo etiketu snalažljiva i sposobna župnika? Kako se Bog očituje u nama kroz ta naša zalaganja? Koliko sve to Njemu znači?

Naša malenost. Navedena pitanja me tjeraju na daljnje istraživanje Božjeg nauma sa mnom. Što ja Bogu značim ovdje? Što hoće da činim? Koji su to njegovi planovi? Koja su to djela velika i značajna u njegovim očima? Kako bi Krist djelovao u ovakvim okolnostima? Što je za njega prioritetno? Prebirući sva ta pitanja i učeći iz života svetaca osobito svetih pustinjaka dolazim do zaključka kako mi puno puta nije na pameti što bi bilo po Božjem nego po mojem planu. Njegove misli nisu moje, i često moji namumi nisu njegovi. Bog nije onemogućen ovim uvjetima. Mi ne možemo činiti velika djela. A tko kaže da mu to treba? Vjerojatno treba nama da dokažemo svoj ego. Bogu ne treba. Nema tog velikog djela o kojem ovisi njegova objava,

4 Teološki rječnik, Karl Rahner – Herbert Vorgrimler, Svetost, Đakovo 1992.

5 Leon Bloy /1846-1917/, francuski katolički pisac; v. Josip Antolović, Duhovni velikani – Sveci Katoličke Crkve, I.dio: siječanj – lipanj, Zagreb 1998, Predgovor, Franjo Pšeničnjak, DI

niti velikana velikog djela kojem će se Bog čuditi i diviti. Nije On pristran da veću šansu daje velikom nego malom, moćnom nego nemogućnom, bogatom nego siromašnom, učenom nego neukom, mladom nego starom, uglednom nego neuglednom, muškom nego ženskoj, onom u samostanu nego onom u svijetu, onome koji živi u Jeruzalemu ili u Vatikanu nego onom u Derventskom dekanatu, slobodnjaku nego robu itd. Svakome Bog daje pravu dostatnu priliku da sebe očituje i da čovjek postigne dužnu svetost. Pa i ovdje. Moramo dakle sve učiniti da se očituje Bog po našem životu u mnoštvu nedostataka i slabosti u Derventskom dekanatu. Svetost i veličina naša je u očitovanju Boga u našoj malenosti.

Mi smo ljudi sa slabostima. Ma gdje mi bili, mi nosimo sebe. Ne možemo pobjeći od sebe. U sebi nosimo sve svoje: i mogućnosti i slabosti. Da, slabosti, priznajemo jer se vrlo dobro poznajemo. Družeci se osobito sa svetim Pavlom kroz njegove spise vidimo kako te slabosti i sklonosti tijela znaju biti veliki teret, trn kojeg se čovjek ne može osloboditi, a stalno izaziva bol u duši. Ali što je čovjeku nemoguće nije i Bogu, kako reče sam Krist. Kao vjernici kojima je doista stalo biti sveti pitamo, kako uspjeti? Sveti Pavao se hvali slabostima, ali samo zato što se u njegovim slabostima očituje snaga Kristova. Družeci se s Pavlom otkrivamo kako biti uspješan u posvećenju sebe. Moramo se obući u Krista. Mora Krist biti u nama. A ako je On koji je Bog u nama, tada će svaka naša slabost biti bespomoćna, pa čak i smrt gubi svoj žalac. Bog svladava u meni moju slabost, a ne ja. To Pavlovo iskustvo ne bi smjelo nama svećenicima biti strano, nego mora biti naše osobno iskustvo. Evo kako se boriti protiv svakog grijeha, ne tek svojom nego Kristovom snagom. Ako Krist doista živi u meni, ako ne živim više ja nego On u meni, tada ćemo se i mi moći hvaliti svojim slabostima koje je Božja sila svladala.

Nestrpljivost. Katkad se ljutimo kad nas pogode neke nepravde. Ako smo nevini valjda zaslužujemo priznanje a ne nerazumijevanje, pogotovo ne klevete. Često se ljutimo na opomene, kao da nam se nanosi nepravda što nas drugi ne razumiju, pa i kada smo krivi. A trebamo biti kao Krist. Krist je umro za naše grijeha. Nije se ljutio na križu što je pravedan a najstrože kažnjen. A mi? Koliko smo spremni

ispaštati barem za svoje osobne grijeha, za svoje dobro? Ma gdje bili, djelovali i u najugroženijem dekanatu, nismo ugroženi po pitanju mogućnosti sveto živjeti. Osobna svetost ne ovisi od stanja župe, od materijalnih dobara, od drugih, nego od našeg osobnog odnosa s Bogom.

Mnoštvo nepotrebno. Nakon prošlogodišnjih poplava nagledao sam mnoštva hrpa smeća uz ceste. Nema čega nije bilo. Vjerujem da su uz neke od tih propalih stvari neki vlasnici bili jako vezani. Ne bi ih nipošto dali nikome. A onda, nitko ih nije ni pitao! Prije toga bio je rat. Isto je tako bilo... I mi svećenici u svom životu nagomilamo mnogo stvari. Mnoštvo materijalnih dobara, a ustvari hrpe raznog bezvrednog materijala. Kao da ne znamo da nismo stvoreni da ovdje zauvijek živimo. Tako se sakrije ono najvažnije što drugi trebaju jasno vidjeti kroz naš život: vjera u pravi život i vjera u Božju providnost. Treba razabirati što je važno, što trebamo, a što je nepotrebno. Trebamo raščišćavati i slagati stvari. Može biti dosta toga važno u našem životu, ali ako nije složeno izgleda kao nered i predstavlja smetnju i nama i drugima. Imamo nešto iskustva kad se selimo privremeno a pogotovo zauvijek. Ili na primjer, na radnom stolu prečesto imam hrpu papira. Neki su vrlo važni, ali ako nisu razvrstani i složeni, osjetim neki teret, nelagodu. I sve mi je teže pristupiti uređivanju stanja što se više gomila materijala. Zar nije tako i u našem duhovnom životu!

Anonimnost. Vjerujem da ima mnoštvo nepoznatih svetaca. Poniznost im nije dopustila da se ističu, a okolnosti su skrile njihovu duhovnu veličinu. Živjeli su savršeno u skladu s Gospodinovim savjetom kako moliti, postiti i dobra djela činiti. Ipak svojom anonimnošću nisu ništa izgubili. Spominjemo se tog bezimenog mnoštva Božjih miljenika osobito o svetkovini Svih Svetih. Svoje časno mjesto imaju u Nebu, a možda jednom nikne i neko svetište u čast anonimnim svecima na zemlji. Pa neka smo nepoznati i nepriznati, ali budimo sveti. Neka Krist bude poznat i priznat u ovom dijelu svoga svijeta.

Optimizam. Optimizam je neizostavna karakteristika sveca. Ali ne onaj površni, umjetni, usiljeni, lakrdijaški, nego unutarjni, iskreni, trajni. Optimizam koji ne isključuje bol i suze, uskrsni optimizam koji nosi križ, raspe-

ti optimizam koji čeka uskrsnuće. Nije mi poznato u kojim se okolnostima Isus nasmijao, ali sam siguran da je najveći optimista. Zabilježio je da je u nekim momentima zaplakao, pa opet tvrdim sa svom sigurnošću da se nitko ne može s njim uspoređivati u optimizmu. Također ne mogu vjerovati da Gospa nije gorko plakala osobito na križnom putu, ali da joj nikakva bol nije mogla oduzeti stanje nepomućenog optimizma. Stanje optimizma. To je ona krepost nade darovana od Boga a koja na svetom čovjeku odsijeva trajno u svim okolnostima. Zato smatram da se kršćanski svetački optimizam bitno razlikuje od onih čudnih i često besmislenih pa i uvredljivih gesta razdraganosti katkad i na crkvenim vratima. Naš optimizam ne smije biti potvrda nepoznavanja stvarnosti, nepriznavanja grijeha i osobito bez suosjećanja boli drugoga. Naš optimizam je biblijski, božanski dar i krepost, pokazatelj Božje prisutnosti na svakom mjestu i u svakom času. Na kraju ovog moga osobnog razmišljanja utemeljenog na poukama u vjeri roditelja i učitelja kroz godine mnoge, a izazvan 11-godišnjim životom u župi bez župljana, idem k sv. Pavlu među Korinćane da skupa s njim i s vama izrečem pjev svetosti:

Hvalospjev svetosti (*usp. himnu ljubavi sv. Pavla – 1.Kor 13,1-13.*)

Kad bih bio poliglota i govorio sve jezike
ovoga svijeta,
a ne bih bio svet,
bio bih mjed što ječi
ili cimbal što zveči.

Kad bih sve škole završio
i stekao sve znanje
i znao sve tajne ;
i kad bih imao moć
riješiti sve ekonomske krize,
i izliječiti svaku bolest,
bez svetosti - ništa sam!

I kad bih razdao sve što imam
i kad bih svoje tijelo žrtvovao,
a svet ne bih bi,
ništa mi ne bi koristilo.

Kad bismo pozlatili crkve u našim župama,
i kad bismo napravili sve crkvene i društvene objekte,
i kad bismo obnovili sve puteve i obiteljske kuće,
bez svetosti nas župnika i župljana ne bi imalo vrijednosti.

Svetac je velikodušan
dobrostiv,
ne zavidi,
ne hvališe se,
ne oholi se;
nije nepristojan,
ne traži svoje,
nije razdražljiv,
ne pamti zlo;
ne raduje se nepravdi,
a raduje se istini;
Svetac živi od nade, sve radosno podnosi.
Svetac nikad ne posustaje.

Svetac je u poslušnosti slobodan,
u siromaštvu bogat,
a u čistu srcu vidi mu se Nebo.

I na kraju: mnoge su ljudske vrijednosti i potrebe našeg dekanata,
ali najveća je među njima svetost,
jer samo svetost daje smisao svemu,
samo ona omogućuje spas čovjeku i gledanje Boga licem u lice.
Svetost i Ljubav jedno su!

Neka naš život u Derventskom dekanatu bude himna svetosti.
A onda, bit će kako Bog hoće.
I molimo jedan za drugoga da budemo sveti!

preč. Marko Hrskanović, dekan

Poslanica biskupa Mrzljaka u povodu Tjedna solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH

Hoditi zajedno

Zagreb, 2. ožujak 2015.

Varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak, predsjednik Hrvatskog Caritasa uputio je prigodnu poslanicu za Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u BiH 2015. Poslanicu biskupa Mrzljaka prenosimo u cijelosti:

Dragi vjernici,

već devetu godinu zaredom, odlukom biskupa Hrvatske biskupske konferencije, provodimo akciju "Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini". Nositelj akcije je Hrvatski Caritas u suradnji s Caritasom Bosne i Hercegovine. Tako ćemo i ove godine treće korizmene nedjelje, 8. ožujka, na svim našim župama zajedno moliti i dati novčani prilog za potrebe Crkve i Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Koristimo ovu prigodu i zahvaljujemo svima koji su se prošle godine odazvali pozivu da preko Hrvatskog Caritasa pomognu obiteljima stradanim u poplavama, ne samo u Hrvatskoj već i u susjednoj Bosni i Hercegovini i Srbiji, posvjedočivši tako da se ljubav umnožava dijeljenjem i da za nas kršćane nema izvrsnijeg načina svjedočenja vjere u živog Krista od konkretnih djela ljubavi. Na taj smo način posvjedočili i da je Crkva autentična u svom govoru o Bogu samo onda kada govori, misli i djeluje za konkretnog čovjeka u njegovim potrebama, materijalnim i duhovnim. Stoga vam još jednom velika hvala na svim molitvama i darovima koji su našoj braći i sestrama pomogli ublažiti tegobnu svakodnevicu koju su živjeli i još uvijek žive nakon razornih poplava.

Bog koji nam se očitovao kao Ljubav, koji je dio naše ljudske povijesti, u koju je na poseban način ušao Kristovim rođenjem, svakodnevno i neumorno poziva nas da povjerujemo kako je Boga – Ljubav moguće susresti u svakodnevnim stvarnostima koje nas okružuju. Da bismo se otvorili za tu mogućnost, moramo najprije nadvladati ravnodušnost srca, izaći iz sebe i otvoriti se drugima, i postati aktivnim sudionicima društvenog života, Crkve i zajednica u kojima živimo - a na osobit smo način pozvani to činiti prema siromašnima. Da bismo to mogli, potre-

bito je prihvatiti vlastita ograničenja, otvoriti se Božjoj milosti te se vježbati u odgoju srca.

Kada molimo Gospodina "učini srce moje po srcu svome", tražimo milost da nam srce bude snažno i milosrdno, budno i velikodušno, tražimo da nam dade srce koje se ne zatvara u sebe i ne pada u zamke „globalizacije ravnodušnosti“, kako nas u svojoj ovogodišnjoj korizmenoj poruci poziva i papa Franjo. Drago nam je bilo ovih dana čuti vijest da će i sam papa Franjo doći ove godine u Sarajevo i pokazati svoju solidarnost i blizinu.

Želeći produbiti razumijevanje važnosti odgovora na taj poziv na otvorenost srca, a misleći na Crkvu i našu braću i sestre u vjeri u Bosni i Hercegovini, ove smo godine za nacionalnu korizmenu akciju odabrali moto "Hoditi zajedno".

Zajedništvo za nas vjernike prije svega znači biti uz drugoga, biti s drugim, u molitvi i djelima koja svjedoče prihvaćanje drugoga, znači vjerovati zajedno, podnositi patnje i dijeliti radost, međusobno se poštivati, moliti jedni za druge, zajedno slušati Riječ Božju i slaviti Euharistiju – drugim riječima: zajedno živjeti iskustvo Boga kako bi Crkva u svijetu na vidljiv način posvjedočila da su vrata koja povezuju Boga i čovjeka otvorena.

Pozivam vas stoga da u Godini posvećenoga života osobito molite za sva duhovna zvanja kojima je Crkva u Bosni i Hercegovini obogatila i nas u Hrvatskoj, da se prema svojim mogućnostima odazovete pozivu hrvatskih biskupa i svojim darom doprinesete svim onim projektima kojima ćemo putem Caritasa pomoći da naša braća i sestre žive životom dostojnim čovjeka u svojoj Bosni i Hercegovini. Posebno želimo ohrabriti i pomoći svećenicima – župnicima koji sa svojim narodom na župama dijele oskudicu i svako dobro i zlo svagdašnjega života. Hodimo zajedno moleći da budućnost Crkve i vjernika u Bosni i Hercegovini bude ojačana svjedočanstvom zajedništva koje se pokazuje djelima konkretne ljubavi.

*Biskup Josip Mrzljak,
predsjednik Hrvatskog Caritasa*

Sveta misa na grobu svetoga Petra prigodom pohoda Ad Limina Apostolorum

Rim - Bazilika Svetoga Petra, 10. ožujka 2015.

**Draga braćo u biskupstvu,
draga braćo misnici,
poštovana Veleposlanice BiH pri Svetoj
Stolici!**

Evo nas jutros ovdje, na grobu sv. Petra. Došli smo obnoviti i učvrstiti svoju vjeru te ohrabriti se kako bi tu vjeru mogli svjedočiti i druge u toj vjeri hrabriti. Pred nama lebdi upravo ona Isusova riječ koju je uputio Petru: „Šimune, Šimune, Sotona je zatražio da vas može rešetati kao pšenicu“. Mi doživljavamo na terenu da nas zaista život rešeta. Ali, Isus je molio za Petra i kazao mu: „Kad dođeš k sebi, utvrdi svoju braću!“. I mi smo ovdje na pragove apostola da dođemo k sebi kao nasljednici apostola kako bi mogli utvrđivati braću i sestre kojima smo poslani ulijevati nadu u ovim vremenima kada je teško živjeti nadu. Na Isusovo pitanje: „Što govore ljudi, tko je Sin Čovječji?“, Petar je ispovjedio vjeru da je Krist, Sin Boga živoga. Sve naše poslanje počiva na ispovijedanju Isusa Krista, Boga živoga, koji s nama trajno živi te u nama i po nama djeluje. Zato smo i mi, poput Petra došli ovdje obnoviti tu istinu da je Isus Krist, Sin Boga živoga. Ovdje želimo u svojim kušnjama ponoviti riječi koje je, nakon umnoženja kruha, u ime apostola izgovorio sveti Petar: „Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga“.

U vremenu koje proživljavamo na našim prostorima, ponekad možemo poput Petra reći: „Učitelju, svu smo se noć trudili i ništa ne ulovismo“. Evo, dvadeset poratnih godina se mučimo i nikako zaustaviti nepravdu, nikako otvoriti nadu. Međutim, jednako tako zajedno s Petrom odgovaramo Isusu: „Na tvoju riječ bacit ću mreže!“. Evo, došli smo s Petrom kako bi obnovili tu hrabrost i bacili mrežu na Božju riječ unatoč tome što ne vidimo plodove svojih riječi, svojih nastojanja, svoje borbe... Gospodine, na tvoju riječ bacit ćemo mreže!

Ovdje smo i da ispovjedimo ono što je Petar ispovjedio nakon uskrsnuća kada ga je Isus

upitao: „Petre, ljubiš li me?“ I nas pita: Ljubiš li me? Ovamo smo došli da s Petrom kažemo: „Da, Gospodine, Ti sve znaš! Ti znaš da te ljubimo!“ Jer, ne bi sve ovo izdržali da nije bilo te ljubavi. Kao što smo došli obnoviti vjeru na Petrovu grobu, isto tako molimo: obnovi, Gospodine, i nama tu ljubav; i nama daj onaj pollet kao što si Petru rekao: „Pasi ovce moje“... „Pasi janjce moje!“ da i mi tu obnovljenu pastirsku revnost ugradimo u svagdašnju Crkvu i prepoznamo to poslanje.

U današnjem evanđelju Petar pita: „Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene?“ Mi, koji smo svi izranjeni i živimo u ozračju gdje ponekad lebdi i mržnja, trebali bi graditi put praštanja. Kako? Postoji zapravo dvostruki čin praštanja. Prvi čin praštanja je nutarnje oslobođenje. Osloboditi se svakog bijeda, jada, gorčine, ljutnje i to je nutarnja sloboda. Nju daje Gospodin kada smo hrabri praštati. A postoji i ona druga sloboda kojom oslobađamo drugoga praštajući mu. Ali to praštanje se ostvaruje ako se onaj, koji želi oproštenje, odriče zla. Na žalost, nije moguće drugima donijeti oslobođenje ako se on sam ne želi osloboditi zla. Vidimo da, ne samo u našoj zemlji, ne samo u Europi, nego i u cijelom svijetu, ima puno je zla; zla koje uništava i ljude i kulturu i unosi strah i mržnju. Ne možemo se lako osloboditi tih svjetskih utjecaja. Teško je sići u tajnu praštanja. Zato i mi želimo moliti Gospodina: Daj nam snage da nas nijedna mržnja ne zatruje, nijedno zlo ne ogorči, nego da ostanemo u sebi slobodni, da tu slobodu možemo i drugima dijeliti.

U ovoj kripti kao i u samoj bazilici sahranjeni su brojne pape. Na grobu svetog Petra, na grobovima tolikih Petrovih nasljednika želimo poput apostola, ujedinjeni s Petrom naših dana, obnoviti svoju vjeru: „Isus Krist je Sin Boga života“ i vjerovati u snagu praštanja i poći svjedočiti: „Na tvoju riječ bacit ću mreže!“ Amen!

Fra Lovro Milanović (1777.-1807.)

Franjevac Bosne Srebrene fra Lovro Milanović jedan je od svjetlijih likova bosanskohercegovačke crkvene i franjevačke prošlosti. O njegovu kratkom zemaljskom životu zna se doista vrlo malo, gotovo ništa. Malo više se znalo samo o tome kako je u 30. godini života tragično umro, kako je bio mučki ubijen dok je jašući na konju prolazio kroz selo Turić u tadašnjoj tramošničkoj župi.

Tijek života fra Lovre Milanovića

Fra Lovro je rođen 22. svibnja 1777. godine u Sarajevu; na krštenju su mu dva dana kasnije roditelji Anto i Katarina rođ. Strukić dali ime Stjepan. U Sarajevo se fra Lovrin otac doselio iz Gabele u Hercegovini. Stoga se, uz njegovo redovito prezime Milanović, pokatkad može susresti i prezime Gabelić odnosno nadimak Gabela.

Nedugo poslije rođenja maloga Stjepana njegovi su roditelji opet promijenili mjesto svoga boravka, preselili su se ovaj put u Kraljevu Sutjesku, gdje je otac Anto, u franjevačkom samostanu kod fratara, našao nekakvo zaposlenje. Zasluga za ovo zaposlenje mogla bi se zacijelo pripisati Antinu bratu i fra Lovrinu stricu fra Franji Milanoviću koji je također bio franjevac i službovao je tada u Kraljevoj Sutjesci; bio je naime gvardijan u samostanu.

No, Anto je u samostanu radio vrlo kratko vrijeme. Jer, njegovo se ime, kao i ime njegove supruge Katarine, nalazi u podugačkom popisu umrlih od pošasti kuge iz 1783. godine koja je katastrofalno poharala župu Kraljevu Sutjesku. U samo jednoj epidemiji, prvoj od ukupno tri, od lipnja do prosinca te godine, iz župe je umrlo čak 898 osoba. Anto je umro u 50. a supruga mu Katarina u 45. godini života.

Osim njegovih roditelja, kuga je tada pokosila i fra Lovrina brata Ivana (21 godina), te sestre Mariju (7) i Ivku (nepoznat broj godina). Tako je dječak Stjepan, sa svojih svega sedam godina, ostao bez roditelja i najbliže rodbine.

U novonastaloj situaciji poslije smrti roditelja nije isključena mogućnost – štoviše, vrlo je vjerojatna - da je otad najveću brigu o malom

Stjepanu vodio njegov stric, spomenuti fra Franjo. Fra Franjo iz Gabele ili fra Franjo Gabela, kako često piše uz njegovo ime, malo-pomalo je usmjeravao svoga mladoga bratića prema franjevačkoj zajednici te je dječak Stjepan 27. svibnja 1792., u svojoj petnaestoj godini života, stupio u Franjevački red i uzeo ime fra Lovro.

Odijelo asiškoga siromaha mu je, kako piše u knjizi novaka, „pred velikim oltarom sv. Ivana Krstitelja u Sutjesci“ obukao fra Grgo Ilić iz Vareša, bivši provincijal Bosne Srebrene i bivši generalni definator. Među potpisnicima izvješća o spomenutom događaju je, uz odgojitelja novaka i druge članove sutješke samostanske obitelji, i fra Lovrin stric fra Franjo Milanović. Svršivši svoju godinu dana redovničkog novicijata, fra Lovro je godinu dana kasnije (27. svibnja 1793.) u istom samostanu položio svečane zavjete u ruke mjesnog gvardijana fra Marka Mijatovića.

Filozofsko-teološki studij pohađao je, najvjerojatnije, u nekoj od austrougarskih zemalja jer su u njegovo vrijeme bosanski franjevački studenti počeli studirati u tim zemljama. Nije nam zasad poznato kad je zaređen za svećenika i u kojoj je župi pastoralno djelovao kao svećenik prvih godina nakon svoga ređenja; djelovao je najvjerojatnije negdje u Bosanskoj Posavini. Zna se, međutim, da je na kapitularnom kongresu, slavljenom 14. lipnja 1803. u Fojnici pod predsjedanjem provincijala fra Augustina Pejčinovića, postavljen za samostanskog vikara u Kraljevoj Sutjesci. Potom je dvije godine bio župnik u župi Velika kod Dervente.

Na provincijskom kapitularnom kongresu održanom 14. svibnja 1806. odredila je uprava bosanske franjevačke provincije da nova župa fra Lovrina pastoralnog djelovanja bude župa Tramošnica. Znamo samo da je, u službi kapelana, u Tramošnici bio vrlo kratko, svega nepunih pet mjeseci, od kolovoza 1806. do početka veljače 1807. (3. veljače) kada je bio mučki ubijen.

U manje-više svim izvješćima i bilješkama o njegovu ubojstvu piše da je bio tramošnički župnik. No, malo poduži službeni popis župnika ove drevne župe, koji se nalazi u njezinu arhivu, među župnicima uopće ne spominje

fra Lovrino ime; kao župnika u Tramošnici 1806. i 1807. popis navodi ime fra Dominika Grgića. Ni *Nekrologij* kreševskog samostana ne spominje da je bio župnik; isto tako ne spominje ga ni *Franjevački martirologij*.

No, *Nekrologij* za samostan svetih apostola Petra i Pavla u Livnu kaže da je bio *mjesni župnik*. Jednako tako i fra Mato Mikić 1853. u svojoj *Arhivi* piše da je „kao župnik Tramošnice pozvan od svoga rođaka fra Franje Milanovića“.

Nemalu pomoć u rješavanju ovoga problema pruža nam sam fra Lovro, koji se, ubilježavajući u *Maticu krštenih* župe Tramošnica obavljena krštenja, sve do kraja 1806., čak i kasnije, potpisuje kao župnik župe Velika i pomoćnik u Tramošnici. Zanimljivo, nikad se ne potpisuje samo kao župnik u Tramošnici, pa bi se s pravom moglo zaključiti da ondje fra Lovro nikad i nije bio župnik nego samo pomoćnik župniku!

Nasilna smrt fra Lovre Milanovića

Fra Lovro je 1807. godine na spomendan sv. Blaža pošao u Bijelu, odnosno Dubrave što je drugo ime za Bijelu, a o razlogu njegova putovanja postoje dvije teorije.

Prema brojnim i uglavnom kraćim kasnijim zapisima o krvavom događaju u Turiću najčešće se kao razlog njegova putovanja navodi pomoć stricu u ispovijedanju. No spominje se i da je išao bolesniku te mu nosio svetu pričest. Ove se dvije narodne predaje mogu se spojiti u jednu kao što to čini fra Augustin Čavarović koji u *Glasniku sv. Ante* 1906. piše kako „narod drži da je fra Lovro kao župnik usput išao i k bolesniku, i da je nosio pres. Sakrament, pa kad ga je Turčin Mujo susreo i ubio drže, da je presv. Ostija otišla u nebo“. Selo Turić naime nalazi se na putu kojim se moralo proći da bi se iz Tramošnice došlo u Dubrave, pa je fra Lovro na putu prema stricu namjeravao ispovjediti bolesnika te je zato sa sobom ponio presveti Sakrament.

U ovom kontekstu je vrlo važno navesti fra Lovrinu reakciju nakon što je u njega pucao Mujo Arnaut. Naime, prema upisu u *Maticu umrlih tramošničke župe* ranjeni fra Lovro je najprije nekako sišao s konja, potom kleknuo i udaravši se u prsa kazao: *Gospodine Isuse Kriste, koji si za me svoju krv prolio na križu, sada ja bijednik za tebe umirem od neprijatelja svetog križa.*

Oprosti meni preveliku grešniku i smiluj mi se (Usp. *Matica umrlih župe Tramošnica*, 3. veljače 1807., br. 18). Njegov ga je mladi pratitelj, kako kaže usmena narodna predaja, uspio nekako prenijeti do najbliže kršćanske kuće i pokušao mu uz suradnju s okupljenim mještanima pomoći. No nakon samo nekoliko mučnih minuta ispustio je fra Lovro svoju plemenitu dušu.

Zašto je zapravo Mujo Arnaut ubio fratra?

Još uvijek vrlo živa narodna predaja kaže kako je Mujo ubio fra Lovru zato što on, prolazeći pokraj njega, nije sišao s konja i na taj način, prema turskom običaju, iskazao poštovanje. A fra Lovro to nije učinio, nastavlja predaja dalje, jer je nosio sakrament svete Pričesti...

Kršćani iz Tramošnice i Turića prigovarali su kasnije Muji što je ubio svećenika i fratra: *Da od Boga nađeš, Mujo, jer ubi dobrog našeg misnika i ujaka Lovru?! Pomalo drsko i samouvjerenost ovaj je odgovarao: Vallah je jazuk (šteta) što sam ga ubio, ali sam to po zakonu turskom učinio, zakon bo turski hoće, da kad đaur skobi na putu Turčina, da đaur mora s konja sjašit nek se zna da je Turčin gospodar, a jer frater nije toga učinio, morao sam ga ubiti.*

Rašireno i trajno uvjerenje o fra Lovrinoj svetosti i mučeništvu

Na mjestu fra Lovrine pogibije, u malom ograđenom komadiću zemlje, dugo je vremena bilo vrlo skromno spomen-obilježje koje je podignuto za vrijeme župnikovanja u Tramošnici fra Ante Lapandića (1921-1928). Najprije je 1923. podignut kameni spomenik, a sljedeće je godine na spomenik postavljen željezni križ. To skromno obilježje podignuto je zato što su se vjernici na mjestu fra Lovrine pogibije spontano okupljali i molili trajno još od njegove nasilne smrti. Na spomeniku je pisalo:

Ovdje pod krvničkim udarcima predade Bogu dušu fra Lovro Milanović župnik tramošnički dne 3. veljače 1807. g.

Franjevački povjesničari, kao što su fra Martin Nedić ili fra Mijo Vjenceslav Batinić, svoje tekstove o krvavom događaju u Turiću odnosno o fra Lovrinoj pogibiji završavaju tvrdnjom da je prostrana župa Tramošnica dugo godina poslije fra Lovrine smrti ostala bez svećenika. Tako je bilo sve dok kapetan Osman-beg Gradašević nije obećao upravi Provincije da će svećeniku štititi život kad dođe u Tramošnicu.

Sam fra Lovro je na poseban način *progovorio* o sebi nakon mučeničke smrti pokazujući svoje svetačko lice i suosjećajno srce. Naime, već puna dva stoljeća vjernički puk smatra ga i bez prekida časti kao mučenika i ugodnika Božjega, koji ne uskraćuje svoju pomoć nevoljnima svih vrsta, posebice bolesnima. Štoviše, ni nedavna ratna događanja na bosanskohercegovačkim prostorima nisu prekinula pojedinačna hodočašćenja vjernika na fra Lovrin grob.

Kršćani su zapravo odmah poslije njegove smrti smatrali fra Lovru pravim mučnikom za vjeru i svojim pouzdanim zagovornikom u nebu. Na njegov grob, bez ikakvog poticanja iz redova službenih crkvenih struktura nego spontano, kontinuirano više od dva stoljeća redovito dolaze vjernici svih vjeroispovijesti, ne samo iz Bosne (Bosanska Posavina) nego i iz Hrvatske (Slavonija) i Srbije (Srijem), te mu se utječu za pomoć, prose od Boga razne milosti i zahvaljuju za primljene darove. Oni dolaze pojedinačno ili u skupinama, posebice mladom nedjeljom između dviju Gospinih svetkovina, odnosno krajem kolovoza ili početkom rujna. Te se *fra Lovrine mlade nedjelje* okupi na turističkom ili, kako neki znaju radije reći, *fra Lovrinu groblju*, golemo mnoštvo hodočasnika-vjernika.

Fra Anto Nedić, koji je u Gornjoj Tramošnici bio župnikom od 1974. do 1980. godine, posvjedočio je da ih je 1978. bilo i do 2.000 različitih vjeroispovijesti. Pisana pak svjedočenja govore da se na ovu nedjelju, na fra Lovrinu grobu, mise slave već više od 120 godina.

Vjernici su od davnine uzimali s fra Lovrina groba grudice zemlje, nosili je svojoj kući i njome onda trljali bolesni dio svoga tijela uvjereni da će im mučenik fra Lovro pomoći u bolestima i raznim njihovim nevoljama.

Fra Lovri se posebice utječu za pomoć oni koji su oboljeli na živcima i oni koje muči kostobolja, koji boluju od glavobolje ili su gluho-nijemi. Nemali broj ovih hodočasnika i bolesnika spreman je posvjedočiti da su na fra Lovrinu grobu po fra Lovrinu zagovoru primili neku Božju milost. Neki su već i javno posvjedočili te je njihovo svjedočenje i zabilježeno!

Za sve informacije obratite se na adresu:

Fra Marijan Karaula, Franjevačka 6, 71000 SARAJEVO,

Tel. 033 232 884, Mob. 063 294 852

marijankaraula@bih.net.ba

Kardinal Puljić održao predavanje o odnosima Svete Stolice i Hrvata u BiH

“AD 1992 - 2015 Sveta Stolica i Hrvati u Bosni i Hercegovini”

Zagreb, 15. siječanj 2015.

Uz obilježavanje Dana međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske Hrvatski diplomatski klub priredio je u utorak, 13. siječnja 2014. prigodnu svečanost u prostorijama Društva sveučilišnih nastavnika u Zagrebu. Na svečanosti su se osim članova, okupili i prijatelji Kluba, a svečanosti je nazočila i novoizabrana predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović.

U ovoj prigodi predavanje „AD 1992 - 2015 Sveta Stolica i Hrvati u Bosni i Hercegovini“ održao je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. Uvodeći u temu, predsjednik Morsan je naglasio, kako je ova večer posvećena razmišljanje i brizi za Hrvate diljem svijeta, a posebno za Hrvate u BiH. Stoga, je čast što se odazvao kardinal Puljić, jer je to prilika čuti o „životu Hrvata od čovjeka koji je najveći moralni autoritet“. Prije početka izlaganja, kardinal Puljić je također čestitao novoizabranoj predsjednici, te joj poželio Božji blagoslov.

Uvodeći pak u samu temu, kratko se osvrnuo na neke detalje iz njegova djetinjstva, tj. kako je sazrijevao, odnosno kakvo je to bilo vrijeme. Tako je naglasio, kako je prema kućnom odgoju za njega osoba nadbiskupa Stepinca bila osoba divljenja, a onda je jednom prilikom u školi čuo strašne priče, ali ga je otac ohrabrio, a on pak je odlučio „ja moram tog čovjeka upoznati“. Druga scena iz tih godina bila je nakon jedne polnoćke, kada je direktor škole ušao u razred i pitao „tko je bio na polnoćki“. On se ustao, ali se ustao i cijeli razred u znak solidarnosti, a bilo je i muslimana i pravoslavnih.

Govoreći detaljnije o devedesetim godinama, istaknuo je, kako je 1990. godine obavljao dužnost vicedirektora u Sarajevu, a onda je bio hitno pozvan u Apostolsku nuncijaturu u Beogradu gdje mu je priopćeno da ga papa Ivan Pavao II. želi imenovati nadbiskupom. Na njegovu negodovanje, ohrabren je riječima da dolaze teška vremena te da Crkva vrhbosanska treba imati glavu pa mora prihvatiti pod poslu-

šnošću. Nakon biskupskog ređenja u Rimu, 6. siječnja 1991. vratio se u svoju nadbiskupiju s velikim entuzijazmom i planovima, no brzo je došlo do rata u Hrvatskoj.

Uvijek smo sanjali da narod ima svoju državu, a mi smo bili svjesni ako Hrvatska bude stabilna država, mi ćemo imati oslonac. I to je i danas, naglasio je kardinal Puljić.

U nastavku se kratko osvrnuo na razne interverte Svete Stolice, odnosno samoga Pape u zalaganju za mir. Tako je podsjetio da je Ivan Pavao II. te 1991. godine naglašavao važnost poštivanja samobitnosti, a rješavanje problema dobrom voljom, a nikada silom oružja. Iz Vatikana su odašiljane poruke na razne adrese, pa tako i u Savezno izvršno vijeće, da se kriza u Jugoslaviji riješi pravedno i miroljubivo, da se pokrene dijalog tražeći nove odnose među nacionalnim skupinama. U brzopjavu državnog tajnika Angela Sodana predsjedniku Vijeća ministara vanjskih poslova EZ bilo je naglašeno kako se ne smije „propustiti ni jednu inicijativu da se zaustavi oružano nasilje“. Te godine je prema riječima kardinala Puljića bilo desetak sličnih intervenata. Tijekom 1992. godine četrdesetak puta Papa se osvrnuo na strahote u BiH, a Sveta Stolica se pridružila priznanju BiH 1. ožujka.

Podsjećajući na probleme koji su prouzrokovala ratna događanja, među kojima i nedostatak hrane u samom Sarajevu, kardinal Puljić je posebno istaknuo datum 15. kolovoza. Naime, u tada blokirano Sarajevo došao je kardinal Roger Etchegaray te svojim dolaskom posvjedočio ljubav i solidarnost Pape i cijele Crkve. To je teško protumačiti što to znači: kad si blokirani, kad s nikim ne možeš komunicirati, kad ti netko dođe iz bijeloga svijeta i dadne ti ruku ohrabrenja, rekao je kardinal Puljić. Iz iste godine je spomenuo i pismo ohrabrenja koje je u studenom Papa uputio biskupima u BiH te dodao da mu je tom prigodom napisao otprilike sljedeće: „Kad sam ti stavljao biskupski križ

na pleća, nisam znao da će biti tako težak“.

Nadalje, govoreći o 1993. godini, kardinal Puljić je naglasio kako je te godine u javnosti bilo 57 intervenata. Ilustrirajući kako je papa Ivan Pavao II. bio upućen u zbivanja u Hrvatskoj i u BiH, spomenuo je ručak na koji ga je pozvao Papa za vrijeme njegova boravka u Rimu. Silno sam se iznenadio koliko on poznaje našu situaciju, kakva je pitanja postavljao da sam bio zbunjen odakle to pozna. Tad sam se iznenadio s kolikim je on interesom pratio i pitanje Hrvatske i BiH, rekao je. Spomenuo je i poruku koju je u ime kardinala Tomka i nadbiskupa Uhača, koji su tada bili na čelu Kongregacije za evangelizaciju pod koju je potpadala BiH, kao podršku trpećoj Crkvi donio nuncij u BiH Francesco Monterisi.

U osvrtu na 1994. godinu, kardinal Puljić je istaknuo kako je te godine Papa u javnosti intervenirao 76 puta za mir u BiH. Posebno je podsjetio na Molitveni dan za miru BiH koji je organiziran 23. siječnja. Na toj molitvi bilo je prisutno 30 kardinala, brojni diplomatski predstavnici, a Papa je tom prilikom izrekao znakovitu poruku Crkvi u BiH „S vama smo. Bit ćemo s vama sve više!“. Dodao je i da su „tu rečenicu zapamtili kao posebno utješnu i ohrabrujuću“.

Kratko je progovorio i o pripremama za Papin pohod 1994. godine u Sarajevo, koji je na žalost odgođen iz sigurnosnih razloga. Posvjedočio je da su, saznajući za odgodu Papina pohoda pojedini i plakali „jer kad je u pitanju život svaka slamčica dobro dođe. Živo smo nadali da će Papin dolazak zaustaviti rat i otvoriti perspektivu miru“. Vjernici su se 8. rujna 1994. okupili u sarajevskoj katedrali te su slušali Papinu poruku iz Castel Gandolfa. A posebno je bila potresna ohrabrujuća rečenica „Papa je s vama, iako fizički nije mogao biti s vama“. Kardinal je spomenuo i susret s Papom za pohoda Zagrebu 1994., te novi Papin poziv na molitvu. Tom prigodom, 1. listopada na zajedničkoj krunici za mir u BiH u dvorištu sv. Damaza okupilo se oko dvije tisuće vjernika. Te godine je došlo i imenovanje kardinalom, te se prisjetio radosti vjernika. Uz 1995. godinu kardinal Puljić je zabilježio 10-15 intervenata, te naglasio, kako je nakon potpisivanja Daytonskog sporazuma koji je zaustavio rat, ali je ozakonio etničko čišćenje, Papa i dalje pratio što se događa. Tijekom 1996. je više puta pledirao za pravedni mir, a mlade hrabrio da

ne klonu duhom. Zaustavljajući se na godini 1997. u kojoj je Papa 12. i 13. travnja pohodio Sarajevo, kardinal Puljić je naglasio kako se osjećalo zračenje pozitivne energije. Govoreći o godinama koje su slijedile, iznio je niz podataka o Papinoj blizini, posebice uz pohod Ad limina 1999., te pohod Banjoj Luci u prigodi beatifikacije Ivana Merza.

U ovoj prigodi kardinal Puljić je spomenuo i apostolske nuncije u BiH. Prvi apostolski nuncij bio je nadbiskup Francesco Monterisi (1993.-1998.), potom nadbiskup Giuseppe Lanza (1999.-2003.), nadbiskup Santos Abril y Castelló (2003.-2005.), te nadbiskup Alessandro D'Errico (2005-2012.) za kojega je naglasio kako je možda najzaslužniji za potpisivanje ugovora između Svete Stolice i BiH. U tom vidu je kazao kako je Temeljni ugovor vrlo dobar, a nastao je iz Zakona o vjerskim pravima i slobodama koje je Međureligijsko vijeće pripremilo i dalo u proceduru. No, sporo se provodi, a od provedenoga posebno je naglasio vojno dušobrižništvo. Sadašnji nuncij nadbiskup Luigi Pezzuto puno radi na provođenju Temelnog ugovora.

Na retoričko pitanje „Zašto je Sveti Otac zajedno sa svim dikasterijama toliko se zauzimao za Hrvate u BiH“, kardinal Puljić je naglasio „jasno je, ako nema Hrvata nema ni katolika, a kakav bi to Papa bio kad mu ne bi stalo katolika. Crkvi je stalo da na ovim prostorima preživi i djeluje Crkva koja je bila vrlo životna posebno brojnim vjerničkim obiteljima, brojnim duhovnim zvanjima i živeći s drugima i drugačijima bila je stalno izazivana da svjedoči svoj identitet“.

Na kraju predavanja kardinal Puljić je rekao, kako Crkva ne može pogaziti moralna načela, te „uporno traži jednaka prava za svakog čovjeka, pa tako i nas katolika koji smo većinom Hrvati“. U tom kontekstu je podsjetio i na tri obilježja Crkve u BiH: prepoznatljivost pobožnost prema Majci Božjoj, križ kao i simbol i značenje, te vjernost Svetomu Ocu.

U raspravi koja je uslijedila, kardinal Puljić je ponovno naglasio važnost suživota u zajedničkoj gradnji budućnosti jer „kuću kućom čine ukućani: ako mi u našoj različitosti prihvatimo Bosnu i Hercegovinu kao zemlju gdje smo svi kod kuće unutar, napraviti ćemo je, ako je ne prihvatimo neće opstati“. Također je upozorio, kako ljudi danas djeluju nezadovolj-

no i frustrirajuće, jer „uvijek patimo za onim što nemamo, a ne radujemo se onom što imamo. To je cijeli smisao borbe. Treba znati Bogu zahvaliti za ono što imamo i iz toga hrabro naprijed“.

U kratkom osvrtu na odnos s Hrvatskom, naglasio je da „mi iz BiH, kad gledamo na Hrvatsku, poštujemo i predsjednika i Vlada kao institucije i u tom duhu želim kontaktirati i su-

radivati. Mi ne trebamo nikakvih privilegija, samo jednaka prava: vladavinu zakona koji štiti čovjeka, koji pomaže čovjeku da bude čovjek. Zato želim strategiju u Hrvatskoj da unatoč svim različitostima u toj različitosti ‘vučemo kola u istom pravcu’“.

(kta/m.b.)

Vrijedna knjiga koja promišlja o vjeri

“PRIJATELJU KOJI NE VJERUJE”

Sarajevo, 24. siječanj 2015.

Sredinom siječnja 2015. godine iz tiska je izašla još jedna knjiga u izdanju Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu i suizdanju Glasa Koncila iz Zagreba. Radi se o djelu naslovljenom *Prijatelju koji ne vjeruje*, a kojeg je napisao **Vincenzo Paglia**, biskup i predsjednik Papinskog vijeća za obitelj.

Iako bi sam naslov mogao sugerirati da djelo nije namijenjeno vjernicima, nego nevjernicima, to nije tako. Birajući ovakav naslov autor se obraća prijatelju koji ne vjeruje (ali ne samo njemu), nastoji pronaći sklad između vjernikâ i onih koji ne vjeruju ili ljudi dobre volje ili jednostavno između vjernika i tragatelja za istinom. To je posebno očito kad autor elaborira teme poput međureligijskog dijaloga, te odnosa vjere i razuma i vjere i znanosti. Dakle, glavne teme o kojima autor govori su teme o odnosu vjere i razuma, vjere i znanosti, promišljanja o međureligijskom dijalogu, o činu vjere, o krizi vjere, Bogu koji se katkada čini odsutnim iz vjernikova života. Knjiga donosi na svjetlo i razmišljanje o kršćanskoj molitvi, o

smrti, čovjekovoj tjeskobi pred smrću. Ovo su teme pred kojim i vjernik zastaje i propitkuje kolika je i kakva je u biti njegova vjera.

U predgovoru prevoditelj ističe da bismo knjigu mogli prikazati i kao odličnu sintezu izabranih teoloških tema koju će moći čitati i vjernici i oni koji vjeruju na drugi način.

Autor ističe da mu je poticaj za pisanje ove knjige dao papa **Benedikt XVI.** koji je pozvao vjernike na razmišljanje o vjeri, životnoj dimenziji koja povlači u dubinu onoga koji vjeruje, što danas zahtijeva obnovljenu pozornost kako bi se tu vjeru živjelo s potpunim oduševljenjem i sa snagom za promjenu.

Knjigu je preveo svećenik vrhbosanske nadbiskupije **vlč. Hrvoje Kalem**, koji se nalazi na poslijediplomskom studiju fundamentalne teologije u Rimu. Djelo je lektorirala **Marija Znika**, a korekturu su uradili **vlč. Bojan Ivešić** i **preč. Darko Tomašević**.

(kta)

Otvoren postupak kanonizacije sluge Božjega fra Lovre Milanovića

Pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, 31. siječnja 2015. u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu održana je svečana sjednica kojom je otvoren dijecezanski proces za proglašenje blaženim fra Lovre Milanovića (1777.-1807.) odnosno priznanje njegova mučeništva „in odium fidei“ (mržnje prema vjeri). Pokretanjem ovog postupka fra Lovro Milanović dobio je naziv „sluga Božji“. Na sjednici su sudjelovali: umirovljeni profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu mons. dr. Mato Zovkić, delegirani sudac; profesor na KBF-u u Sarajevu dr. fra Ivan Sesar, promicatelj pravde, kancelar Nadbiskupskog ordinarijata preč. Mladen Kalfić i profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu dr. fra Danimir Pezer, bilježnik u postupku.

Nakon zajedničke molitve Duhu Svetomu, kardinal Puljić je pozdravio sve nazočne te objasnio značenje ovoga događaja ističući da je otvaranje procesa za člana Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Lovru dio pripreme za Dan posvećenog života koji se slavi na blagdana Prikazanja Gospodinova u hramu, 2. veljače i to u Godini posvećenog života.

Potom je vikar Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Marijan Karaula pokazao dekret kojim ga je generalni postulator Reda manje braće fra Giovangiuseppe Califano imenovao vicepostulatorom ove kauze. Pošto su delegirani sudac i promicatelj pravde utvrdili valjanost imenovanja i kardinal Puljić prihvatio imenovanje kao zakonito, fra Marijan je pročitao molbu, koje su potpisali franjevački provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran i on, da se započne informativni postupak o životu, krepostima i glasu svetosti sluge Božjega fra Lovre Milanovića. „Fra Lovro Milanović nema svojih zapisanih djela niti su svjedoci o njegovu mučeništvu danas živi, ali je „fama sanctitatis“ (Glas svetosti) o njemu – spontano nikla u vjerničkom puku većeg dijela Bosanske Posavine te dijelom Slavine i Srijema (Hrvatska i Srbija) – živa od trenutka njegove smrti, dakle već više od dva stoljeća. Upravo zbog te spontane, trajne i neprekidne „fame san-

ctitatis“, naša se Provincija osjetila dužnom dati inicijativu za pokretanje kanonskog postupka“, stoji u spomenutoj molbi.

Kancelar Kalfić je zatim pročitao pismo iz Kongregacije za kauze svetaca upućeno kardinalu Puljiću kojim se priopćava da sa strane Svete Stolice ne postoji nikakva zapreka za pokretanje kauze, kao i dekret kardinala Puljića kojim se pokreće kauza, određuje početak postupka i ustanovljuje sud. Potom je kardinal Puljić potvrdio imenovanje svih koji su njegovim dekretom imenovani za članove suda za vođenje postupka, a svaki od njih je izrazio spremnost izvršiti službu vjerno i poštivati dužnu službenu tajnu. Počevši od kardinala Puljića, propisanu zakletvu su položili: mons. Mato Zovkić, delegirani sudac; fra Ivan Sesar, promicatelj pravde, i fra Danimir Pezer, bilježnik u postupku. Zakletvu je položio i vicepostulator kauze sljedećim riječima: „U ime Božje. Amen. Ja, fra Marijan Karaula, vicepostulator u postupku o životu, krepostima i glasu svetosti sluge Božjega fra Lovre Milanovića, zaklinjem se da ću vjerno izvršiti zadaću koja mi je povjerena; da neću reći ili učiniti ništa što bi, izravno ili neizravno, moglo štetiti istini ili pravdi, ili što bi moglo ograničiti slobodu svjedoka. Tako mi pomogao Bog i ova sveta evanđelja!“.

Vicepostulator Karaula je potom dostavio popis svjedoka ostavljajući si pravo i mogućnost da predstavi nove svjedoke ili da otkáže nekima naznačenima na spomenutom popisu, a kardinal Puljić i delegirani sudac Zovkić su ih prihvatili. Kao mjesto ispitivanja svjedoka i predstavljanja drugih dokaza naznačeno je sjedište biskupijskoga suda u Nadbiskupskom ordinarijatu u Sarajevu ili, po potrebi ovisno o mjestu boravka svjedoka i njihovim zdravstvenim uvjetima, mogu biti određena neka druga mjesta.

Pročitano je i imenovanje Povijesne komisije za dijecezanski proces sluge Božjega fra Lovre Milanovića u sljedećem sastavu: dr. sc. Vera Katz s Institutu za historiju u Sarajevu, vlč. Pero Brajko, dušobrižnik u bolnici Sarajevo i dr. fra Marinko Pejić, profesor na Franjevačkoj

teologiji u Sarajevu. Njihova je zadaća, u suradnji s vicepostulatorom fra Marijanom, sve podatke provjeriti i potvrditi za potrebnu građu u procesu te pripremiti kritičku studiju i dostaviti cjelovit izvještaj o izvršenu radu zajedno s mišljenjem glede autentičnosti i vrijednosti dokumenata.

Sudionicima sjednice podijeljeni su pečati, a potom je pročitan i potpisan zapisnik s upravo završene sjednice. Nakon zaključne riječi kardinala Puljića, sjednica je završena zajedničkom molitvom i prigodnim domjenkom.

Na sjednici su bili prisutni: mons. dr. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH; mons. Luka Tunjić, generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije; mons. Ante Meštrović, kanonik; mons. Bosiljko Rajić, kanonik; preč. dr. Darko Tomašević, kanonik; preč. Franjo Tomić, ekonom Vrhbosanske nadbiskupije; vlč. Pero Brajko, član Povijesne komisije; vlč. Branko Jurić, tajnik Nadbiskupa; s. Lucija Blažević i s. Maria Ana Kustura te mons. Ivo Tomašević, generalni tajnik Biskupske konferencije BiH.

Fra Lovro je rođen 22. svibnja 1777. godine u Sarajevu od roditelja Ante i Katarine rođ. Sturkić. 27. svibnja 1792. u svojoj petnaestoj godini, stupio je u franjevački red i kršteno ime Stjepan zamijenio je sa fra Lovro. Nakon godinu dana novicijata u Kraljevoj Sutjesci položio je 27. svibnja 1793. svečane zavjete. O tome gdje je pohađao filozofski-teološki studij nemamo podataka. Međutim, pretpostavlja se da je studij završio u nekoj od austrougarskih zemalja. Također, nije poznato kad je fra Lovro zaređen za svećenika. Dana 14. lipnja 1803. postavljen je za samostanskog vikara i kapelana u Kraljevoj Sutjesci. Od 1803. do 1804. bio je župnik u župi Velika. Na kapitulu u Kreševu 14. svibnja 1806. uprava franjevačke provincije imenovala je fra Lovru župnikom u župi Tramošnica. Veoma kratko je bio župnikom u župi Tramošnica od kolovoza 1806. do početka veljače 1807. kada je mučenički ubijen. Postoje dvije teorije o smrti fra Lovre. Jedna teorija kao razlog njegova putovanja kroz selo Turić navodi pomoć stricu u ispovijedanju. Druga teorija kao razlog njegova putovanja kroz selo Turić navodi da je išao podijeliti svete sakramente bolesniku. Dakle, dok je pr-

olazio kroz selo Turić u zaseoku Starom Selu fra Lovru susreo je Mujo Arnaut, nadziratelj dobara Osmana-kapetana Gradaševića, oca poznatog Zmaja od Bosne – Husein-kapetana Gradaševića, koji je kasnije 1832. godine podigao bunu u Bosni. Narodna predaja kaže kako je Mujo ubio fra Lovru 3. veljače 1807. na spomendan sv. Blaža mučenika, zato što fra Lovro prolazeći pokraj Muje nije sišao s konja i iskazao mu poštovanje. Poginuo je doista nedužan, mučenički udaren nožem a zatim ubijen iz male puške (kubure), u mržnji prema vjeri, u 30 godini života od Turčina. Prije nego što je fra Lovro ispustio dušu u kući obitelji Zetić pokajao se. Subrača, tramošnički i turički kršćani su pokopali fra Lovru u obližnjem turičkom groblju. Kršćani su odmah poslije smrti smatrali fra Lovru pravim mučenikom, te i nakon dvjesto godina dolaze na njegov grob, uzimaju zemlju s groba i nose svojim kućama, te mažu se po tijelu uvjereni da će im mučenik fra Lovro pomoći. Narod ga i danas štuje kao mučenika.

Na mjestu fra Lovrine pogibije, u malom ograđenom komadiću zemlje, dugo je vremena bilo skromno spomen obilježje, a 2006. godine, kao svoj zavjet fra Lovri podigli su župljani Turića, Niko Grgić i njegova žena Marina. Fra Lovrin grob nalazi se u sredini mjesnog groblja, koje je staro više od 250 godina. Gotovo da nema dana da na njegovu grobu ne gori svijeća, a često se može vidjeti netko u molitvi. Na 170. obljetnicu njegove smrti na starom postavljen je novi veliki mramorni spomenik. Na fra Lovrin grob više od dva stoljeća dolaze vjernici svih vjeroispovijesti iz raznih mjesta toga kraja i fra Lovro im ne uskraćuje svoju pomoć, napose bolesnicima. Iako nisu dokumentirana po predajama postoje mnogobrojna svjedočenja o uslišanim molitvama i ozdravljenjima po njegovu zagovoru. Posebno se veliki broj i po nekoliko tisuća okupi na njegovom grobu uoči mlade nedjelje koja pada krajem osmog ili početkom devetog mjeseca, a u narodu zvana Fra Lovrina mlada nedjelja.

(kta)

Sarajevo, 31. siječanj 2015.

Održana XIV. godišnja skupština Nacionalnog vijeća PMD BiH

U ponedjeljak, 23. veljače 2015. večernjom Svetom misom u katedrali sv. Bonaventure u Banjoj Luci započela je XIV. godišnja skupština Papinskih misijskih djela Bosne i Hercegovine. Svetu misu, u ime odsutnih biskupa, predvodio je i propovijed održao kancelar Banjolučke biskupije i rektor katedrale preč. Pero Ivan Grgić. Koncelebrirali su nacionalni ravnatelji PMD Republike Hrvatske i BiH: don Antun Štefan i don Ivan Štironja, te dijecezanski ravnatelji PMD: mons. Vlado Lukenda, don Pavo Šekerija, don Tomislav Ljuban, don Josip Tadić, te nekoliko svećenika banjolučke biskupije. Uz svećenike, koji su na Misi molili za uspjeh misijskog poslanja Crkve, za misionare, dobročinitelje i prijatelje misija, sudjelovalo je i desetak časnih sestara iz zajednica Misionarki ljubavi, Klanjateljica Krvi Krisove i milosrdnica sv. Vinka Paulskog, koje su predvodile liturgijsko pjevanje, te tridesetak vjernika grada Banja Luke.

Nakon Svete mise upriličen je susret s ravnateljima PMD u dvorani Biskupskog ordinarijata. Nazočne je pozdravio nacionalni ravnatelj PMD BiH don Ivan, zahvalio svećenstvu, redovništvu i svim vjernicima Banjolučke biskupije na čelu s biskupima Franjom Komaricom i Markom Semrenom za sve što čine za Papinska misijska djela, za misije i misionare. Kratko je predstavio programe četiriju PMD: Djela za širenje vjere, Djela svetog Djetinjstva, Djela sv. Petra apostola te Misijske zajednice. Naglasio je da to nisu samo papinska misijska djela nego misijska djela svih vjernika. Potom je prikazan kratki film o djelovanju misionara u DR Kongu što je bio uvod za daljnji razgovor o misijskom poslanju Crkve. Bila je to prigoda da i vjernici postave svoja pitanja o misijskom djelovanju Crkve.

Radni dio Skupštine započeo je u utorak, 24. veljače molitvom, a potom pozdravima koje je uputio nacionalni ravnatelj don Ivan. Izrazio je radost što se XIV. godišnja skupština održava u Banjoj Luci, središtu biskupije, u znak misijske suradnje i približavanja vjernicima Banjolučke biskupije koji, unatoč svojim potrebama, ne zaboravljaju potrebe braće i sestara u dalekim

misijskim krajevima. Posebno je pozdravio pomoćnog biskupa banjolučkog mons. Semrena, zahvalio biskupu ordinariju mons. Komarici i njihovim suradnicima u Ordinarijatu što su otvorili vrata svoga doma i ugostili članove skupštine PMD BiH. Svoje je pozdrave uputio i biskup Semren u ime odsutnog biskupa Komarice, ordinarija, izrazio dobrodošlicu i radost zbog susreta u Banjoj Luci.

Nacionalni ravnatelj PMD RH don Antun, zahvalio je na gostoprimstvu, pozdravio prisutne u ime svojih suradnika i dijecezanskih ravnatelja, upoznao ih o susretu nacionalnih ravnatelja PMD Europe koji se početkom ožujka održava u Zagrebu, pozvao na susret misionara početkom srpnja u Sisku te zaželio uspješan rad Skupštine.

Nakon što je nacionalni ravnatelj PMD BiH podnio svoje pastoralno-financijsko izvješće, redali su se dijecezanski ravnatelji sa svojim izvješćima. Izvješća su poslužila i kao temelj za plodnu diskusiju i izradu animacijskog plana s naglaskom širenja svijesti o važnosti misijskoga pastora i osnivanja misijskih zajednica po župama. Dan je završio večernjom Svetom misom u banjalučkoj katedrali koju je predvodio nacionalni ravnatelj PMD RH don Antun.

Pri završetku XIV. godišnje skupštine PMD BiH ravnatelji su u srijedu, 25. veljače posjetili sestre Majke Terezije – Misionarke ljubavi koje djeluju u samom centru Banja Luke gdje se brinu za siromašne i beskućnike. Svaki dan sestre kuhaju za šezdesetak osoba i to ono što im providnost dodijeli, tj. ono što im dobri ljudi donesu i podare njima i njihovim siromasima.

Nakon susreta sa sestrama Misionarkama ljubavi, ravnatelji su posjetili dugogodišnjeg misionara fra Rafaela Lipovca u Caritasovu staračkom Domu na Petrićevcu, čestitali mu 90. rođendan koji će uskoro, ako Bog da, navršiti, zajedno se prisjetili misionara i misionarki, te se za njih zajednički pomolili. Bilo mu je drago ponovno vidjeti i susresti se s vlč. Antunom Štefanom s kojim se više puta susreo u Africi. Sa suzama se u oku prisjetio svoga djelovanja tamo gdje palme cvatu. Ravnatelji su ostavili fra Rafu s molitvama na usnama da Gospodin

BILJEŽIMO

olakša trpljenje svih bolesnika i nemoćnika.

U sklopu svoje trodnevne skupštine, ravnatelji su posjetili i Trapistički samostan Marija Zvijezda, farmu gdje se proizvodi Sir Trapist te Centar za odvikavanje od ovisnosti Marija-

novac u Aleksandrovcu, nadomak Banja Luke, koji vode sestre Klanjateljice Krvi Kristove.

(kta/missio.ba)

+ fra Petar Andrijančić (1955. - 2014.)

Vrbovac, (IKA) - Na mjesnom groblju u Vrbovcu župa Svilaj u Bosanskoj Posavini pokopan je 31. prosinca fra Petar Andrijančić, svećenik Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Sprovodne obrede uz vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića predvodio je provincijal fra Lovro Gavran. Misu zadušnicu prije pokopa, uz provincijala, plehanskog gvardijana fra Iliju Kovačevića, dekana Doborskoga dekanata Jakova Filipovića i još četrdesetak svećenika predvodio je u crkvi Imena Marijina u Svilaju kardinal Puljić.

U propovijedi kardinal je naglasio kako lijes pokojnika govori više od svake propovijedi, jer bez ijedne riječi jasno govori da se ne možemo više ponašati i živjeti kao da Isus nije prisutan među nama. "Iako slavimo sva otajstva koja nas upućuju na vječnost, preokupirani smo materijanim brigama i zaboravljamo se brinuti za nju. Da bi ovaj život ispravno živjeli valja ozbiljno uzeti Isusa, prihvatiti da je On naš put i život. Nek nas ovaj sprovod učini vjernijima i ozbiljnijima, istinski zahvalnima za Božje darove", rekao je između ostalog kardinal, naglasivši da nas događaj sprovoda treba učiniti bližima Isusu, kako bi onda i bliži jedni drugima mogli premostiti sve podijeljenosti, udaljenosti i podjele među nama.

Vjernike je zamolio da vrednuju svećeničko služenje, da mole za duhovna zvanja i u svojim obiteljima stvaraju ozračje kako bi im se mladi mogli i odazvati. Posebno je zamolio da mole za svoje svećenike da budu pravi, da se ne izgube te vjerno služe Bogu i Crkvi.

Opraštajući se u ime Provincije Bosne Srebrene od pokojnika provincijal Gavran je istaknuo da iznenadana smrt fra Petra, koji je bio pun energije, volje i oduševljenja za rad na raznim područjima svoga poslanja, govori kako u svakom trenutku svoga života moramo biti spremi za susret s Gospodinom, pomireni s Bogom i ljudima. Zahvalio je Gospodinu za plodan i požrtvovan rad tog svećenika koji je uspješno vodio Božji narod putem spasenja. Riječi sućuti majki Ivki, braći i sestrama te župnoj zajednici uz kardinala i provincijala izrekao je i fra Pero Oršoić, sada župnik u Svilaju

te plehanski gvardijan fra Ilija Kovačević, koji je ocrtao život i djelo pokojnog fra Petra.

Fra Petar Andrijančić rođen je 6. rujna 1955. u Vrbovcu, župa Potočani. Po završetku teološkog studija, magistrirao je iz katehetike na Teološkom fakultetu u Ljubljani. U Franjevački red u provinciji Bosni Srebrenoj stupio je 1974. u Visokom. Za svećenika ga je zaređio nadbiskup Marko Jozinović u Sarajevu, 19. ožujka 1982. godine. Godinu dana bio je župni vikar u Foči kod Doboja, a potom od 1983. do 1984. u župi Breške. Nakon provincijskog kapitula biva određen za samostanskog i župnog vikara u Dubravama kod Brčkog, gdje ostaje sve do 1991., kada preuzima službu župnika ovdje u Svilaju. Ozbiljniji znaci teške bolesti kod fra Petra su se pojavili u proljeće 1992. godine. Kratko je liječen u bolnici u Doboju, odakle je zbog početka ratnih netrpeljivosti doslovce u bolničkoj pidžami morao bježati. Prešao je u bolnicu u Sarajevo, ali je zbog početka rata i ondje morao prekinuti liječenje. Uz velike teškoće vraća se u župu Svilaj, gdje s vjernicima ostaje do kraja, doživljava pad Posavine i odlazak u izgnanstvo. Najprije je kraće vrijeme boravio u Donjim Andrijevcima, a potom do kraja izbjeglištva u franjevačkom samostanu Našice. Cijelo vrijeme izgnanstva pri ruci je i izbjeglicama ali i braći Hrvatske franjevačke provincije svetog Ćirila i Metoda, kojima je ostao zahvalan do kraja života za razumijevanje i pomoć. U rano proljeće 1996., čim se pružila prva mogućnost povratka, vraća se u Svilaj, nastanjuje se u kontejneru i započinje pastoralni rad na temeljima porušene crkve i župnog stana. Potiče povratak i obnovu te ujedno podiže župnu crkvu Imena Marijina u Svilaju, koja je za šest godina, koliko je u prvo poratno vrijeme živio i radio, gotovo u potpunosti bila obnovljena i opremljena. Godine 2003. premješten je za župnika župe sv Ante Padovanskog u Sivši, gdje ostaje punih devet godina. Pastoralno je angažiran u vođenju ove velike i prostrane župe, ali se ističe i u obnovi skoro svih vjerskih objekata u župi. U ljeto 2012. imenovan je po drugi put za župnika župe Svilaj. Posljednje dvije godine naveliko se angažira u

NAŠI POKOJNICI

nastavku radova na izgradnji nove župne kuće, koju je on i započeo graditi prije nego što je otišao u Sivšu. Od pokojnika se oprostio i domaći sin Mijo Matanović, izaslanik u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH s područja županije Posavske. Istaknuo je da je fra Petar bio neumoran u poslu i radu, rado viđen na

sportskim terenima, tenisa i odbojke, pratio svilajsku mladost s kojom se rado družio, bio drag sugovornik svima koji su ga posjećivali, spreman dati savjet roditeljima. Fra Petar Andrijanić preminuo je 28. prosinca u bolnici u Slavskom Brodu u 60. godini života.

10 Rastičevo	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
11 Skopalj Grač	819	262	6	0	2	8	17	0	9	0	0	9	15	5	0	20
12 Suho Polje	390	115	10	0	0	10	6	0	3	0	0	3	11	3	4	18
Ukupno:	14,787	4,912	148	0	2	150	202	0	95	0	0	95	185	58	36	274

VI Travniki dekanat:																	
1 Brajkovići	371	158	7	0	0	7	6	9	3	0	0	3	11	8	0	19	
2 Bučići	1,419	483	21	0	0	21	18	39	6	0	0	6	21	6	1	28	
3 Dolac	2,280	876	26	2	0	28	26	37	19	0	0	19	26	8	3	37	
4 Guča Gora	766	292	7	0	0	7	8	16	1	0	0	1	13	1	5	19	
5 Koričani	9	5	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	3	3	
6 Nova Bila	1,107	1,310	32	1	0	33	16	126	30	0	0	30	21	7	1	32	
7 Novi Travnik-P.	3,304	1,127	42	1	1	44	40	86	21	0	0	21	15	5	3	23	
8 Novi Travnik-LJ	2,138	676	20	0	1	21	22	56	7	1	0	8	9	4	2	15	
9 Ovčarevo	1,937	699	14	0	0	14	19	0	11	0	0	11	22	3	5	30	
10 Pećine	139	59	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	6	
11 Podkraj	418	158	7	0	0	7	10	6	3	0	0	3	7	2	3	12	
12 Rankovići	1,671	508	16	0	0	16	18	49	13	0	0	13	18	3	0	19	
13 Roslovo	53	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
14 Ravnik	1,161	629	6	0	0	6	10	9	2	0	0	2	13	1	7	21	
15 Turbe	364	144	2	0	0	2	2	5	2	0	0	2	5	1	5	11	
16 Vičar	12,024	4,073	148	2	1	151	140	183	63	2	0	85	74	16	26	116	
Ukupno:	32,464	11,227	349	6	3	358	386	601	182	3	0	185	258	69	68	395	

VII. Žepački dekanat																	
1 Bistrica k. Ž.	886	278	7	0	0	7	16	12	1	0	0	1	3	7	0	10	
2 Globalica	478	166	4	0	0	4	3	0	1	0	0	1	7	0	0	7	
3 I ovnica	415	122	5	0	0	5	0	0	3	0	0	3	3	0	1	4	
4 Lug-Brankov.	1,558	438	15	0	0	15	13	0	9	0	0	9	7	1	8	14	
5 Maglaj	558	208	7	0	1	8	7	10	3	0	0	3	8	7	0	15	
6 Novi Šeher	3,363	1,004	41	0	0	41	48	94	24	0	0	24	34	2	5	41	
7 Osova	2,717	803	22	0	0	22	25	48	19	0	0	19	13	7	11	31	
8 Radurice	305	101	5	0	0	5	6	9	5	0	0	5	4	0	0	4	
9 Zavidovići	1,180	517	9	0	1	10	10	10	1	0	0	1	27	1	16	41	
10 ZE-Orkica	1,889	836	9	2	0	11	1	5	3	0	0	3	30	6	10	46	
11 FF Čajdraž	513	217	4	0	0	4	9	6	0	0	0	0	5	5	0	10	
12 ZC-Klapče	359	181	1	1	2	4	8	1	0	1	0	1	5	4	0	9	
13 Žt-Sv. Ilja	1,830	911	9	0	1	10	10	11	3	1	0	1	53	1	10	67	
14 ZE-Sv. Josip	1,974	915	5	3	5	13	16	12	1	1	0	2	23	3	23	49	
15 Žepče	5,082	1,586	54	1	0	55	49	51	24	1	0	25	30	15	1	46	
Ukupno:	23,107	8,243	197	7	10	214	221	299	103	4	0	107	252	62	83	397	

VIII. Derventski dekanat																	
1 Bijelo Brdo	55	25	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	6	2	2	10	RS
2 Bos. Brod	85	58	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	12	1	5	18	RS
3 Brušnica	31	17	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	1	0	3	RS
4 Bukovica	4	2	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	RS
5 Cer	35	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	RS
6 Derventia	222	148	2	1	0	3	1	5	0	0	0	0	19	7	8	34	RS
7 Foča k. Derv.	148	78	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	15	RS
8 GM-Sijekovac	18	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	RS
9 Kolibe	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	RS
10 Korače	86	37	2	0	0	2	1	0	2	0	0	2	9	7	0	16	RS
11 Kutina	9	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	2	0	4	RS
12 Novo Selo-Pre.	94	53	3	0	0	3	1	0	1	0	0	1	7	4	5	16	RS
13 Plehan	109	68	6	0	0	6	1	0	0	0	0	0	7	2	0	9	RS
14 Sočanica	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	RS
15 Žeravac	96	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	8	RS
Ukupno:	985	579	19	1	1	21	5	6	3	0	0	3	83	30	30	143	

IX. Tuzlanski dekanat																	
1 Breške	1,335	590	9	0	0	9	9	23	2	1	1	1	23	7	10	40	
2 Dragunja	946	439	6	2	0	8	0	9	5	0	0	5	9	5	0	14	
3 Drijenča	274	156	4	0	0	4	0	5	0	0	0	0	6	0	0	6	
4 Husino	1,066	480	13	2	0	15	8	11	4	0	1	5	10	5	8	23	
5 Lukavac	1,345	651	1	3	0	4	2	0	3	1	0	1	16	0	14	30	
6 Morančani	1,319	558	7	0	0	7	0	0	5	2	2	9	16	3	10	29	
7 Par Selo	833	372	5	2	0	7	5	19	4	0	0	4	12	0	8	20	
8 Šikara	1,542	682	8	6	1	15	7	17	4	0	0	4	19	11	3	33	
9 Uzdiz	1,071	1,708	17	9	3	29	19	50	10	1	2	13	2	25	69	96	
10 Zvornik	70	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	RS
11 Žrnjice	1,790	746	9	0	1	10	7	17	2	0	0	2	16	0	31	47	
Ukupno:	14,581	6,398	79	24	5	108	57	151	39	5	6	50	129	56	154	339	

X. Usorski dekanat																		
1	Bužinja	140	90	4	1	0	5	0	0	2	0	0	2	15	1	0	18	RS
2	Dobruj	528	296	7	1	1	9	2	2	1	2	0	3	20	1	12	33	RS
3	C. Komušina	8	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	RS
4	Jelah	918	307	8	1	0	9	6	0	3	0	0	3	6	2	6	14	RS
5	Komušina	183	96	1	0	0	1	0	0	2	0	0	2	11	0	4	15	RS
6	Sivša	2,792	846	31	0	0	31	25	0	12	2	1	15	12	9	27	48	RS
7	Iešlić	608	261	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	5	7	22	RS
8	Ularice	529	195	5	0	0	5	5	0	4	0	0	4	2	0	2	4	RS
9	Žabljak	957	315	13	2	0	15	12	0	3	0	0	3	7	3	6	16	RS
Ukupno:		8,843	2,411	89	5	1	75	50	2	27	4	1	32	84	21	64	169	

XI. Brčanski dekanat																		
1	Bijeljina	50	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	8	9	RS
2	Boče	746	326	6	0	0	6	9	18	9	0	0	9	13	0	7	20	RS
3	Brčko	888	381	6	0	1	7	10	0	3	0	0	3	10	0	10	20	RS
4	Dubrave	3,012	1,108	17	4	0	21	22	71	15	1	0	16	58	9	0	67	RS
5	Gornje	222	154	1	0	0	1	1	5	1	0	0	1	7	6	1	14	RS
6	Krepšić	104	52	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	4	1	2	7	RS
7	Poljaci	426	186	1	0	0	1	5	11	2	0	0	2	9	1	2	12	RS
8	Šiponica	1,286	475	7	2	1	10	14	39	4	0	0	4	12	1	7	20	RS
9	Ulčice	707	301	5	0	0	5	6	17	2	0	0	2	21	1	0	25	RS
10	Zovik	1,243	395	12	1	1	14	0	30	11	0	0	11	18	6	0	24	RS
Ukupno:		8,662	3,412	56	7	3	66	70	191	51	1	0	52	156	26	37	218	

XII. Doborski dekanat																		
1	Čardak	134	88	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	7	2	2	11	RS
2	D. Tramošnica	180	106	4	0	0	4	0	0	1	0	0	1	9	1	5	15	RS
3	Čarevac	174	87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	1	0	12	RS
4	G. Dubica	1,482	565	11	0	1	12	0	0	3	0	0	3	20	12	0	32	RS
5	G. Tramoš	231	133	1	1	1	3	1	0	3	0	0	3	8	2	1	11	RS
6	Gradašćac	293	120	1	3	0	4	2	0	0	0	0	0	3	5	0	8	RS
7	Modroča	43	32	1	0	0	1	0	2	0	0	0	0	5	1	1	7	RS
8	N. Selo-Baleg.	1,535	402	7	0	0	7	7	23	5	0	0	5	12	3	0	15	RS
9	Odžak	1,466	451	11	1	1	13	8	48	12	1	0	13	19	3	1	23	RS
10	Pecnik	116	86	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	6	1	2	9	RS
11	Plo. Mahala	130	151	5	1	0	6	5	11	1	0	0	1	9	0	2	11	RS
12	Potočani	1,150	440	12	0	0	12	11	21	6	0	0	6	27	6	6	39	RS
13	S. Slatina	41	24	1	1	0	2	0	0	0	1	0	1	1	0	7	8	RS
14	Svilaj	1,206	398	7	0	1	8	8	4	0	1	0	1	15	6	9	30	RS
15	Iunč	181	112	1	0	0	1	0	0	3	0	0	3	9	1	2	12	RS
Ukupno:		8,966	3,207	63	7	4	74	42	109	39	3	0	42	168	47	38	243	

XIII. Šamački dekanat																		
1	Pok. Šamac	68	54	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	4	1	1	6	RS
2	Dornaljevac	3,639	965	27	0	2	29	22	34	10	0	0	10	32	4	4	40	RS
3	Crebnice	1,093	306	7	0	0	7	10	21	3	0	0	3	11	3	8	25	RS
4	Kopanice	292	117	2	0	0	2	4	8	1	0	0	1	9	0	0	9	RS
5	O. I. Pok	2,640	931	24	2	1	27	25	0	14	0	2	16	42	8	5	55	RS
6	Orašje	1,310	437	18	0	1	19	22	24	1	0	0	1	6	3	1	10	RS
7	Itrud	532	219	1	0	0	1	8	16	3	0	0	3	7	1	6	14	RS
8	Tišina	310	144	2	0	0	2	1	0	1	0	0	1	8	2	0	10	RS
9	Tolisa	8,398	2,969	87	1	0	88	85	125	50	2	0	52	109	16	6	131	RS
10	Vidovice	867	326	10	1	0	11	9	0	1	0	0	1	25	5	0	30	RS
Ukupno:		19,149	6,468	163	4	4	171	186	228	84	2	2	88	256	43	31	330	

Statistika po dekanatima 2013. godine

R. br.	Dekanat	Broj vjernika	Domać.	K r š t e n i				Prvopri- cesnici	Krizma	Crkveno vjenčani				U m r l i			
				do 1 god.	od 1 do 7 god.	iznad 7 god.	Ukupno			između dvoje starijica	između katolika i knt. katolika	između katolika i nekrštenoga	Ukupno vjenčanih	providri sv. Sakramentima	rezervirani zbog nage prati	neprovidri zbog rezerviraju svećenika	Ukupno
1	Krcševski	26,867	9,064	238	5	1	244	310	88	115	2	1	118	212	57	67	336
2	Ramski	9,872	2,498	115	0	0	115	133	0	64	0	0	64	103	18	15	136
3	Sarajevski	12,370	5,919	52	7	15	74	75	16	27	5	4	36	99	58	111	271
4	Šutješki	5,997	2,869	41	3	1	45	32	63	17	1	1	19	140	55	38	233
5	Bugojski	14,787	4,912	148	0	2	150	202	0	95	0	0	95	185	58	36	274
6	Travnički	32,484	11,227	349	6	3	358	366	601	182	3	0	185	258	69	68	395
7	Žepački	23,107	8,243	197	7	10	214	221	299	103	4	0	107	252	62	83	397
8	Derventski	986	579	19	1	1	21	5	8	3	0	0	3	83	30	30	143
9	Tuzlanski	14,591	6,398	79	21	5	108	57	151	39	5	6	50	129	56	151	339
10	Usorski	6,643	2,411	69	5	1	75	50	2	27	4	1	32	84	21	64	169
11	Brčanski	8,266	3,412	55	7	3	65	70	191	51	1	0	52	156	25	37	218
12	Doborski	8,986	3,207	83	7	4	74	42	109	39	3	0	42	158	47	38	243
13	Šamački	19,149	6,468	163	4	4	171	186	228	84	2	2	88	256	43	31	330
U k u p n o:		182,843	67,207	1,688	76	60	1,714	1,749	1,782	846	30	16	891	2,116	699	776	3,484

ukupno

